



AVOCATUL POPORULUI



RAPORT

de activitate pentru anul 2009

București

2010

**Raportul a fost transmis
președintelui Camerei Deputaților și
președintelui Senatului
pentru a fi discutat în ședința Parlamentului,
conform art. 60 din Constituția României**



ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro



Cabinet ministru
Ombudsman

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 6.8.6 / 27. IAN. 2010

Stimată doamnă președinte,

În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituția României și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm alăturat **Raportul de activitate pentru anul 2009**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.

Folosesc acest prilej, pentru a vă asigura, stimată doamnă președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului

Prof. univ. dr. Ioan MURARI

București, 27 ianuarie 2010

Doamnei Roberta Alma ANASTASE,
Președintele Camerei Deputaților

RAPORT ANUAL 2009

AVOCATUL POPORULUI



ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro



Cabinet ministru
Ombudsman

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 687 / 27. IAN. 2010

Stimate domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituția României și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare vă înaintăm alăturat **Raportul de activitate pentru anul 2009**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.

Folosesc acest prilej, pentru a vă asigura, stimate domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

București, 27 ianuarie 2010

Domnului Mircea-Dan GEOANĂ
Președintele Senatului

RAPORT ANUAL 2009

AVOCATUL POPORULUI

Doamnă președintă a Camerei Deputaților,

Domnule președinte al Senatului,

Doamnelor și domnilor deputați și senatori,

Raportul pe care îl prezentăm astăzi Camerelor reunite ale Parlamentului României este realizat în îndeplinirea obligației constituționale și legale rezultate din prevederile art. 60 din Constituția României, precum și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului. El se referă la activitatea desfășurată în anul 2009.

Raportul evidențiază progresele înregistrate, nu numai din punct de vedere cantitativ, ci și calitativ. Astfel, în cifre, putem observa că în anul 2009 în comparație cu anul 2008, au fost înregistrate 8295 **petiții**, cu 3,3% mai multe; **dispeceratul telefonic** a fost solicitat de 5978 cetățeni cu un spor de 2%. S-au prezentat în **audiență** un număr de 16561 de cetățeni, activitatea în acest domeniu menținându-se la un nivel apropiat față de cel înregistrat în anul 2008. La acestea s-au adăugat 30 de **anchete**, 6 **recomandări**, 1905 **puncte de vedere** privind excepțiile de neconstituționalitate, 4 **excepții de neconstituționalitate** ridicate direct în fața Curții Constituționale.

Acest spor de activitate s-a putut realiza în condițiile existenței unei scheme incomplete de personal la sediul central.

Raportul pe care vi-l prezentăm detaliază și explică problemele care au stat în atenția instituției, pe domeniile de specializare stabilite de lege. Sunt oferite informații complete privind: procedeele și mijloacele specifice de acțiune la dispoziția instituției; resursele materiale și bugetare; cooperarea cu instituțiile și autoritățile internaționale similare etc.

În această ședință comună a celor două Camere ale Parlamentului, avem prilejul de a prezenta și alte explicații pertinente care privesc **reușite** în activitatea instituției Avocatul Poporului.

➤ **Preocuparea instituției Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor persoanelor fizice**

Preocupării Avocatului Poporului pentru soluționarea problemelor concrete semnalate în petiții, i s-au adăugat unele acțiuni întreprinse pentru protejarea drepturilor unor segmente de populație, atunci când petițiile individuale în același domeniu, erau numeroase. Ne referim aici la rapoartele speciale ale Avocatului Poporului, pe care Parlamentul, cel puțin la nivelul comisiilor parlamentare, ar fi util să le reia în dezbatere. Avem în vedere cu precădere, Rapoartele speciale privind sistemul public de pensii, sistemul de ocrotire a sănătății, drepturile copiilor și tinerilor cu handicap, respectarea drepturilor veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor necăsătorite ale veteranilor de război, înaintate Parlamentului și care conțin propuneri de măsuri și soluții judicioase cu privire la probleme juridice dificile.

De asemenea, Avocatul Poporului a continuat corespondența cu domnul Janusz Kochanowski, Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă în legătură cu evoluția cazului unui cetățean român, decedat într-un penitenciar din Polonia. Răspunsurile prompte primite din partea Ombudsmanului polonez, cuprinzând informații actuale privind investigațiile efectuate de autoritățile poloneze în legătură cu circumstanțele în care a decedat cetățeanul român, au fost de natură să clarifice unele elemente ale acestui caz tragic.

În calitate sa de membru al Rețelei Europene a Ombudsmanilor, Avocatul Poporului a continuat schimbul de corespondență și experiență cu Ombudsmanii din țările Uniunii Europene. Aceasta exprimă preocuparea acestor instituții pentru protecția drepturilor și libertăților persoanelor fizice și reprezintă o modalitate eficientă pentru clarificarea cu celeritate a problemelor semnalate.

➤ În același timp, informăm pe această cale Parlamentul României că instituția Avocatul Poporului ar recomanda înființarea unui **Ombudsman pentru armată**, după modelul existent spre exemplu, în Germania, Olanda, Norvegia, Belgia, Irlanda sau Regatul Unit al Marii Britanii. O asemenea instituție, creată după modelul celor care deja funcționează în Europa ar fi de mare utilitate pentru protecția drepturilor personalului militar.

➤ Implicarea în controlul de constituționalitate

În acțiunile întreprinse (formularea a 1905 de puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale cu 4 excepții de neconstituționalitate, dintre care, 3 au fost **admise**), Avocatul Poporului s-a exprimat ca o autoritate autonomă și independentă și deplin angajată în realizarea unui comportament constituțional loial. Acțiunile realizate în cadrul controlului de constituționalitate au fost acțiuni energice, fără îndoială critice la adresa unor acte normative. Amintim aici excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu, act normativ cu un puternic impact social. Cei care au observat atent și cu bună-credință activitatea Avocatului Poporului în acest domeniu pot constata că între Avocatul Poporului și autoritățile publice care emit acte normative supuse controlului de constituționalitate nu au existat și nu există conflicte. Toate autoritățile și-au îndeplinit obligațiile constituționale, Curtea Constituțională și-a îndeplinit de asemenea, obligația constituțională de garant al supremației Constituției, iar aceste acțiuni ale Avocatului Poporului au fost rezultatul unor viziuni din planuri diferite.

Ca atare, activitatea Avocatului Poporului în acest domeniu a fost o activitate firească într-o societate liberă, organizată într-un stat de drept, dominat de principiile legalității, pluralismului și transparenței.

➤ În anul 2009, s-a intensificat comunicarea cu **mass-media** interesată în informarea opiniei publice cu privire la rolul și activitatea instituției Avocatul Poporului. Au existat astfel, peste 190 **de manifestări** la nivelul posturilor de televiziune și radio, ziarelor centrale și locale.

➤ În condițiile limitărilor financiare din anul 2009, Avocatul Poporului a depus eforturi pentru a continua participarea la activitățile Institutului European al Ombudsmanului (EOI). De altfel, cu prilejul Adunării Generale a membrilor EOI, care a avut loc la Florența, în 5 octombrie 2009, Avocatul Poporului din România a fost reales membru în Consiliul EOI.

Totodată, instituția Avocatul Poporului a devenit membru al Rețelei Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est – CRONSEE care urmărește protecția

și promovarea drepturilor copiilor la nivel național și internațional, prin facilitarea schimbului de experiență și răspândirea informațiilor între membri, prin colaborare și prin adoptarea și publicarea unor declarații comune referitoare la drepturile copiilor.

Sigur, activitatea desfășurată în anul 2009 nu ar putea fi caracterizată obiectiv, dacă nu am menționa aici și unele **neîmpliniri**.

➤ Nu am reușit să determinăm unele **autorități publice**, de regulă din structurile primăriilor, autorităților publice cu rol în reconstituirea dreptului de proprietate, să fie receptive la solicitările instituției Avocatul Poporului și fără îndoială, la cele ale cetățenilor. Mijloacele aflate la dispoziția instituției Avocatul Poporului s-au dovedit în acele cazuri ineficiente, în timp ce sprijinul autorității ierarhice superioare a fost inexistent.

➤ Eforturile instituției Avocatul Poporului pentru trecerea în **administrare proprie** a imobilului din București, în care își desfășoară activitatea, în vederea unei eficiente administrări a resurselor bugetare alocate instituției și prin urmare, pentru realizarea unei economii în bugetul public, au rămas fără efecte.

Față de lipsa de sprijin din partea Guvernului României, considerăm că Parlamentul României ar putea realiza această solicitare a instituției Avocatul Poporului.

➤ În plan **financiar**, în contextul crizei economico-financiare, constrângerile bugetare din anul 2009 au generat dificultăți în desfășurarea activității instituției.

Un impact semnificativ l-a avut aplicarea prevederilor Legii nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar internațional, când schema de personal a instituției Avocatul Poporului, atât la sediul central, cât și la nivelul birourilor teritoriale a fost descompletată. Efectele acestor măsuri au fost resimțite cu atât mai mult cu cât volumul de activitate a înregistrat progrese, în timp ce ocuparea prin concurs sau examen a posturilor vacante din autoritățile și instituțiile publice era suspendată.

Realitatea ne obligă așadar, să solicităm Parlamentului României, sprijin concret și eficient pentru soluționarea unor probleme. Solicitarea noastră se fundamentează pe realitatea că, potrivit Constituției, instituția Avocatul Poporului este subordonată

Parlamentului României; ea nu face parte din sistemul autorităților administrative, iar datorită acestei situații constituționale, Guvernul României și Ministerul Finanțelor Publice, de regulă, neglijează orice referire concretă și diferențiată la instituția Avocatul Poporului. Așa se explică de ce măsurile de constrângeri financiare, firești de altfel, într-o perioadă de recesiune economică, nu au fost aplicate ținând cont de specificul instituției Avocatul Poporului. Reducerea uniformă a fondurilor a afectat grav activitatea instituției Avocatul Poporului, atât pe planul realității interne, cât și pe planul realității europene, având în vedere că instituția face parte din sistemul ombudsmanilor europeni, iar în acest sistem, anumite activități se desfășoară după reguli proprii, specifice, la care participarea este obligatorie.

Mai mult, interdicția ocupării prin concurs a posturilor devenite vacante, a fost pentru instituția Avocatul Poporului o veritabilă lovitură, având în vedere numărul redus de personal bugetat pentru această instituție (99 posturi).

O altă problemă care a afectat grav activitatea a fost faptul că exercițiul bugetar s-a îndepărtat exagerat de mult de dispozițiile Legii bugetului de stat pe anul 2009. De aceea, sperăm că Parlamentul României va lua toate măsurile ca exercițiul bugetar pe anul 2010 să respecte întru totul cifrele aprobate prin bugetul de stat pentru instituția Avocatul Poporului.

În încheiere, îmi exprim credința că sprijinul Parlamentului României față de instituția Avocatul Poporului va fi mult mai concret și mai eficient.

Totodată, câteva **propuneri** vizând perfecționarea activității instituției pot fi aici evidențiate.

Experiența acumulată dovedește că unele **perfecționări** ale Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului ar fi utile. Ne referim aici la clarificarea statutului personalului propriu, modul de organizare a birourilor teritoriale în sensul că, în funcție de posibilități, Avocatul Poporului să poată stabili sediul birourilor teritoriale în alt județ din raza teritorială de competență a curților de apel. Reiterăm aici necesitatea completării legislației actuale, pentru a înființa un birou teritorial al instituției Avocatul Poporului, cu sediul în Slobozia, care să acopere cele cinci județe (Călărași,

Giurgiu, Ialomița, Ilfov, Teleorman), aflate în competența teritorială a Curții de Apel București.

Ca și în anii trecuți, instituția Avocatul Poporului s-ar fi așteptat să fie **consultată** de inițiatorii proiectelor de legi și ordonanțe, care, prin conținutul reglementărilor, privesc drepturile și libertățile cetățenilor, prevăzute de Constituția României, de pactele și celelalte tratate internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, astfel cum prevede art. 27 din Legea nr. 35/1997, republicată. Prin această consultare s-ar evita utilizarea mijloacelor de sesizare a Curții Constituționale, pentru îndreptarea eventualelor reglementări pe care Avocatul Poporului le consideră neconstituționale. În cadrul instituției Avocatul Poporului își desfășoară activitatea consilieri și experți cu o pregătire profesională foarte bună, în măsură să realizeze o expertiză corectă a propunerilor legislative.

Raportul cuprinde și alte propuneri de perfecționare a cadrului legislativ privitor la drepturile persoanelor fizice și raporturile acestora cu autoritățile publice. Cu certitudine, prin lectura raportului, cei interesați vor putea aprecia în parametri reali activitatea instituției Avocatul Poporului desfășurată anul 2009.

Prof. univ. dr. Ioan Muraru

Avocatul Poporului

București, ianuarie 2010

SINTEZA RAPORTULUI INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI PE ANUL 2009

Raportul este structurat în **15 capitole** și **9 anexe**.

Capitolul I descrie cadrul juridic de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului.

După prezentarea principalelor reglementări în vigoare referitoare la instituția Avocatul Poporului, se explică succint rolul, atribuțiile și demersurile efectuate în vederea soluționării cererilor adresate de petenții ale căror drepturi au fost încălcate de către autoritățile administrației publice. Se remarcă faptul că Avocatul Poporului, în îndeplinirea scopului constituțional, poate face anchete, poate emite recomandări, iar în cazul în care constată cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau grave cazuri de corupție ori de nerespectare a legilor țării, poate prezenta un raport conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz primului-ministru. De asemenea, Avocatul Poporului se poate implica în controlul de constituționalitate a legilor și ordonanțelor, realizat de Curtea Constituțională.

Capitolul II prezintă **structura organizatorică și schema de personal a instituției Avocatul Poporului**. Se menționează că, structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului și este aprobată corespunzător etapei de dezvoltare a instituției.

În instituția Avocatul Poporului funcționează **patru domenii de specializare**: drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale; drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap; armată, justiție, poliție, penitenciare; proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe. În cadrul instituției lucrează consilieri, experți, referenți și alt personal tehnic-administrativ.

Capitolul III prezintă **volumul general de activitate** al instituției Avocatul Poporului. Se evidențiază activitatea desfășurată în timpul audiențelor, în soluționarea petițiilor, în preluarea apelurilor telefonice la serviciul dispecerat și obiectul petițiilor. Totodată, se face o analiză comparativă asupra ponderii petițiilor în domeniile de specializare și se prezintă activitatea instituției în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor, precum și activitatea desfășurată pentru informarea cetățenilor cu privire la apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice și pentru mediatizarea rolului instituției Avocatul Poporului

În cursul anului 2009, instituția Avocatul Poporului a acordat un număr de **16561** de **audiențe**, a înregistrat **8295 petiții** și a recepționat **5978 apeluri telefonice** la serviciul dispecerat. Referitor la activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor, în anul 2009 au fost formulate la cererea Curții Constituționale **1905 puncte de vedere**. De asemenea, Avocatul Poporului a ridicat direct în fața Curții Constituționale **4 excepții de neconstituționalitate**.

Capitolul IV oferă o expunere asupra problemelor care au făcut obiectul petițiilor adresate instituției Avocatul Poporului, referitoare la încălcări ale unor drepturi sau libertăți cetățenești. Aceasta analiză prezintă anchetele și recomandările, precum și o scurtă prezentare a activităților desfășurate și a rezultatelor obținute ca urmare a transpunerii în practică a mijloacelor de intervenție specifice instituției.

În anul 2009, instituția Avocatul Poporului a efectuat un număr de **30 anchete** (Anexa nr. 7 - Anchetele efectuate). Anchetele efectuate au vizat în principal, respectarea dreptului de proprietate privată, dreptul de petiționare, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, dreptul la un nivel de trai decent, dreptul la informație, dreptul la muncă și protecția socială a muncii, protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la ocrotirea sănătății, dreptul la respectarea egalității în drepturi, tratatele internaționale privind drepturile omului, accesul liber la justiție, precum și secretul corespondenței.

Totodată, în anul 2009, au fost formulate un număr de **6 Recomandări** (Anexa nr. 8 - Recomandări emise de Avocatul Poporului), prin care Avocatul Poporului a sesizat autoritățile administrației publice asupra ilegalităților actelor sau faptelor administrative. Recomandările emise au privit respectarea dreptului de proprietate privată, respectarea

dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, respectarea dreptului la un trai decent și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, și respectarea art. 137 alin. (2) din Constituție, privind moneda națională a României.

Capitolul V cuprinde o prezentare generală a activității desfășurate de **domeniul de specializare drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale**. Se analizează petițiile soluționate și se prezintă fișele de caz, considerate semnificative. Spre deosebire de anul 2008, când la acest domeniu au fost repartizate 637 de petiții, în anul 2009 s-a constatat o creștere a numărului acestora, în sensul că domeniul de specializare drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a primit spre soluționare 675 de petiții.

Se evidențiază demersurile făcute la: Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești în legătură cu cererea de aprobare pentru efectuarea unei proteze dentare în regim de gratuitate; Arhiepiscopia Bucureștilor, referitor la o cerere pentru transcrierea unui act de concesiune; Ministerul Educației și Inovării cu privire cerere de respingere fără temei a unui eseului depus de un student al unei universități; Ministerul Sănătății în legătură cu refuzul autorităților de a răspunde la solicitarea de aprobare a sumelor necesare efectuării intervenției de transplant medular în străinătate, precum și cu tardivitatea cu care o Direcție de Sănătate Publică a transmis dosarul Ministerului Sănătății în vederea analizării; Primăria unui sector al Municipiului București, referitor la neregulile financiare existente la nivelul unei asociații de proprietari; Prefectura unui județ, referitor la suspendarea organizării unei licitații sub pretextul existenței unui contract de închiriere. De asemenea, au fost sesizate primării, prefecturi, Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, Arhivele Naționale, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Case Teritoriale de Pensii, care nu și-au respectat obligația de a răspunde solicitărilor petenților cu privire la problemele de interes personal și informații de interes public.

Totodată, se remarcă 2 sesizări din oficiu a instituției Avocatul Poporului cu privire la:

- apariția unor articole în mass-media în care se semnala o posibilă încălcare a prevederilor art. 16 din Constituția României, privind egalitatea în drepturi (discriminarea

pe criterii etnice e elevilor de naționalitate maghiară) prin „*Planul de școlarizare pe anul 2009-2010 al Inspectoratului Școlar General Mureș*”. Rezultatul intervenției instituției Avocatului Poporului a avut ca rezultat creșterea numărului de clase cu predare în limba maghiară în învățământul liceal de zi;

- emiterea unor norme care cuprindeau posibile discriminări pe criterii de vârstă prin *Ordinul ministrului sănătății nr. 1352 din 27 octombrie 2009 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 50/2004 privind metodologia de trimitere a unor categorii de bolnavi pentru tratament în străinătate*, publicat în Monitorul Oficial Partea I nr. 742 din 2 noiembrie 2009. Ca urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului la Ministerul Sănătății, a fost emisă o recomandare ministerului în cauză, în sensul luării măsurilor legale care se impun privind reexaminarea prevederilor art. I, pct. 2, art. 5 alin. (5) lit. d) din Ordinul nr.1352/2009, în vederea înlăturării caracterului discriminatoriu al acestora.

De asemenea, se menționează o serie de participări la diverse evenimente. Astfel, se reține participarea la întocmirea primului Raport de țară privind Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, cartă ratificată prin Legea nr. 282/2007; participarea, la dezbaterile organizată la Centrul Ceh din București cu tema „Drepturile persoanelor LGBT (lesbiene, gay, bisexuali, persoane transgender) ca drepturi ale omului”, prilejuită de lansarea în România a publicației „Principiile de la Yogyakarta”; participarea la manifestarea desfășurată la Palatul Parlamentului cu ocazia Zilei Naționale a Armânilor, ocazie cu care a fost transmis mesajul instituției Avocatul Poporului; participarea la reuniunea de la Ministerului Afacerilor Externe privind întocmirea celui de-al 5-lea Raport periodic al României la Pactul internațional privind drepturile civile și politice.

Capitolul VI cuprinde activitatea desfășurată de **domeniul de specializare drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap**. Spre deosebire de anul 2008, când la acest domeniu au fost repartizate 1021 de petiții, în anul 2009 s-a constatat o creștere a numărului acestora, în sensul că domeniul de specializare drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, a primit spre soluționare 1107 de petiții.

În cursul anului 2009, majoritatea intervențiilor s-au făcut la Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, la Casa de Pensii a Ministerului Administrației și Internelor și la Autoritatea Națională a Persoanelor cu Handicap.

Cele mai frecvente nemulțumiri ale petenților referitoare la dreptul la pensie s-au referit: la modul în care casele teritoriale de pensii au procedat la calcularea sau recalcularea pensiilor; neacordarea pensiilor; refuzul caselor de pensii de a da curs solicitărilor formulate în termenul legal; întârzieri în plata drepturilor de pensie stabilite ca urmare a recalculării pensiilor; neluarea în considerare de către casele de pensii a tuturor documentelor depuse de petenți în vederea recalculării drepturilor de pensie; probleme apărute în legătură cu transferul dosarelor de pensie de la o casă de pensii la alta, la cererea pensionarilor, ca urmare a schimbării domiciliului; comportamentul abuziv al unor angajați ai caselor de pensii.

O altă categorie de petenți și-au exprimat nemulțumirea cu privire la: neîncadrarea corespunzătoare în gradele de handicap; neacordarea drepturilor cuvenite pentru persoanele cu handicap; reevaluarea nejustificată a gradului de handicap și încadrarea persoanei într-un grad de handicap inferior celui avut anterior; refuzul autorităților administrației publice locale de a angaja asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav cărora li s-a stabilit dreptul de a beneficia de asistent social; tergiversarea emiterii certificatelor de încadrare într-un grad de handicap; depășirea termenului de realizare a accesibilităților pentru aceste persoane defavorizate; lipsa fondurilor pentru plata asistenților personali; refuzul autorităților publice competente de a evalua la cerere persoanele cu handicap în vederea schimbării încadrării inițiale.

Un alt aspect al activității desfășurate de acest domeniu de specializare s-a constituit interesul față de copii. Astfel, în cursul anului 2009, acest interes s-a concretizat în sprijinul material acordat copiilor cu prilejul celor trei acțiuni desfășurate la: Școala Generală cu clasele I-VIII din comuna Cumpăna, județul Constanța; Școala Generală clasele I-VIII din localitatea Strungari, comuna Pianu de Sus, județul Alba și la Școala Generală „Ioniță Sandu Sturza” din comuna Săucești, județul Bacău.

În descrierea acestui capitol se redau câteva dintre cazurile cele mai semnificative, soluționate în cursul anului 2009.

Capitolul VII cuprinde o expunere a activității desfășurate de **domeniul de specializare armată, justiție, poliție, penitenciare**, cu menționarea numărului de petiții soluționate în acest domeniu precum și a demersurilor întreprinse în vederea soluționării acestora. Dacă în anul 2008, la acest domeniu au fost repartizate 1104 de petiții, în anul 2009 s-a constatat o creștere a numărului acestora, în sensul că domeniul de specializare a primit spre soluționare 1591 de petiții.

În cursul anului 2009, s-au efectuat intervenții la: Ministerul Apărării Naționale respectiv, Agenția Națională de Administrare Fiscală din cadrul Ministerului Finanțelor în legătură cu problema salarizării și impozitării venitului personalului militar trimis în misiune permanentă în străinătate; Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de garant al independenței justiției; Direcția Generală Afaceri Consulare din cadrul Ministerului de Externe, cu privire la procedura de redobândire a cetățeniei române de cetățenii moldoveni; Direcția Poliției Transporturi din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române referitor la un incident petrecut pe Aeroportul „Henri Coandă”; unități penitenciare, în legătură cu obținerea pensiei de invaliditate, tratamentul medical de care beneficiază în penitenciar deținuții; autorități publice obligate la executarea unor hotărâri judecătorești privind dreptul de proprietate.

De asemenea, se menționează sesizarea din oficiu a instituției Avocatul Poporului, în urma difuzării emisiunii intitulate „Atunci și Acum” transmise de Postul TVR, cu privire la decesul unui cetățean român (Claudiu Crulic) într-un penitenciar din Polonia. În cadrul emisiunii familia celui decedat și-a exprimat nemulțumirea, atât față de rezultatele anchetei realizate de către autoritățile poloneze, cât și față de faptul că Ministerul Afacerilor Externe și Guvernul României nu au răspuns solicitării adresate de familia Crulic.

În urma sesizării din oficiu, Instituția Avocatul Poporului s-a adresat Ministerului Afacerilor Externe, Primului-ministru și Comisarului pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă, domnul dr. Janusz Kochanowski, pentru a obține informații suplimentare necesare stabilirii cauzelor și circumstanțelor în care a decedat cetățeanul român Claudiu Crulic.

Ministerul Afacerilor Externe și Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă au comunicat că cercetările efectuate de Procuratura Raională din

Cracovia, în dosarul ce a vizat legalitatea și corectitudinea anchetei penale față de cetățeanul român Crulic Claudiu Daniel sunt cuprinse în „Hotărârea cu privire la achitarea investigațiilor”.

De asemenea, Ministerul Afacerilor Externe a informat instituția Avocatul Poporului că misiunile diplomatice române din Italia, țară în care părinții cetățeanului Claudiu Daniel Crulic locuiau, au ținut legătura cu aceștia pentru diferite clarificări.

Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă a înștiințat instituția Avocatul Poporului că s-a sesizat din oficiu în ceea ce privește decesul cetățeanului român Claudiu Crulic. Concluziile asupra investigațiilor efectuate menționează, *pe de o parte că rezultatele investigațiilor preliminare au demonstrat că medicii au apelat la instanța competentă pentru executarea pedepsei închisorii pentru a obține acordul de a efectua teste de diagnosticare împotriva voinței deținutului și au luat măsuri pentru hrănirea artificială a acestuia mult prea târziu. Pe de altă parte, o altă întârziere a fost cauzată de necesitatea de a aștepta ca decizia instanței să fie aplicabilă.* De asemenea, a transmis că Biroul Procurorului Districtual din Cracovia a întocmit rechizitoriu împotriva a trei angajați medicali din cadrul Centrului de arest preventiv din Cracovia.

În anul 2009, Avocatul Poporului a ridicat excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2009 pentru modificarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 15 mai 2009.

Urmare a solicitării adresate de Administrația Națională a Penitenciarelor, instituția Avocatul Poporului a analizat și a reținut o parte din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Analiza domeniului de specializare armată, justiție, poliție, penitenciare cuprinde cele mai semnificative constatări de drept și de fapt care se regăsesc în fișele de caz prezentate, precum și cele mai interesante cazuri soluționate în acest domeniu de activitate.

Capitolul VIII prezintă activitatea desfășurată în cursul anului 2009 de **domeniul de specializare proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe**. Dacă în anul 2008 numărul petițiilor adresate domeniului de activitate menționat a analizat 1615 cereri, în anul 2009, numărul acestora a crescut, domeniul de specializare proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe primind spre soluționare 1855 de petiții.

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de petenți în legătură cu: tergiversarea întocmirii documentației necesare reconstituirii dreptului de proprietate de către comisiile locale de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor; punerea în posesie și emiterea titlurilor de proprietate; refuzul de a reconstitui dreptul de proprietate pe vechile amplasamente; nerespectarea, de către autoritățile și instituțiile publice competente, a termenului instituit de lege pentru soluționarea notificărilor depuse de persoanele îndreptățite; tergiversare acordării măsurilor reparatorii prin echivalent, în cazul în care restituirea în natură a imobilului nu era posibilă.

De asemenea, petenții au reclamat: preținse abuzuri în legătură cu încadrarea în muncă; acordarea drepturilor bănești și depășirea orelor legale de program fără acordarea compensațiilor cuvenite de către angajatori-persoane juridice; refuzul eliberării cărților de muncă după încetarea contractului de muncă; acordarea concediilor legale; probleme legate de atribuirea locuințelor sociale; acordarea venitului minim garantat; acordarea de ajutoare constând în alimente și medicamente.

Totodată, petenții au sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu modul defectuos de calcul al impozitelor de orice fel percepute de autoritățile administrației publice centrale și locale, refuzul nejustificat de înregistrare și eliberare a unor acte sau tardivitatea eliberării acestora, tergiversarea emiterii deciziilor de impunere și compensarea unor debite. Pentru problemele ridicate de petenții s-au făcut intervenții la primării, prefecturi, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietății, Ministerul Finanțelor Publice.

Dat fiind faptul că, prin adresa nr. 2819/21 aprilie 2008, Avocatul Poporului a sesizat, fără rezultat, președinții celor două Camere ale Parlamentului asupra neconcordanței existente între diverse acte normative cu aceeași forță juridică sau lipsa unor norme de aplicare a unor facilități acordate de lege unor categorii sociale sau

profesionale, în anul 2009 s-a întocmit **Raportul special privind respectarea drepturilor veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor nrecăsătorite ale veteranilor de război.**

Prin documentația întocmită s-a relevat necesitatea modificării și completării art. 284 alin. (1), alin. (3) și alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în concordanță cu facilitățile fiscale acordate prin legi speciale veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război care nu s-au recăsătorit, ale persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, ale persoanelor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri.

Referitor la lipsa normelor metodologice cerute de prevederile art. 99 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Primului-ministru al României, semnalând această lacună legislativă, dar nu s-a primit răspuns, până la data întocmirii prezentului raport.

Instituția Avocatul Poporului a dat curs favorabil nemulțumirilor manifestate de petenți față de repartizarea sumelor alocate Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților de la bugetul de stat, cu titlu de despăgubiri, pe cele trei categorii de beneficiari prevăzuți de Legea nr. 247/2005, Legea nr. 9/1998, respectiv Legea nr. 290/2003. Astfel, față de concluziile anchetei efectuate la A.N.R.P., Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 5/2009, prin care s-a solicitat A.N.R.P. să întreprindă demersurile necesare pentru: a) elaborarea metodologiei referitoare la repartizarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de despăgubiri, pe cele trei categorii de beneficiari prevăzuți de Legea nr. 247/2005, Legea nr. 9/1998, respectiv Legea nr. 290/2003; b) elaborarea metodologiei referitoare la criteriile și ordinea în baza cărora se acordă despăgubirile beneficiarilor Legii nr. 290/2003. Această recomandare nu a fost respectată până la data întocmirii prezentului raport.

În descrierea acestui capitol se redau câteva din cazurile cele mai semnificative soluționate în cursul anului 2009 în domeniul de specializare proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Capitolul IX cuprinde activitatea celor 14 birouri teritoriale ale instituției Avocatul Poporului. În acest sens, este de reținut că activitatea desfășurată la aceste birouri constă în soluționarea petițiilor prin demersuri întreprinse la autoritățile administrației publice locale, acordarea de audiențe și preluarea apelurilor telefonice prin serviciul dispecerat.

În anul 2009, Birourile teritoriale ale Avocatului Poporului au soluționat 3031 petiții, au efectuat 9 anchete, au acordat 13164 audiențe și au înregistrat 3794 apeluri telefonice la serviciul de dispecerat.

Birourile teritoriale ale Avocatului Poporului au desfășurat o amplă activitate de mediatizare prin mijloacele de informare în masă a atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, iar în scopul soluționării cu celeritate a problemelor sesizate de cetățeni instituției Avocatul Poporului, acestea au desfășurat o colaborare permanentă cu autoritățile administrației publice. În cursul anului 2009, s-au desfășurat 305 activități informative, iar în scopul unei colaborări permanente cu autoritățile administrație publice au avut loc o serie de întâlniri cu organele de conducere ale unor instituții publice în vederea încheierii de protocoale de colaborare.

Pe plan internațional, în perioada 2-5 octombrie 2009, domnul Ioan Gânfălean, consilier coordonator al Biroului Teritorial Alba-Iulia al instituției Avocatul Poporului a participat la Adunarea Generală a Institutului European al Ombudsmanului (EOI), care a avut loc la Florența – Italia.

În scopul garantării calității serviciilor oferite petenților, în perioada 25-27 iunie 2009, a avut loc la Alba-Iulia a patra instruire a coordonatorilor birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, unde au fost dezbătute următoarele teme: Concluzii desprinse în urma efectuării unor controale de fond și a verificării dosarelor de la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului; Procedura de adresare la instituțiile ierarhic superioare privind petițiile pe linie de proprietate; Aspecte privind soluționarea petițiilor îndreptate împotriva hotărârilor judecătorești; Ultimele măsuri legislative privind protecția copilului; Implicarea instituției Avocatul Poporului în înlăturarea unor prevederi legale discriminatorii; Proceduri și relațiile cu autoritățile din domeniu; Măsurile financiare impuse de aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2009 privind rectificarea bugetară pe anul 2009 și Perspectiva Ombudsmanului pentru armată.

Sunt evidențiate participările și prezentările de lucrări în cadrul a numeroase seminarii, conferințe, mese rotunde și dezbateri publice.

S-au inițiat acorduri de colaborare cu anumite universități în vederea efectuării de unor stagii de practică ale studenților.

Menționăm creșterea numărului de audiențe acordate de birourile teritoriale comparativ cu anii precedenți (ex. în anul 2004 au fost acordate 2464 audiențe, iar în anul 2009 au fost acordate 13164 audiențe).

Capitolul X prezintă activitatea instituției în domeniul **controlului constituționalității legilor și ordonanțelor**. Dispozițiile art. 19 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, prevăd că, în cazul sesizării privind excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor, Curtea Constituțională va solicita și punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului. De asemenea, prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, stabilesc că președintele Curții Constituționale va comunica încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, indicându-le data până la care pot să trimită punctul lor de vedere.

În temeiul dispozițiilor legale menționate mai sus, Avocatul Poporului a formulat un număr de 1905 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate.

Cauzele în care s-a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului au pus în discuție, în principal, posibila contrarietate a unor dispoziții legale cu: principiul accesului liber la justiție, inclusiv dreptul la un proces echitabil, principiul egalității în drepturi, dreptul de proprietate, principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți etc.

Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor, asigurat în România de către Curtea Constituțională, s-a concretizat în anul 2009 și prin ridicarea direct în fața Curții Constituționale a **4 excepții de neconstituționalitate**, în temeiul art. 146 lit. d) din

Constituție și art. 13 lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată.

În cazul unor excepții de neconstituționalitate, s-a observat lipsa unor cerințe ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicate, cum ar fi neexprimarea opiniei instanței de judecată și neindicarea de către autorul excepției a prevederilor din Constituție pretins încălcate prin textul criticat. În unele cazuri, susținerile autorului excepției nu ridicau probleme de constituționalitate, ci probleme de interpretare și de aplicare a legii sau de modificare ori completare a unor prevederi legale, a căror soluționare excedează competenței Curții Constituționale.

Totodată, în acest capitol se redau câteva exemple din practica instituției Avocatul Poporului în formularea punctelor de vedere, solicitate de către Curtea Constituțională și s-a precizat obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului în fața Curții Constituționale.

Capitolul XI prezintă resursele materiale și bugetare consumate în anul 2009. În acest sens, se face o prezentare a creditelor bugetare puse la dispoziție în cursul anului, inclusiv a rectificărilor bugetare aprobate și a sumelor consumate pe fiecare tip de cheltuială.

Pe tot parcursul anului 2009 au fost emise acte normative prin care s-a impus realizarea de economii, și în special la cheltuielile de personal. Din aceste considerente, la nivelul instituției s-a constituit Comisia de studii și propuneri privind punerea în aplicare a unor eventuale măsuri de constrângeri bugetare dispuse prin legi, ordonanțe sau hotărâri ale Guvernului României. Această comisie a analizat execuția bugetară pe tot parcursul anului 2009 și a dispus măsuri care au vizat: suspendarea acordării primelor trimestriale, a salariilor de merit, a sporului pentru titlu științific de doctor pentru persoanele care primesc acest spor și de la o altă instituție; suspendarea temporară a acordării sporului pentru condiții vătămătoare; compensarea orelor suplimentare prestate cu timp liber plătit; vacantarea unui post de referent în urma îndeplinirii condițiilor de pensionare ale persoanei angajate; reducerea sporurilor pentru complexitatea muncii la 15%; reducerea indemnizațiilor de conducere la 15%.

Ca urmare a prevederilor art. 10 alin. (1) din *Legea nr.329/05.11.2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional*, în instituția Avocatul Poporului s-a luat măsura acordării, în lunile noiembrie și decembrie 2009 a câte 4 zile libere fără plată pentru toți angajații instituției. Ca urmare a aplicării acestei măsuri, instituția s-a încadrat în procentul de reducere a cheltuielilor de personal de 15,5%.

Capitolul XII cuprinde informații **referitoare la audit și managementul riscurilor**. Se poate reține că misiunile de audit intern aferente anului 2009 s-au efectuat conform Planului anual de audit intern. Pentru situații punctuale, se precizează că au fost efectuate și misiuni de consiliere, care au vizat în principal acordarea de consultanță referitoare la angajarea și utilizarea creditelor bugetare pentru capitolul „Cheltuieli de personal” aferente anului 2009 pe baza bunei gestiuni financiare, dată fiind politica guvernamentală de restrângere a cheltuielilor bugetare și de abordare mai prudentă a deficitului bugetar în contextul crizei economice.

Auditorul intern monitorizează riscurile instituției Avocatul Poporului în mod sistematic prin intermediul Registrului riscurilor, în care sunt identificate riscurile majore care pot afecta eficacitatea și eficiența operațiunilor, respectarea regulilor și regulamentelor, încrederea în informațiile financiare, protejarea bunurilor, sprijinindu-se prevenirea și descoperirea eventualelor fraude.

Se precizează că în anul 2009, instituția Avocatul Poporului a fost supusă unui audit extern din partea Curții de Conturi a României, care a finalizat misiunea sa prin certificarea conformității contului de execuție pe anul 2008. A fost exprimată o opinie fără rezerve, ca urmare a faptului că situațiile financiare au fost elaborate și prezentate în concordanță cu legile și reglementările în vigoare și oferă o imagine reală și fidelă sub toate aspectele semnificative.

Capitolul XIII se referă la **implicarea Avocatului Poporului în manifestări interne și internaționale**. Instituția Avocatul Poporului și-a extins permanent colaborarea cu instituții similare din țară și din străinătate, ceea ce a determinat o creștere semnificativă a imaginii instituției, atât în plan intern, cât și internațional. Participările instituției Avocatul

Poporului la evenimentele (conferințe, seminarii și reuniuni) desfășurate pe plan extern și intern au contribuit la mediatizarea instituției Avocatul Poporului.

Prezența activă a reprezentanților instituției Avocatul Poporului, în plan internațional, la dezbateri ce au avut ca obiect protejarea și promovarea drepturilor omului, a fost susținută și prin distribuirea unor documente de referință, printre care Raportul de activitate al Avocatului Poporului, pe anul 2008, a Buletinului Informativ al Avocatului Poporului, și a diverselor lucrări de specialitate întocmite de consilieri și experți.

Se reține participarea la seminarul din zilele de 4 și 5 octombrie 2009, care a avut loc în Italia, Florența, în cadrul căruia s-au desfășurat **Consiliul Institutului European al Ombudsmanului (EOI) și Adunarea Generală a EOI**. La seminar au participat reprezentanți ai instituțiilor ombudsman naționale și regionale din Austria, Belgia, Cipru, Germania, Ungaria, Italia, Olanda, Polonia, Slovenia, Ucraina, Rusia s.a.. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Simina Gagu și Ioan Gânfălean consilieri. În Consiliul EOI a fost ales și Avocatul Poporului, prof. univ. dr. Ioan Muraru.

Menționăm câteva dintre evenimentele la care reprezentanții instituției Avocatul Poporului au participat: Conferința internațională a Ombudsmanilor pentru forțele armate, **Berlin – Germania**; Conferința Rețelei Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est (CRONSEE), **Dubrovnik – Croația**, organizată de Ombudsmanul pentru Copii din Republica Croată și Organizația Salvați Copiii din Norvegia, ocazie cu care s-a semnat un Memorandum de colaborare; Întrunirea tematică a Rețelei Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est – CRONSEE, desfășurată **Zagreb – Croația**; a Patra Sesiune de Formare a Centrului de Formare și Schimb de Experiență în Domeniul Medierii din Rabat, **Rabat – Maroc**, organizată de Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni (AOMF) și de instituția Diwan Al Madhalim (Ombudsmanul din Maroc), cu sprijinul Organizației Internaționale a Francofoniei; Conferința internațională „Ombudsmanul și dialogul cultural într-o societate în schimbare”, organizată de Institutul European al Ombudsmanului (EOI) și Centrul Național pentru Drepturile Omului din Egipt, **Cairo – Egipt**.

De asemenea, având în vedere aderarea României la Uniunea Europeană și dobândirea calității de stat membru, Ombudsmanul European a elaborat Raportul de activitate pe anul 2008 și în limba română, împreună cu o serie de postere și cărți poștale. Sunt reținute și cele **12 scrisori** prin care anumiți petenți care s-au adresat Ombudsmanului European pentru soluționarea unor cereri, care au fost îndrumați să se adreseze spre o competentă soluționare a problemelor, instituției Avocatul Poporului din România.

În contextul raporturilor de colaborare cu alte instituții, se menționează cea cu Facultatea de Drept din cadrul Universității București - Programul ELSA și Institutul Național al Magistraturii în cadrul căreia 17 studenți și 17 auditori de justiție au desfășurat stagii de practică, la instituția Avocatul Poporului. La încheierea fiecărui stagiului de practică, studenții au completat fișe de evaluare a acestui program, care cuprind întrebări și sugestii referitoare la desfășurarea stagiului de practică.

În același context, în data de 5 mai 2009, Avocatul Poporului, a avut o întâlnire cu un grup de 30 de studenți la drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca în cadrul căreia au fost prezentate aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu autoritatea judecătorească, Curtea Constituțională din România, Parlamentul și executivul.

Capitolul XIV rezumă activitatea de ansamblu asupra **proceselor judiciare**, prin expunerea numărului de cauze juridice în care instituția Avocatul Poporului a fost parte în anul 2009. Totodată, se scot în evidență problemele care au stat la baza nașterii acestor litigii, precum și importanța rămânerii instituției Avocatul Poporului în sfera instituțiilor de mediere, dialog și nu a instituțiilor cu putere coercitivă.

Capitolul XV cuprinde informații referitoare la **Mediatizare, Buletin, Radio, Actualitatea Românească**. Principalele mijloace de mediatizare a instituției Avocatul Poporului au constat în participarea la diverse emisiuni de radio și televiziune, presa scrisă, Buletinul informativ trimestrial, comunicatele de presă și site-ul instituției, care oferă informații de interes public.

De remarcat este faptul că Avocatul Poporului și-a intensificat eforturile pentru o cât mai bună cunoaștere de către cetățeni, atât a rolului conferit prin Constituție și prin legea de organizare și funcționare, dar și a instrumentelor prin care instituția Avocatul

Poporului poate interveni cu promptitudine și profesionalism în sprijinul cetățenilor. Sunt evidențiate cele mai importante intervenții ale Avocatului Poporului în mass-media în legătură cu problemele ridicate de petenți. Totodată, se remarcă și o mai mare implicare a birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului în relațiile cu televiziunea, radioul și presa, cele mai importante mijloace de transmitere a informațiilor către cetățenii.

De asemenea, se rețin și acțiunile de acordare de ajutoare sociale, care au fost organizate de domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap și care au fost dezvoltate pe larg la descrierea activității desfășurate de acest domeniu.

Raportul instituției Avocatul Poporului se încheie prin prezentarea a **9 anexe** care tratează în ordine: volumul general de activitate, statistica petițiilor înregistrate în raport cu drepturile și libertățile încălcate, statistica petițiilor pe județe, statistica petițiilor primite din străinătate, activitatea birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului, statistica punctelor de vedere exprimate de instituția Avocatul Poporului cu privire la excepțiile de neconstituționalitate, anchetele efectuate, recomandările emise de Avocatul Poporului și grafice privind indicatorii înregistrați în activitatea instituției Avocatul Poporului.

Din conținutul raportului se constată o evoluție favorabilă a activității instituției Avocatul Poporului în cursul anului 2009. Activitatea instituției Avocatul Poporului s-a îmbunătățit semnificativ din punct vedere calitativ și cantitativ, față de anii precedenți, aspect care se datorează, într-o mare măsură, creșterii încrederii persoanelor ale căror drepturi și libertăți au fost încălcate de autoritățile publice în instituția Avocatului Poporului.

CAPITOLUL I. CADRUL JURIDIC DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Avocatul Poporului, denumirea constituțională sub care s-a organizat și funcționează în România clasicul ombudsman de tip vest european, s-a impus ca o dimensiune a democrației constituționale cu rolul de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile administrației publice.

Reglementări privind Avocatul Poporului se regăsesc în:

- Constituția României, art. 58-60, art. 65 alin. 2), art. 146 lit. a) și lit. d), republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;
- Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 844 din 15 septembrie 2004, modificată și completată prin Legea nr. 383/2007 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 28 decembrie 2007;
- Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 619 din 8 iulie 2004, completat prin Hotărârea nr.6/2007 a Birourilor Permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 445 din data de 29 iunie 2007;
- Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 170/1999 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 30 noiembrie 1999;
- Legea nr. 206/1998 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Institutul Internațional al Ombudsmanului și la Institutul European al Ombudsmanului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 445 din 23 noiembrie 1998.

Avocatul Poporului este numit în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru o durată de 5 ani. Pe durata mandatului său, nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului numesc adjuncții Avocatului Poporului, specializați pe domeniile de activitate stabilite prin Legea nr. 35/1997, republicată, asigurându-se astfel, o eficacitate sporită a activității instituției, în deplină concordanță cu reglementările din alte țări unde este organizat și funcționează ombudsmanul.

Avocatul Poporului își exercită atribuțiile fie din oficiu, fie la cererea persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor, în limitele stabilite de lege. Constituția obligă autoritățile publice să asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale.

Avocatul Poporului răspunde numai în fața Parlamentului, având obligația de a prezenta acestuia rapoarte. În aceste rapoarte, Avocatul Poporului poate face și recomandări privind legislația sau luarea unor măsuri pentru ocrotirea drepturilor și a libertăților cetățenilor.

Trăsăturile juridice particulare ale Avocatului Poporului sunt date de prevederile legale care detaliază dispozițiile constituționale. Astfel, Avocatul Poporului este o autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică; nu se substituie autorităților publice, nu poate fi supus nici unui mandat imperativ sau reprezentativ, iar activitatea sa are caracter public; are buget propriu care face parte integrantă din bugetul de stat; Avocatul Poporului și adjuncții săi nu răspund juridic pentru opiniile exprimate sau pentru actele pe care le îndeplinesc, cu respectarea legii, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

Pentru realizarea rolului său constituțional și legal, Avocatul Poporului, primește, examinează și soluționează, în condițiile legii, petițiile adresate de orice persoană fizică, fără deosebire de cetățenie, vârstă, sex, apartenență politică sau convingeri religioase. Petițiile adresate Avocatului Poporului trebuie formulate în scris și transmise prin poștă, inclusiv cea electronică, prin telefon, fax, sau direct prin audiențe, care reprezintă principalul mijloc de dialog cu cetățenii. Petiționarul trebuie să dovedească refuzul administrației publice de a soluționa legal cererea. Petițiile adresate Avocatului Poporului sunt scutite de taxa de timbru.

Avocatul Poporului, pentru soluționarea problemelor cu care este sesizat, are dreptul de a solicita autorității administrației publice în cauză, luarea măsurilor ce se cuvin pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, precum și de a sesiza autoritățile publice ierarhic superioare în legătură cu lipsa de reacție a celor somați să dispună măsurile necesare. De asemenea, Avocatul Poporului poate face anchete sau poate formula recomandări.

Astfel, Avocatul Poporului are dreptul să facă anchete proprii, să ceară autorităților administrației publice orice informații sau documente necesare anchetei, să audieze și să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării petiției. De asemenea, în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite recomandări, care nu pot fi supuse nici controlului parlamentar și nici controlului judecătoresc. Prin recomandările emise, Avocatul Poporului sesizează autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.

Competența Avocatului Poporului în soluționarea unor petiții care privesc autoritatea judecătorească se concretizează în posibilitatea sa legală de a se adresa, după caz, ministrului justiției, Ministerului Public sau președintelui instanței de judecată, care sunt obligați să comunice măsurile luate. Este o modalitate legală prin care Avocatul Poporului poate interveni în situațiile de birocrație generate de neaplicarea art. 21 alin. (3) din Constituție, care a valorificat prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale privind dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

În cazul în care, cu prilejul cercetărilor întreprinse, Avocatul Poporului constată lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării, va prezenta un raport conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau după caz, primului-ministru.

De asemenea, Avocatul Poporului se poate implica în controlul de constituționalitate a legilor și ordonanțelor, realizat de către Curtea Constituțională. Astfel, Avocatul Poporului poate sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor adoptate de Parlament, înaintea promulgării acestora de către

Președintele României; poate ridica în fața Curții Constituționale, excepții de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele în vigoare; formulează, la solicitarea Curții Constituționale, puncte de vedere la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor, care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor.

Vocația instituției Avocatul Poporului este aceea de a fi în serviciul cetățeanului, de a-l ajuta să-și cunoască drepturile și îndatoririle față de instituțiile statului. Înființarea unui asemenea mecanism extra-jurisdicțional de apărare a drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice contribuie la umanizarea relațiilor dintre individ și organismele statale.

CAPITOLUL II. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI SCHEMA DE PERSONAL

Structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției.

Structura organizatorică a instituției reflectă **domeniile de specializare**, astfel cum sunt stabilite prin lege, și anume:

- a) drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități și minorități naționale;
- b) drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap;
- c) armată, justiție, poliție, penitenciare;
- d) proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Instituția este condusă de **Avocatul Poporului**, asistat de **4 adjuncți specializați** pe cele patru domenii de activitate, care au calitatea de secretar de stat.

Secretarul general coordonează activitatea economică și administrativă a instituției.

În cadrul instituției funcționează **Consiliul Consultativ**, care este compus din Avocatul Poporului, adjuncții și consilierii săi, secretarul general, precum și alte persoane desemnate de Avocatul Poporului. Consiliul se întrunește o dată pe lună sau, ori de câte ori se consideră necesar.

Consiliul Consultativ se convoacă de Avocatul Poporului.

În teritoriu, activitatea se desfășoară prin cele **14 birouri teritoriale**, organizate pe criteriul geografic al Curților de Apel.

Instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea în anul 2009 cu o schemă de personal ce cuprindea un număr de **100 de posturi** (99 de posturi finanțate) repartizate la centru și în teritoriu.

În cursul anului 2009, au fost **patru posturi vacante**; un post de expert la domeniul de activitate „Drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap”, un post de expert la domeniul de activitate „Armată, justiție, poliție, penitenciare”, un post de șef de cabinet și un post de referent la „Serviciul economic și administrativ”.

Ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 329 din 5 noiembrie 2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, **s-au vacantat încă cinci posturi**; un post de expert la domeniul „Drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale”, un post de consilier la domeniul „Drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap”, un post de consilier la domeniul „Armată, justiție, poliție, penitenciare”, un post de expert la „Serviciul economic și administrativ” și un post de consilier la Biroul Teritorial Ploiești.

Aceste posturi vacante nu au putut fi ocupate prin concurs, deoarece la timpul respectiv legislația nu a permis acest lucru.

Personalul instituției, format din **27 consilieri, 47 experți, 8 referenți și 11 angajați** ca personal tehnico-administrativ, este asimilat personalului din structurile de specialitate ale Parlamentului.

În scopul perfecționării pregătirii profesionale a personalului de specialitate din cadrul instituției, a fost organizată întâlnirea anuală cu experții de la birourile teritoriale, care a avut loc în perioada 25 - 27 iunie la Alba Iulia.

Totodată, în cursul anului 2009, consilierii și experții din cadrul instituției au participat la diverse seminarii și dezbateri publice atât pe plan intern, cât și extern, referitoare la problematica protecției drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

CAPITOLUL III. VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

a) Activitatea desfășurată în timpul audiențelor

În anul 2009, la sediul central și la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au fost acordate un număr de **16561 audiențe**, în cadrul cărora au fost invocate încălcări ale drepturilor persoanelor fizice (Anexa nr. 1).

b) Activitatea de soluționare a petițiilor

În cursul anului 2009, la sediul central și la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului au fost înregistrate un număr de **8295 petiții** (Anexa nr. 1).

c) Activitatea de preluare a apelurilor telefonice înregistrate prin dispecerat

Persoanele fizice care s-au adresat telefonic instituției Avocatul Poporului, au fost în special cele aflate la mari distanțe, precum și cele cu dificultăți de deplasare. La dispeceratul instituției, au fost recepționate **2184 apeluri telefonice**. La birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului s-au înregistrat **3794 apeluri telefonice**. În total, au fost înregistrate **5978 apeluri telefonice** (Anexa nr. 1).

d) Obiectul petițiilor adresate Avocatului Poporului

Petițiile adresate instituției Avocatului Poporului au avut ca obiect încălcări ale unor drepturi sau libertăți cetățenești, precum și abuzuri ale autorităților publice. Analiza lor a fost efectuată în raport cu drepturile și libertățile încălcate, în contextul domeniilor de specializare ale activității instituției Avocatul Poporului (Anexa nr. 2).

e) Analiza comparativă asupra ponderii petițiilor în domeniile de specializare

Din numărul total al petițiilor adresate instituției, **1855 de petiții** se referă la proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe. În domeniul referitor la armată, justiție, poliție și penitenciare, s-au înregistrat **1591 petiții**. În domeniul privind drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap s-au înregistrat **1107 petiții**. În domeniul drepturilor omului, egalității de șanse între bărbați și femei, cultelor religioase și minorităților naționale s-au înregistrat **675 petiții**, în timp ce **36 de**

petiții au revenit Secretarului General al instituției, consilierilor Avocatului Poporului și compartimentului Relații cu alte instituții sau persoane și protocol. Au fost înregistrate **3031 petiții** la birourile teritoriale.

f) Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor

În cursul anului 2009 au fost formulate, la cererea Curții Constituționale, **1905 puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor.**

Totodată, Avocatul Poporului a ridicat direct în fața Curții Constituționale **4 excepții de neconstituționalitate**, care au avut ca obiect:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 5 ianuarie 2009; **admisă prin Decizia nr. 82/2009;**
- Art. 5, art. 6, art. 7 și art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 149/2007 privind aprobarea unor măsuri în domeniul finanțelor publice publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 21 decembrie 2007, **admisă prin Decizia nr. 859/2009;**
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2009 pentru asigurarea continuității activității unor structuri din cadrul aparatului de lucru al Guvernului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 602 din 31 august 2009; **admisă prin Decizia nr. 1555/2009;**
- Art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2009 pentru modificarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 15 mai 2009, **respinsă prin Decizia nr. 1644/2009.**

g) Activitatea desfășurată pentru informarea cetățenilor cu privire la apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice și pentru mediatizarea rolului instituției Avocatul Poporului

Televiziunea și radioul public

Posturile *Antena 3, Antena 1, TVR1, OTV, Radio România Actualități, PRO TV* l-au avut ca invitat, pe prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, care a dialogat cu realizatorii emisiunilor, pe diverse teme, dintre care amintim: excepția de neconstituționalitate ridicată în legătură cu O.U.G. nr. 230/2008, pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu, tematica biblia și justiția și Procesul lui Iisus, recomandările Avocatului Poporului și modul cum sunt acestea respectate în România, măsurile preconizate de către factorii guvernamentali de decizie în vederea înlăturării efectelor crizei economico – financiare .

De asemenea, au fost acordate interviuri postului de radio *Vocea speranței, TV Speranța, postul de radio Europa FM, postul de televiziune VER 2, cât și locale Radio Radical FM Bacău, Postul de televiziune CNS Roman, TV Bacău , Realitatea TV, Postul local de televiziune RTT Brașov, Posturile TV Neptun și Favorit, Radio Constanța Radio Oltenia Craiova, Postul RTV Galați – Brăila , Postul TVR Iași, postul local de televiziune VTV Curtea de Argeș. Posturile TV Antena 1 Pitești și Alpha Tv, Prahova TV, Radio Târgu-Mureș, Posturile TV Timișoara 89 și Analog TV .*

Presa scrisă

Presa scrisă, dintre care amintim, *Flacăra lui Adrian Păunescu, Ziarul Unirea* au publicat interviuri cu prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, referitor la excepția de neconstituționalitate ridicată în legătură cu O.U.G. nr. 230/2008 și aspecte legate de activitatea instituției Avocatul Poporului.

Totodată, au fost primite solicitări la nivel central *Gândul, Jurnalul Național, Cotidianul , Ziua, „Actualitatea Românească – Ziarul românilor de pretutindeni”*, cât și local: *ziarul Informația de Alba, Ziarul de Roman, cotidienele Cuvântul Nou, Transilvania Expres, ziarul Replica de Constanța, Observator, Obiectiv de Tulcea, cotidienele*

Panoramic Mehedințean, Gorjanul, ziarele Monitorul de Galați, Realitatea, Ziarul de Iași, Ziarul Crișana, Orizont Economic Argeșean, 24 de minute, Argeșul , Ghidul locatarului, Monitorul de Prahova, Adevărul de seară, Ziarul Ploiești, Ziarul Adevărul, cotidienele Evenimentul de Botoșani, Monitorul de Botoșani, Evenimentul regional al Moldovei, Punctul, City News Mureș și Metropol, Ziarul Renașterea Bănățeană .

Trimestrial, precum și cu alte ocazii, au fost difuzate către agențiile de presă și publicate pe site-ul oficial al instituției Avocatul Poporului, **comunicate de presă**.

Buletinul informativ trimestrial privind activitatea instituției, ce a fost difuzat gratuit persoanelor fizice, dar și autorităților administrației publice centrale și locale, a fost elaborat printr-un efort financiar propriu și prin strădania doamnei consilier al Avocatului Poporului Claudia Sora.

Pentru a veni în sprijinul cetățenilor, instituția Avocatul Poporului, prin intermediul birourilor teritoriale, a încheiat **protocoale de colaborare** cu autoritățile administrației publice, și, de asemenea, cu universități din țară, în vederea desfășurării activității de practică a studenților în cadrul instituției Avocatul Poporului.

Totodată, pentru a veni în sprijinul copiilor care se confruntă cu probleme speciale, din fondul pus la dispoziția Avocatului Poporului au fost acordate **ajutoare sociale**, acțiuni organizate de domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap.

CAPITOLUL IV. ANCHETE ȘI RECOMANDĂRI, MIJLOACELE DE INTERVENȚIE SPECIFICE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Legea nr. 35/1997, republicată, pune la dispoziția Avocatului Poporului ca mijloace de intervenție specifice, prin intermediul cărora sunt examinate și soluționate cererile cu care acesta este sesizat, anchetele și recomandările.

Anchetele constituie sursele percepției celor mai concrete informații ce pot fi valorificate pentru soluționarea petițiilor. Cu ocazia anchetelor, Avocatul Poporului are dreptul să ceară autorităților administrației publice, instituțiilor publice, precum și oricăror servicii publice aflate sub autoritatea autorităților administrației publice orice informații sau documente necesare anchetei, să audieze și să ia declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării cererii.

În urma anchetelor întreprinse, în situația în care constată încălcări ale drepturilor sau libertăților cetățenești ale petiționarului, Avocatul Poporului poate: **a)** fie să solicite în scris autorității administrației publice care a încălcat drepturile petiționarului să reformeze sau să revoce actul administrativ și să repare pagubele produse, precum și să repună persoana lezată în situația anterioară; **b)** fie să sesizeze autoritățile publice ierarhic superioare în legătură cu lipsa de reacție a celor somați să dispună măsurile necesare; **c)** fie să emită recomandări adresate autorității administrației publice, care a încălcat drepturile sau a emis actul ilegal.

Recomandările sunt actele prin care Avocatul Poporului sesizează autoritățile administrației publice, în cazul în care constată o încălcare gravă a drepturilor petiționarului sau ilegalitatea actului administrativ.

ANCHETE

În anul 2009, instituția Avocatul Poporului a efectuat un număr de **30 anchete** (Anexa nr. 7- Anchetele efectuate), dintre care:

- 3 anchete referitoare la respectarea dreptului de proprietate privată la Primăria comunei Finta, județul Dâmbovița, la Primăria orașului Turda, județul Cluj și la Primăria comunei Posești, județul Prahova;

- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului de proprietate privată și a dreptului la informație la Instituția Prefectului Județului Ilfov;
- 10 anchete referitoare la respectarea dreptului de proprietate și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la: Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (3); Primăria Municipiului București-Direcția Juridic, contencios și legislație (2); Primăria comunei Mărgău, județul Cluj; Primăria comunei Cotmeana, județul Argeș; Primăria comunei Vedea, județul Argeș; Primăria comunei Roșia, județul Sibiu; Primăria Municipiului București;
- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului de proprietate privată, dreptului de petiționare și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la Primăria Municipiului București – Direcția juridic, contencios și legislație;
- 3 anchete referitoare la respectarea dreptului de proprietate și a dreptului de petiționare la Primăria Municipiului București (2) și la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților;
- 2 anchete referitoare la respectarea dreptului de petiționare și a dreptului la un nivel de trai decent la Casa Locală Pensii Sector 6 și la Casa de Pensii a Municipiului București;
- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului la un nivel de trai decent, dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la Casa Locală de Pensii Sector 1;
- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și nivelului de trai la Casa de Pensii a Municipiului București;
- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului la informație și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică la Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București;
- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- 1 anchetă referitoare la protecția copiilor și a tinerilor și dreptul la ocrotirea sănătății la Centrul de Plasament nr. 8 “Speranța” – Huedin;

- 2 anchete referitoare la respectarea dreptului de petiționare la Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești și la Casa Locală de Pensii Sector 6;
- 1 anchetă referitoare la respectarea egalității în drepturi, tratatele internaționale privind drepturile omului și accesul liber la justiție la Direcția Relații Consulare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe;
- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului de petiționare și a dreptului la ocrotirea sănătății la Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București;
- 1 anchetă referitoare la respectarea dreptului la informație, dreptului la ocrotirea sănătății, dreptului de petiționare, secretului corespondenței și a nivelului de trai decent la Penitenciarul Craiova.

RECOMANDĂRI

În anul 2009 au fost formulate un număr de **6 Recomandări** (Anexa nr. 8-Recomandări emise de Avocatul Poporului), prin care Avocatul Poporului a sesizat autoritățile administrației publice asupra ilegalităților actelor sau faptelor administrative:

- 2 Recomandări privind respectarea dreptului de proprietate privată, adresate Primarului comunei Afumați, județul Ilfov și Primarului comunei Roșia, județul Sibiu;
- 2 Recomandări privind respectarea dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, adresate Primarului comunei Cotmeana, județul Argeș și președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților;
- 1 Recomandare privind respectarea dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, adresată Casei de Pensii a Municipiului București;
- 1 Recomandare privind respectarea art. 137 alin. (2) din Constituție, privind moneda națională a României, adresată Ministrului Finanțelor Publice.

CAPITOLUL V. DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

Sfera de competență a domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale este vastă, aceasta cuprinzând un număr mare din drepturile și libertățile prevăzute în Constituția României. Astfel, activitatea în acest domeniu a constat în **clarificarea** celor semnalate în cererile primite de la petenți, precum și în efectuarea de anchete. De asemenea, nu se pot omite, atunci când facem referire la protecția drepturilor omului în general, colaborările pe care domeniul le-a avut în anul 2009 cu diverse autorități, întâlnirile cu reprezentanții unor O.N.G.-uri, participarea la seminarii pe această temă, articolele publicate în presa națională și internațională.

În anul 2009, domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale i-au fost repartizate spre analiză și soluționare un număr de **675** petiții ceea ce reprezintă **8%** din totalul de **8295** petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului. Pentru **83** din petițiile repartizate domeniului au fost făcute demersuri la autoritățile publice în vederea soluționării problemelor semnalate de petenți, iar pentru un număr de **592** dintre acestea problemele semnalate au fost clarificate la nivelul domeniului, nefiind necesară intervenția la autorități. Întrucât într-un număr de cazuri petițiile au vizat aspecte ce nu făceau obiectul de activitate al instituției (cca.: 5%), petenții au fost îndrumați către instituțiile abilitate de lege să soluționeze problemele lor, fiindu-le indicată calea legală ce o aveau de urmat. Aspectele semnalate în petițiile repartizate domeniului s-au referit cu precădere la încălcări ale egalității în drepturi, ale dreptului de petiționare, ale dreptului la informație corelat cu încălcări ale dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și în mai mică măsură la încălcări ale celorlalte drepturi și libertăți fundamentale.

În situațiile în care autoritățile publice nu au răspuns solicitărilor sau răspunsurile primite nu au clarificat problemele petiționarilor, au fost efectuate **2 anchete** la Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București și la Autoritatea Națională

pentru Restituirea Proprietăților, care s-au încheiat cu clarificarea aspectelor semnalate de petiționari.

De asemenea, departamentul a propus și soluționat **2 sesizări din oficiu** privind:

- apariția unor articole în mass-media în care se semnală o posibilă discriminare pe criterii etnice a elevilor de naționalitate maghiară prin *Planul de școlarizare pe anul 2009-2010 al Inspectoratului Școlar General Mureș*, demersul instituției Avocatul Poporului având ca rezultat creșterea numărului de clase cu predare în limba maghiară din învățământul liceal de zi;
- reexaminarea dispozițiilor art. I, pct. 2, art. 5 alin. (5) lit. d) din Ordinul nr.1352/2009 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 50/2004 privind metodologia de trimitere a unor categorii de bolnavi pentru tratament în străinătate, publicat în Monitorul Oficial Partea I, nr. 742 din 2 noiembrie 2009, în vederea înlăturării caracterului discriminatoriu al acestora.

Cu privire la participarea la manifestări și grupuri de lucru specifice domeniului de activitate drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale menționăm:

- participarea la întocmirea primului raport de țară privind Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, cartă ratificată prin Legea nr. 282/2007;
- participarea, la dezbaterea organizată la Centrul Ceh din București cu tema „Drepturile persoanelor LGBT (lesbiene, gay, bisexuali, persoane transgender) ca drepturi ale omului”, prilejuită de lansarea în România a publicației „Principiile de la Yogyakarta”;
- participarea la manifestarea desfășurată la Palatul Parlamentului cu ocazia *Zilei Naționale a Armânilor*, din 23 mai 2009 ocazie cu care a fost transmis mesajul instituției Avocatul Poporului;
- participarea la reuniunea de la Ministerului Afacerilor Externe din 10 iunie 2009 privind *întocmirea celui de-al 5-lea Raport periodic al României la Pactul internațional privind drepturile civile și politice*.

I. DREPTURILE OMULUI

Prin cererile din această categorie, persoanele fizice au semnalat încălcări ale următoarelor drepturi și libertăți fundamentale: unitatea poporului și egalitatea în drepturi (art. 4 și 16); dreptul cetățenilor străini și apatrizi (art.18); dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22); viața intimă, familială și privată (art. 26); libertatea conștiinței (art. 29); libertatea de exprimare (art. 30); dreptul la informație (art. 31); dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34); dreptul la mediu sănătos (art. 35), dreptul de vot (art. 36); dreptul de a fi ales (art. 37); dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38); dreptul de petiționare (art. 51); dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52).

Dintre petițiile repartizate acestui domeniu în care au fost semnalate încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale, se evidențiază petițiile privind dreptul de petiționare, în număr de **281** și cele cu privire la încălcarea dreptul la informație, acestea fiind în număr de **212**, împreună reprezentând peste **73%** din petițiile soluționate de colectivul domeniului.

Pe locul următor, în număr de **56**, reprezentând **8%** din numărul petițiilor soluționate, se situează cele prin care s-au sesizat încălcări ale drepturilor de către autoritățile și instituțiile publice care se referă la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzut de art. 52 din Constituția României.

Faptul că și în anul 2009 sesizările persoanelor fizice au vizat într-un procent destul de mare posibile încălcări ale dreptului la informație, ale dreptului de petiționare, precum și ale dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, demonstrează că există cazuri în care, în instituțiile administrației publice locale și centrale, funcționarii publici sunt nesiguri pe ei, iar capacitatea managerială de implementare a responsabilităților descentralizate nu este consolidată. Cu toate că s-au înregistrat reale progrese, încă este nevoie de eforturi considerabile pentru ameliorarea calității serviciilor prestate către cetățeni.

În ceea ce privește petițiile având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor (art. 4 și art. 16), acestea au fost în număr de **34**, reprezentând **5%** din

numărul total al petițiilor repartizate domeniului. Ca și în anul trecut, numărul acestora a fost relativ redus, influențat fiind de creșterea adresabilității cetățenilor față de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

În cele ce urmează, va fi prezentată o analiză a cererilor soluționate, în ordinea drepturilor încălcate:

a) egalitatea în drepturi (art. 4 și art. 16 din Constituție)

Cele **34 de petiții** având ca obiect o posibilă încălcare a egalității în drepturi a cetățenilor au vizat: pretinse încălcări ale capitolului IV din Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor cadru cu Uniunea Europeană și Fondul Monetar Internațional și precum și unele prevederi din Legea nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, decizii emise de casele de pensii, prevederi ale regulamentelor interne ale școlilor și, nu de puține ori, s-a cerut sesizarea directă a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor legilor. Problematika discriminării, rareori invocată de petenți, din motivele mai sus prezentate, a fost totuși prezentă și în acest an, în special după lansarea inițiativelor legislative guvernamentale privind legea salarizării unice și a legii sistemului unitar de pensii și mai apoi, după intrarea în vigoare a Legii nr. 329/2009 și a Legii nr. 330/2009. De asemenea, deși nu se încadrează strict în prevederile art. 16 din Constituție, întrucât cei în cauză nu au cetățenie română, dar se bucură de un regim special, o serie de cetățeni din Republica Moldova s-au adresat instituției noastre, într-un număr semnificativ mai mare decât în anul 2008, sesizând că sunt discriminați prin modul în care le sunt rezolvate cererile privind acordarea cetățeniei române, în special prin modul apreciat ca discriminatoriu prin care este limitat numărul de cereri ce pot fi depuse anual la Secția consulară a Ambasadei României în Republica Moldova. Apreciem că prin dese demersuri făcute la Direcția Cetățenie din cadrul Ministerului Justiției și Libertăților

Cetățenești, la Ministerul Afacerilor Externe și la Guvern, și instituția noastră a contribuit la urgentarea promovării Legii nr. 354 din 12 noiembrie 2009 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.36/2009 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991.

Reprezentative pentru activitatea domeniului cu privire la încălcarea prevederilor art. 16 din Constituție sunt cazurile pe care le vom prezenta în continuare.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr.6916/2009. Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de Moldovan (nume fictiv) născut în Republica Moldova, că a depus la Comisia pentru Probleme de Cetățenie din cadrul Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești un dosar în vederea redobândirii cetățeniei române, și, întrucât nu a primit un răspuns într-un termen rezonabil, a depus și o cerere de urgentare a formalităților de redobândire a cetățeniei. Urmare la acest demers Comisia a solicitat unele completări la dosar, pe care petentul le-a depus în data de 26 august 2008, dată de la care nu a mai primit nici un răspuns.

Față de cele solicitate de petent, în temeiul art. 4 din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Direcției Cetățenie din cadrul Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești solicitând luarea măsurilor legale care se impuneau.

Urmare a demersului întreprins, prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 7986/2009, Direcția Cetățenie ne-a informat că în prezent dosarul petentului a fost înaintat Comisiei pentru Probleme de Cetățenie în vederea analizării și avizării corespunzătoare și că a fost programat pentru soluționare în ședința din data de 2 octombrie 2009.

Dosar nr. 11048/2009. Din examinarea dispozițiilor Ordinului ministrului sănătății nr. 1352 din 27 octombrie 2009 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 50/2004 privind metodologia de trimitere a unor categorii de bolnavi pentru tratament în străinătate, publicat în Monitorul Oficial Partea I nr. 742 din 2 noiembrie 2009, s-a constatat că acesta conține unele norme care creează discriminări pe criterii de

vârstă. Astfel, ordinul stabilește o prioritizare pe puncte pentru solicitările de finanțare a tratamentelor unor categorii de bolnavi în străinătate, în cazul în care fondurile stabilite lunar cu această destinație sunt depășite. Potrivit acestui ordin, vârsta pacientului reprezintă un criteriu de bază în fundamentarea propunerii de aprobare a tratamentului în străinătate. Drept urmare, dacă un bolnav are vârsta de peste 60 de ani, are puține șanse de a se trata în străinătate, în măsura în care fondurile stabilite lunar cu această destinație sunt depășite. Sub acest aspect, Ordinul ministrului sănătății nr. 1352/2009 aduce atingere reglementărilor privind combaterea discriminării, prevăzute de art. 4 alin. (2) și art. 16 din Constituția României, art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și de principalele tratate și convenții internaționale la care România este parte.

Față de aspectele menționate, în temeiul art. art. 14 alin. (1) și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a transmis o adresă ministrului interimar al sănătății, solicitând reexaminarea dispozițiilor art. I, pct. 2, art. 5 alin. (5) lit. d) din Ordinul nr.1352/2009, în vederea înlăturării caracterului discriminatoriu al acestora.

Prin adresa nr. A.V. 1742 din 10 decembrie 2009 și înregistrată la instituția Avocatului Poporului sub. nr. 11.773 din 11 decembrie 2009, instituția Avocatul Poporului a primit un răspuns din care rezulta faptul că, prevederile art. I, pct. 2, art. 5 alin. (5) lit. d) din Ordinul nr.1352/2009 sunt apreciate ca fiind legale. În sinteză, se motiva faptul că, întrucât fondurile publice sunt limitate, bolnavii pot beneficia de servicii medicale numai în limita acestora, situație care a impus stabilirea unor criterii de prioritate. De asemenea, se mai preciza faptul că și în Ordinului ministrului sănătății nr. 50/2004, modificat prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1352/2009 era menționat acest criteriu .

Întrucât Ordinul nr.1352/2009 stabilește (la pct. 2, art. 5 alin. 5) pentru aprobarea finanțării tratamentului în străinătate, patru criterii de prioritate, iar la alin. (6) ale aceluiași alineat două criterii suplimentare, instituția Avocatul Poporului a apreciat că se pot elimina prevederile literei d) de la alin.(5): “vârsta pacientului”, fără a afecta pe fond motivele care

au determinat elaborarea și aprobarea noului act normativ, înlăturându-se astfel și posibilitatea calificării acestora ca fiind discriminatoriu. Existența unei prevederi asemănătoare și într-un ordin anterior al ministrului sănătății nu poate justifica menținerea caracterului discriminatoriu al prevederii.

De asemenea, art. 53 din Constituție privind exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți și prevederile art. 15 din Anexa 1 la Legea nr. 30/1994 privind ratificarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta convenție, cu modificările ulterioare, privind: “Derogare în caz de stare de urgență”, stabilesc condițiile în care se poate restrânge exercițiul unor drepturi sau libertăți, condiții care nu sunt întrunite în cazul care face obiectul prezentului dosar.

Având în vedere considerentele mai sus prezentate, Avocatul Poporului a emis o recomandare adresată ministrului Sănătății, în sensul de a se lua măsurile legale care se impun privind reexaminarea prevederilor art. I, pct. 2, art. 5 alin. (5) lit. d) din Ordinul nr.1352/2009, în vederea înlăturării caracterului discriminatoriu al acestora.

b) dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22 din Constituție)

Numărul petițiilor repartizate domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, în care au fost semnalate pretense încălcări ale art. 22 din Constituție a fost în număr de **2**. În ceea ce privește conținutul lor, acesta a relevat aspecte privind conflicte private, între petiționari și terțe persoane (membrii familiei, rude, vecini), iar pentru soluționarea acestora, instituția Avocatul Poporului a informat asupra competențelor care îi sunt stabilite de legea de organizare și a îndrumat petiționarii cu privire la demersurile legale pe care le aveau de întreprins.

c) dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26 din Constituție)

Lezarea acestui drept a constituit obiectul a **2** petiții ce au revenit spre soluționare domeniului.

Petițiile s-au referit la reclamațiile repetate ale cetățenilor privind lezarea, de către terțe persoane a Legii nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, a dreptului la viață intimă și privată, soluționarea lor constând în indicarea căilor legale pe care petiționarii le aveau de urmat.

d) libertatea de exprimare (art. 30 din Constituție)

În cursul anului 2009 domeniului i-au fost repartizate un număr de 4 petiții privind o posibilă încălcare a libertății de exprimare.

Conținutul acestora a relevat faptul că unii cetățeni interpretează în mod voit sau din necunoaștere unele prevederi legale, ca de exemplu, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 31/2002 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii, apreciindu-le eronat ca aducând atingere prevederilor art. 30. De asemenea, în răspunsurile noastre am subliniat necesitatea respectării obligațiilor corelative ce rezultă din prevederile art. 30 alin. (6) din Constituție, referitor la faptul că libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea și viața particulară a unei persoane.

e) dreptul la informație (art. 31 din Constituție)

Petițiile având drept obiect dreptul la informație au fost în număr de 212 ceea ce reprezintă un procent de 31% din totalul petițiilor repartizate domeniului.

Deși cantitativ acest tip de petiții au fost numeroase, ca și în anii precedenți, nu toți petenții au făcut dovada că s-au adresat autorităților reclamate. Din cauza acestui fapt, instituția Avocatul Poporului nu a putut să-i sprijine direct, pentru soluționarea petițiilor depuse, dar a indicat petenților procedurile legale ce trebuie urmate.

Principalele aspecte sesizate în aceste petiții s-au referit la solicitarea de informații cu privire la: activitatea și resursele unor instituții ce derulează fonduri europene; modalitatea de desfășurare a unor licitații; informații privind instituțiile cărora le pot fi semnalate cazuri de corupție din România; prevederi legale privind atribuirea locurilor de

parcare; normele europene privind liniștea cetățeanului; prevederi legale privind iluminatul public și atribuțiile ce revin autorităților publice în aplicarea Legii nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public; informații privind adoptarea Legii nr. 257/2008 pentru modificarea alin. (1) al art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului; prevederi ale Legii nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989 și demersurile ce trebuie întreprinse la autoritățile publice; demersurile necesare în vederea obținerii calității de veteran de război, în conformitate cu prevederile Legii nr. 44/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare; înființarea Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului; atribuțiile Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal; reglementarea activității de soluționare a petițiilor; prevederi ale Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public; activitatea, adresa și programul audiențelor acordate la sediul central al instituției Avocatul Poporului sau la birourile teritoriale, precum și condițiile în care instituția acordă ajutor financiar.

Examinarea acestor petiții evidențiază faptul că există unele autorități și instituții publice care nu-și respectă obligația constituțională de a da solicitanților informațiile cerute, la termenele și în condițiile prevăzute de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare.

Instituția Avocatul Poporului a acționat prompt, sesizând primăriile, prefecturile, Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, Arhivele Naționale, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, casele teritoriale de pensii, care nu și-au respectat obligația de a răspunde solicitărilor petenților cu privire la treburile publice și problemele de interes personal. În frecvente situații, cererile petenților au fost transmise spre competență soluționare altor autorități care aveau în competență soluționarea problemelor sesizate de aceștia.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 3465/2009. Printr-o cerere adresată instituției Avocatul Poporului, Cristina (nume fictiv) ne-a sesizat cu privire la refuzul Primarului Municipiului Caransebeș de a-i transmite copia contractului de asistență juridică pe care acesta l-a încheiat cu un cabinet de avocatură în scopul de a-l reprezenta în procesul pe care îl are cu petenta,

dreptul pretins încălcat fiind dreptul la informație și dreptul de petiționare, prevăzute de art. 31 din Constituția României.

Față de cele sesizate de petentă, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 21 aprilie 2009, am solicitat informații Primăriei Municipiului Caransebeș, având în vedere că petenta își întemeia cererea pe prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse, la data de 27 mai 2009, autoritatea sesizată a transmis instituției noastre răspunsul întemeiat pe prevederile Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, în sensul că, în conformitate cu prevederile acestei legi, clauza privind onorariul avocatului nu poate fi adusă la cunoștința terților decât cu acordul părților. Răspunsul transmis petentei a fost completat cu prevederile Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale, făcându-se precizările necesare pentru o informare corectă asupra problemei: cuantumul onorariului respectiv va putea fi cunoscut în urma aprobării cheltuielilor de judecată de către instanța de judecată. Totodată, o copie a răspunsului primăriei a fost trimisă petentei.

Dosar nr. 7462 /2009. Prin cererea adresată instituției Avocatul Poporului, Popescu (nume fictiv) a reclamat faptul că s-a adresat cu o petiție Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, solicitând deciziile motivate ale instituției de la înființare și până în prezent (în vederea întocmirii unui studiu comandat de Uniunea Europeană), dar a primit un răspuns pe care l-a apreciat ca fiind neconcludent.

Față de cele solicitate de petent, în temeiul art. 4 din Legea nr. 35/1997, ne-am adresat Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor.

Urmare a demersului întreprins la această autoritate, prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 8465 din 9 septembrie 2009, ni s-a transmis un răspuns din care a rezultat faptul că, urmare și a intervenției noastre, instituția mai sus precizată a afișat pe site (în Buletinul oficial) datele solicitate de petent.

f) dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34 din Constituție)

Numărul petițiilor repartizate domeniului în anul 2009 având ca obiect dreptul la ocrotirea sănătății a fost de **10**.

Petițiile s-au referit la: drepturile persoanelor beneficiare ale prevederilor unor legi speciale (Legea nr. 189/2000 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată), acordarea medicamentelor compensate, unele drepturi pretins încălcate privind persoanele cu handicap, cazuri de nerespectare a programelor naționale de sănătate, greutăți în finanțarea tratamentelor sau a intervențiilor medicale în străinătate.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 362/2009. Baci, (nume fictiv) printr-o cerere adresată instituției Avocatul Poporului ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare de către Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești a dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului de petiționare, prevăzute de art. 34 și art. 51 din Constituția României.

Petiționarul s-a adresat Casei Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești solicitând aprobarea pentru efectuarea unei proteze dentare în regim de gratuitate.

Deși era beneficiar al prevederilor Legii nr. 189/2000 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare și aspectul a fost adus la cunoștința Centrului Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu Ștefan Mincu, Policlinica Centrală M.Ap.N. - Secția Stomatologie, până la data la care s-a adresat

instituției noastre, petiționarul nu a primit un răspuns scris la solicitarea făcută, iar executarea lucrării a fost amânată.

Ca urmare, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, instituția Avocatul Poporului a solicitat Casei Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești analizarea situației și întreprinderea măsurilor legale pentru soluționarea cererii.

Răspunsul comunicat instituției noastre a fost nu numai prompt ci și detaliat, demonstrând că analizarea situației semnalate a fost făcută cu multă seriozitate, rezolvarea cererii în cauză fiind programată la o dată certă din luna aprilie a acestui an. Răspunsul a fost transmis petiționarului.

Dosar nr. 5082/2009. Printr-o cerere adresată instituției Avocatul Poporului, Ortansa (nume fictiv) a sesizat o posibilă încălcare de către Ministerul Sănătății a dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului de petiționare, prevăzute de art. 34 și art. 51 din Constituția României.

Petiționara ne-a semnalat refuzul autorităților de a răspunde la solicitarea de aprobare a sumelor necesare efectuării intervenției de transplant medular în străinătate pentru fiica sa, sesizând în același timp și tardivitatea cu care Direcția de Sănătate Publică Botoșani a transmis dosarul Ministerului Sănătății, în vederea analizării.

Ca urmare, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, instituția Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Sănătății analizarea situației și întreprinderea măsurilor legale.

În răspunsul comunicat instituției Avocatul Poporului s-a precizat că au fost cerute puncte de vedere Direcției de Sănătate Publică Botoșani și Direcției Generale de Sănătate Publică Asistență Medicală și Programe din cadrul Ministerului Sănătății. Prin răspunsul final am fost informați că dosarul în cauză a fost soluționat favorabil petiționarei, fiind emisă Hotărârea Guvernului nr. 927 din 19 august 2009 prin care au fost aprobate fondurile necesare transplantului. O copie a răspunsului primit a fost trimisă petiționarei, însoțită de un exemplar al hotărârii respective.

g) dreptul la mediu sănătos (art. 35 din Constituție)

Petițiile repartizate domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale care au vizat încălcarea dreptului la un mediu sănătos prevăzut de art. 35 din Constituție au fost în număr de **5**.

Numărul mic de petiții din această categorie se poate explica și prin faptul că instituțiile competente în soluționarea unor astfel de cazuri, în primul rând Garda Națională de Mediu, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării", Agenția Națională pentru Substanțe și Preparate Chimice Periculoase din cadrul Ministerului Mediului au fost mult mai vizibile datorită mijloacelor de intervenție și de sancționare pe care legea le pune la dispoziție, astfel că persoanele au avut posibilitatea să se adreseze direct acestor instituții.

Aspectele sesizate în petițiile adresate instituției Avocatul Poporului s-au referit, în special, la respectarea dispozițiilor legale privind asigurarea unui mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic: impactul negativ rezultat din amplasamentul unei stații de transfer deșeuri pe raza unei localități, încălcarea normelor privind nivelul de zgomot ambiental etc.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 10690/2009. Printr-o cerere adresată instituției Avocatul Poporului, Albu (nume fictiv) ne-a adus la cunoștință faptul că, în blocul în care locuiește, sub apartamentul său, a fost deschis un cabinet stomatologic care, datorită faptului că la amenajare nu a fost izolat fonic corespunzător, prin zgomotul produs afectează atât sănătatea sa, cât și a propriului copil, bolnav cu handicap de gradul I. Petentul a afirmat că acest cabinet stomatologic nu ar avea toate avizele și dotările necesare pentru a funcționa legal (respectiv avizul comitetului executiv de bloc și acceptul proprietarilor direct afectați cu care se învecinează, pe plan orizontal și vertical și alte avize de specialitate) și nici nu ar respecta normele igienico-sanitare. Petentul a mai reclamat faptul că, s-a adresat Direcției de Sănătate Publică Botoșani, dar acesta ar fi refuzat să se implice în rezolvarea acestui caz.

Urmare a demersului la Direcția de Sănătate Publică Botoșani, aceasta ne-a transmis un răspuns din care rezultă faptul că-l va sprijini pe petent să rezolve situația.

h) dreptul de vot (art. 36 din Constituție)

În anul 2009, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu un număr de **8 petiții** care au vizat dreptul de vot, acestea fiind, de regulă, repartizate spre soluționare numai domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale.

Față de anul precedent, petițiile adresate instituției Avocatul Poporului, care au vizat încălcarea dreptului de vot, au cunoscut o creștere firească, anul 2009 fiind de asemenea un an electoral și în care s-a desfășurat și un referendum. În principal, problemele ridicate s-au referit la: prevederile legale privind desfășurarea campaniei electorale, nemulțumiri legate de unele prevederi ale legii electorale privind condiționarea dreptului de vot de existența unui act de identitate valabil (neexpirat ca termen de valabilitate) etc.

În toate cazurile, petenților li s-au precizat atât reglementările legale în vigoare, cât și mijloacele pe care le au la dispoziție pentru îmbunătățirea cadrului legal în domeniu.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 5549/2009. Petru (nume fictiv) președintele unei asociației non-profit cu sediul în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, ne-a transmis o sesizare în care ne solicita punctul de vedere cu privire la respectarea de către România a prevederilor Directivei 93/109/CE din 6 decembrie 1993 de stabilire a modalităților de exercitare a dreptului de a alege și de a fi ales în Parlamentul European pentru cetățenii Uniunii rezidenți într-un stat membru în care nu sunt resortisanți, directivă transpusă de România prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European. Petentul, care prezenta ca argument un pliant editat de Ministerul Afacerilor Externe și de Autoritatea Electorală Permanentă, sugerea că pliantul ar fi trebuit să conțină și informații privind modalitatea în care un cetățean român ar fi putut cere radierea sa de pe listele de vot dintr-un alt stat membru UE, pentru a avea posibilitatea votării candidaților din țară.

Urmare a demersurilor făcute la Ministerul Afacerilor Externe și la Autoritatea Electorală Permanentă, i-am transmis petentului informațiile necesare, respectiv obligația autorității din statul gazdă de radiere, care trebuie să se facă însă conform condițiilor și termenelor prevăzute în actul normativ de transpunere a Directivei 93/109/CE din statul gazdă și, totodată, să solicite autorității în drept comunicarea acestui fapt părții române.

Potentului i s-a indicat și cărei autorități din statul gazdă trebuia să se adreseze.

j) dreptul de petiționare (art. 51 din Constituție)

Având în vedere faptul că dreptul de petiționare face parte din categoria drepturilor garanții, reprezentând în acest an numărul cel mai mare de petiții: **281**, încălcarea sa este asociată în majoritatea cazurilor, cu încălcarea unuia sau mai multor drepturi, spre exemplu, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, garantat de art. 52 din Constituția României, dreptul de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție, dreptul la un nivel de trai decent, prevăzut de art. 47 din Constituție, dreptul la informație, prevăzut de art. 31 din Legea fundamentală.

Astfel, persoanele fizice au adus la cunoștința Avocatului Poporului că s-au adresat unor autorități publice prin cereri, reclamații, sesizări, propuneri pentru rezolvarea unor probleme de ordin personal (cum ar fi: soluționarea unor aspecte privind pensiile; proprietatea; acordarea ajutorului social; acordarea de lămuriri cu privire la stadiul de soluționare al notificărilor depuse de persoanele îndreptățite, conform Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare sau stadiul de soluționare a dosarelor privind compensațiile acordate conform Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată; preschimbarea certificatelor de revoluționari și acordarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, redobândirea cetățeniei române și clarificarea cetățeniei române), dar au întâmpinat greutăți din partea autorităților

publice sesizate, cu privire la comunicarea stadiului de soluționare în care se află dosarul depus, precum și la data și forma în care petenții pot primi ceea ce legea le oferă.

De asemenea, au fost semnalate situații în care unele autorități au refuzat să înregistreze petițiile. În alte situații, deși petiția era înregistrată, autoritățile publice sesizate fie nu au transmis petentului răspunsul în termenul prevăzut de lege, fie au tergiversat soluționarea aspectelor semnalate.

Instituția Avocatul Poporului, prin domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a intervenit de fiecare dată cu promptitudine în sprijinul petenților și solicitărilor acestora, adresându-se la toate nivelele prevăzute de lege, în vederea primirii răspunsului solicitat.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 8133/2009. Tavi (nume fictiv) s-a adresat printr-o cerere instituției Avocatul Poporului prin care sesiza o posibilă încălcare, de către Primarul Sectorului 3 al Municipiului București a dreptului de petiționare, prevăzut de art. 51 din Constituția României.

Petentul susținea și proba că s-a adresat Primăriei Sectorului 3, dar până la data la care s-a adresat instituției Avocatul Poporului nu a primit răspuns. Deoarece termenul prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată prin Legea nr. 233/2002, expirase de mult timp, în conformitate cu prevederile art. 59 din Constituția României și cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, ne-am adresat Primarului Sectorului 3 cu solicitarea de a se analiza cauzele care au condus la o asemenea situație și a se lua măsurile legale ce se impun, informând, totodată, Avocatului Poporului asupra acestora. Urmare a acestui demers, în data de 26 iunie 2009, am primit răspunsul autorității publice sesizate din care rezultă că s-a răspuns petiției, iar problema petentului a fost soluționată.

Dosar nr. 10070/2009. Galan (nume fictiv) student la Universitatea “Ștefan cel Mare” din Municipiul Suceava, ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare, de către Ministerul Educației, Cercetării și Inovării a dreptului de petiționare, prevăzut de art. 51

din Constituția României. Petentul s-a adresat la data de 10 septembrie 2009, Ministerului Educației Cercetării și Inovării reclamând respingerea fără temei a eseului depus. Întrucât până la data la care a sesizat instituția Avocatul Poporului, petentul nu a primit un răspuns, am solicitat precizări acestui minister, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată. Ca urmare, la data de 6 noiembrie 2009, autoritatea sesizată a transmis instituției noastre răspunsul cu precizările necesare pentru o informare corectă asupra aspectelor care îl interesau pe petent. O copie a răspunsului a fost trimisă acestuia.

k) dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52 din Constituție)

În anul 2009, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică a fost invocat într-un număr mare de petiții repartizate domeniului, aspectul putând fi apreciat ca un aspect negativ privind realizarea reformei administrației publice.

Deși cantitativ acest tip de petiții au fost relativ numeroase **(56)**, ca și în anii precedenți, nu toți petenții s-au adresat mai întâi sau nu au făcut dovada că s-au adresat autorităților reclamate. Din cauza acestui fapt instituția Avocatul Poporului nu a putut să-i sprijine direct, pentru soluționarea petițiilor depuse, dar a indicat petenților procedurile legale ce trebuie urmate.

O bună parte dintre petenți au fost vătămați în drepturile lor de către instituții și autorități ale administrației publice prin refuzul sau întârzierea răspunsului la diferite petiții, care au zădărnicit intrarea în drepturi la termenul prevăzut de lege sau în condițiile acesteia. De aceea, de cele mai multe ori încălcarea dreptului persoanei vătămate s-a realizat corelativ cu încălcarea dreptului de petiționare. Mai reprezentative pentru problematica prezentată sunt cazurile pe care le prezentăm în continuare.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 1292/2009. Printr-o cerere adresată instituției Avocatul Poporului, Tatiana (nume fictiv) ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare de către Primăria

Sectorului 1 a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și a dreptului de petiționare, prevăzute de art. 52 din Constituția României.

Petiționara ne-a semnalat refuzul autorităților de a răspunde la solicitarea de a fi verificate neregulile financiare existente la nivelul asociației de proprietari din blocul în care locuiește, în conformitate cu prevederile Legii nr. 230/2007 privind înființarea și funcționarea asociațiilor de proprietari, invocând pierderi materiale pentru locatarii întregului condominiu.

Față de cele sesizate de petentă, pentru a veni în sprijinul său și în vederea formării unei păreri pertinente cu privire la situația de fapt, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 17 februarie 2009, am solicitat informații Primăriei Sectorului 1.

Ca rezultat al demersurilor întreprinse, la data de 26 martie 2009, autoritatea sesizată a transmis instituției noastre copia răspunsului transmis petiționarei sub nr. BRS 149/19.02.2009 prin care aceasta este informată că cererea sa a fost transmisă spre competentă soluționare Direcției Generale de Poliție Comunitară Sector 1. Ulterior, prin adresa nr. 1485/2009, înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 3415 din 1. 04. 2009, Direcția Generală de Poliție Comunitară Sector 1 ne-a comunicat că, în vederea verificării aspectelor semnalate, a fost programată o întâlnire cu asociația de proprietari și petiționara în cauză la sfârșitul lunii aprilie, urmând ca situația să fie clarificată. În cel mai scurt timp petiționara a fost informată cu privire la acest aspect, fiindu-i trimisă și o copie a adresei Direcției Generale de Poliție Comunitară Sector 1.

II. EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

În anul 2009, domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale nu i-au revenit spre soluționare petiții privind egalitatea de șanse între bărbați și femei și nu au fost semnalate aspecte privind libertatea conștiinței sau privind libertatea de organizare a cultelor religioase.

Considerăm că lipsa unor petiții în domeniile egalitate de șanse între bărbați și femei și culte religioase se explică prin existența la nivel statal a unor autorități publice cu atribuții în aceste domenii. Menționăm astfel, că în domeniul egalității de șanse între bărbați și femei, la nivel statal funcționează mai multe autorități publice și structuri organizatorice, dintre care amintim: Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Comisia pentru egalitate de șanse pentru bărbați și femei a Camerei Deputaților; Comisia pentru egalitate de șanse a Senatului; Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați; Comisia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați; Comisia județeană, respectiv a municipiului București, în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați; Consiliul Economic și Social, prin Comisia pentru egalitatea de șanse și tratament. De asemenea, în domeniul cultelor religioase, la nivel statal este organizat și funcționează Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, iar în cadrul Parlamentului, funcționează Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților și Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului.

În ceea ce privește sesizările privind drepturile minorităților naționale, aspectul cel mai relevant este cel menționat anterior cu privire la apariția unor articole în mass-media în care se semnală o posibilă discriminare pe criterii etnice a elevilor de naționalitate maghiară prin Planul de școlarizare pe anul 2009-2010 al Inspectoratului Școlar General Mureș și care a declanșat sesizarea din oficiu a instituției Avocatul Poporului.

În același context, menționăm că fără a deține o evidență numerică a petenților pe minorități naționale, ci doar pe drepturi încălcate, dintre persoanele fizice care s-au adresat instituției Avocatul Poporului sesizând pretinse încălcări ale prevederilor art. 16 din Constituția României, pe primul loc se situează cele de etnie romă. Obiectul petițiilor

formulate de către aceștia s-a referit în esență la: pretinsa indiferență, tăcere sau ostilitate a autorităților față de problemele lor, la pretinse încălcări ale dreptului la viață și integritate fizică și psihică, a dreptului la viață intimă și privată, a dreptul de proprietate privată, a dreptului de asociere. Majoritatea cererilor au fost clarificate, pentru restul indicându-se procedurile de urmat sau instituțiile competente, oferindu-se îndrumări și explicații.

Pe aspecte privind minoritățile din țara noastră, instituția a fost sesizată și de către Uniunea Democrată a Bulgarilor care a semnalat o pretinsă discriminare a etnicilor pe care îi reprezintă, în raport cu membrii Uniunii Democrate a Bulgarilor din Banat, în ceea ce privește prezentarea istoriei lor în manualul destinat profesorilor de istorie intitulat *Istoria Minorităților din România*, editat la Editura Didactică și Pedagogică, asupra căruia Asociația „DIVERS” 2000 are toate drepturile rezervate. Cu privire la cele semnalate, s-a comunicat faptul că, deoarece în situația dată nu se constată implicarea unei instituții a administrației publice, întocmirea materialelor fiind încredințată organizațiilor minorităților naționale reprezentate în Parlament, problema se poate soluționa în urma unor demersuri pe lângă editori pentru publicarea unei anexe. De altfel, Asociația „DIVERS” 2000, a menționat pe coperta lucrării că nu își asumă responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate.

Având în vedere aspectele menționate mai sus, pentru a cunoaște care sunt problemele cu care se confruntă minoritățile naționale din țara noastră și a stabili cu ce poate veni în ajutorul acestora, instituția noastră a continuat demersurile în vederea stabilirii unor parteneriate între instituția Avocatul Poporului și organizațiile diferitelor minorități naționale. Dacă în anul 2008 s-a procedat la comunicarea unor scrisori de intenție fiecărei minorități naționale reprezentate în Parlament, prin care li s-a adus la cunoștință intenția instituției de a realiza o mai bună cunoaștere reciprocă și de a colabora cu respectivele organizații, în anul 2009 s-a procedat la comunicarea unor scrisori de intenție și altor organizații cunoscute și nereprezentate în Parlament.

Apreciem totuși că numărul mic al petițiilor formulate de minoritățile naționale se explică și prin existența la nivel statal a autorităților publice cu atribuții în domeniu. Concret, avem în vedere: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării; Agenția Națională pentru Romi; Centrul Național de Cultură al Romilor; Departamentul pentru

Relații Interetnice; Consiliul Minorităților Naționale; Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților; Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului.

CAPITOLUL VI. DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2009, domeniul Drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap a primit **1107** petiții, ceea ce reprezintă o pondere de **20,2%** din numărul total de petiții primite de instituția Avocatul Poporului. Dintre aceste plângeri, **17,6%** au fost clarificate ca urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului. Dintre plângerile clarificate, un procent de **70,7%** au fost soluționate în favoarea petenților, **20%** din petiții nu au putut fi soluționate în favoarea petenților, iar restul se află în curs de soluționare. Faptul că unele petiții nu au fost soluționate în favoarea petenților nu reprezintă un rezultat negativ pentru petiționar, care beneficiază cel puțin de o explicație completă din partea instituției sau a organismului implicat în legătură cu ceea ce s-a solicitat.

I. DREPTURILE COPILOR

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului a instituit un nou cadru legal privind respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului. Implementarea acestei legislații a permis crearea unui sistem modern european de protecție a drepturilor copilului armonizat cu tratatele internaționale la care România este parte, cu Convenția din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, republicată, și cu Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Principalele aspecte reținute din cele **53 petiții** adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, au vizat solicitarea de informații privind încredințarea copilului unuia dintre părinți, drepturile și obligațiile părinților divorțați față de copiii minori rezultați din căsătorie, plata ori majorarea pensiei de întreținere, drepturile și obligațiile tutorelui față de copilul minor avut în îngrijire, posibilitățile legale de acordarea a unor forme de ajutor pentru creșterea copilului, precum și nemulțumirile unuia dintre părinți față de conținutul unor hotărâri judecătorești prin care

minorul era încredințat celuilalt părinte, acordarea indemnizației pentru creșterea copilului, în cazul sarcinilor multiple, accesul la sănătate, decontarea cheltuielilor de transport pentru elevii ce nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, situația copiilor români din străinătate, neînsoțiți de părinți sau de un alt reprezentant legal.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 1608/2009. Maria (nume fictiv) a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru fiul său minor, în vârstă de 9 ani, care suferă de boala Pompe, inclusă în Programul Național de hemofilie, talasemie și alte boli rare, pentru realocarea de fonduri necesare asigurării tratamentului cronic al acestei boli rare.

Petenta arată în petiția sa că fiul său a beneficiat de tratament de substituție enzimatică cu medicamentul Myozyme prin Programul ICAP, până în septembrie 2008, după care tratamentul a fost asigurat prin Programul Național de Boli Rare, din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări de Sănătate, dar numai până în luna februarie 2009.

De asemenea, mama copilului susține că, în lipsa realocării fondurilor pentru anul 2009, accesul copilului său la sănătate și la îngrijiri medicale adecvate este îngrădit, fiindu-i pusă sănătatea în pericol.

Având în vedere gravitatea cazului sesizat, am cerut instituțiilor publice responsabile cu alocarea fondurilor necesare tratamentului copilului, respectiv Ministerul Sănătății și Casa Națională de Asigurări de Sănătate să ne comunice, în regim de urgență, măsurile luate pentru finanțarea tratamentului copilului în cauză.

În urma demersului întreprins, Ministerului Sănătății prin Direcția Generală de Sănătate Publică, Asistență Medicală și Programe, ne-a informat că ordonatorul principal de credite a aprobat alocarea și finanțarea direcției de sănătate publică teritorială, cu suma de 157 mii lei, care va fi alocată integral spitalului județean de urgență în scopul de a fi utilizată pentru tratamentul fiului petentei.

Dosar nr. 4005/2009. Comisarul Parlamentar pentru Drepturile Civile din Ungaria a înștiințat Avocatul Poporului din România cu privire la situația unui număr de aproximativ 40 de minori, părăsiți de părinții naturali, aflați pe teritoriul Ungariei, despre care se presupune că ar fi cetățeni români. Potrivit informațiilor transmise, copiii români

erau în evidența autorităților ungare și beneficiau de protecție specială, sub forma plasamentului familial.

Ombudsmanul Ungariei ne-a informat că autoritățile maghiare au încercat să clarifice situația acelor copii, dar nu au reușit să obțină un răspuns lămuritor din partea autorităților române. În contextul prezentat, copiii nu puteau beneficia de o măsură de protecție „permanentă”, incluzând și adopția, existând posibilitatea de a fi aduși oricând în România.

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Ministerului Afacerilor Externe.

De asemenea, au avut loc întâlnirea reprezentanților instituției Avocatul Poporului cu președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului.

În urma demersurilor întreprinse, instituțiile publice sesizate au răspuns instituției Avocatul Poporului, furnizând informații despre situația copiilor vizați de intervenția Ombudsmanului Ungariei și punctul lor de vedere asupra acestora.

La rândul său, instituția Avocatul Poporului l-a informat pe Comisarul Parlamentar pentru Drepturile Civile din Ungaria că, potrivit celor comunicate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, această autoritate a fost sesizată de autoritățile ungare, prin intermediul misiunii diplomatice a României de la Budapesta, cu 28 de cazuri de copii români aflați pe teritoriul Ungariei, neînsoțiți de părinți sau de un alt reprezentant legal. Toate cazurile comunicate au fost instrumentate, potrivit legislației române în materie și în acord cu prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, la care România este parte.

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și serviciile teritoriale de specialitate și-au concentrat eforturile pentru reintegrarea în propriile familii a copiilor reveniți în țară, iar când acest lucru nu a fost posibil, s-a luat măsura de protecție cea mai potrivită fiecărui caz în parte, prioritar fiind plasamentul într-o familie. Au fost și cazuri în care copiii au rămas în plasamentul familiilor din Ungaria, atunci când părinții acestora și-au stabilit reședința în Ungaria ori au dobândit cetățenia maghiară, fiind astfel aplicabilă procedura autorităților ungare.

Majoritatea cazurilor au fost rezolvate fără dificultăți, iar disfuncționalitățile care au apărut în unele situații au fost determinate de insuficiența informațiilor privitoare la copii și la părinții acestora. Conducerea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului a subliniat că semnalarea cazurilor conduce la demararea procedurilor legale în vederea clarificării lor. Pentru identificarea copiilor este, însă, necesară comunicarea de către partea ungară a documentelor relevante care să permită identificarea copiilor și confirmarea cetățeniei române a acestora. În scopul îmbunătățirii activității de clarificare a situației categoriei de copii în discuție, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului a solicitat Ambasadei României la Budapesta reevaluarea situației minorilor pentru care au fost înaintate anterior cererile și documentele necesare repatrierii.

Ambasada României la Budapesta ne-a informat că procedura de repatriere este adesea dificil de realizat, din cauza unor impedimente la identificarea și revenirea copiilor în România. Ministerul Afacerilor Externe ne-a mai informat că Ambasada României și Consulatele Generale din Republica Ungară au organizat repatrierea unui număr de copii și se află în curs de definitivare procedura în cazul unui alt minor. Răspunzând și comunicărilor primite din partea diverselor autorități ungare competente, Ambasada României va continua procedurile de repatriere în conformitate cu legislației române în materia protecției și promovării drepturilor copilului.

Un alt aspect al activității desfășurate de domeniul de specializare cu privire la copii, care subliniază interesul manifestat față de aceștia, a constat în sprijinul material acordat copiilor cu prilejul celor trei acțiuni desfășurate la: Școala Generală cu clasele I-VIII din comuna Cumpăna, județul Constanța; Școala Generală clasele I-VIII din localitatea Strungari, comuna Pianu de Sus, județul Alba și la Școala Generală „Ioniță Sandu Sturza” din comuna Săucești, județul Bacău. Astfel:

* În data de 31 iulie 2009, a avut loc la Școala Generală cu clasele I-VIII din comuna Cumpăna, județul Constanța, acțiunea de acordare de ajutoare sociale din fondul pus la dispoziția instituției Avocatul Poporului, potrivit prevederilor art. 36 din Legea nr. 35/1997, republicată.

Cu acel prilej, au fost acordate unui număr de 50 de elevi, băieți și fete, clasele I-VIII, ajutoare sociale constând în bunuri de uz personal (îmbrăcăminte și încălțăminte), rechizite și dulciuri.

* În data de 15 octombrie 2009, instituția Avocatul Poporului a acordat **ajutoare sociale** copiilor de la Școala Generală clasele I-VIII Strungari, din comuna Pianu de Sus, județul Alba. Delegația a fost condusă de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului. Ajutoarele acordate celor 25 de copii de la școala mai sus menționată au constat în bunuri de uz personal (îmbrăcăminte, încălțăminte, produse pentru igienă personală), rechizite și dulciuri.

* În data de 12 noiembrie 2009, a avut loc acțiunea de **acordare de ajutoare sociale** la Școala Generală „Ioniță Sandu Sturza” din comuna Săucești, județul Bacău.

Ajutoarele acordate unui număr de 71 de elevi, băieți și fete, au constat în bunuri de uz personal, rechizite și dulciuri.

II. DREPTURILE FAMILIEI

În cele **37 petiții** primite la domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, cu privire la protecția drepturilor familiei, petenții au solicitat informații cu privire la: obligația părinților de a contribui la întreținerea minorului și dreptul la pensie de urmaș, pe tot timpul vieții, al soțului supraviețuitor, instituirea tutelei și a curatelei, exercitarea drepturilor părintești, regimul juridic al bunurilor dobândite în timpul căsătoriei. De asemenea, petenții au manifestat nemulțumiri față de conținutul unor hotărâri judecătorești prin care minorul era încredințat celui alt părinte sau unei alte persoane, refuzul autorităților statale române de a acorda viza solicitată unuia dintre soți, aflat în străinătate, în vederea reîntregirii familiei, dificultățile întâmpinate în obținerea unei locuințe sociale și față de prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.148/2005 referitoare la acordarea unei singure indemnizații pentru naștere, indiferent de numărul copiilor rezultați din naștere.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 339/2009. Irina (nume fictiv) a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului în vederea soluționării situației locative dificile a familiei sale (formată din petentă, soțul acesteia, persoană cu handicap și doi copii). În petiție se precizează, fără a se dovedi prin documente, că, deși, are dosar pentru locuință socială la Primăria Sectorului 2 de peste 12 ani și locuiește deja într-un apartament care face parte din fondul de locuințe sociale, petenta nu a putut îndeplini formalitățile legale pentru a obține acea locuință. Petenta susținea că este culpa autorității publice locale, respectiv a Primăriei Sectorului 2, pentru crearea situației reclamate.

Petenta a fost informată că potrivit dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap, la obținerea unei locuințe, autoritățile publice au obligația să ia măsuri pentru introducerea unui criteriu de prioritate pentru închirierea, la nivelurile inferioare, a locuințelor care aparțin domeniului public al statului ori unităților administrativ-teritoriale ale acestuia.” Așadar, textul de lege face referire la introducerea obligatorie a unui criteriu de prioritate pentru închirierea la nivelurile inferioare a locuințelor din fondul locativ public, pentru persoanele cu handicap și nu la acordarea cu prioritate a locuințelor sociale persoanelor cu handicap.

De asemenea, petenta a fost informată că la soluționarea problemei sale trebuie avute în vedere și dispozițiile art. 43 din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „Locuințele sociale se repartizează de către autoritățile administrației publice locale care le au în administrare pe baza criteriilor stabilite anual de acestea, în condițiile prevederilor prezentului capitol, și de ele pot beneficia, în ordinea de prioritate stabilită potrivit legii, următoarele categorii de persoane: persoanele și familiile evacuate sau care urmează a fi evacuate din locuințele retrocedate foștilor proprietari, tinerii care au vârsta de până la 35 de ani, tinerii proveniți din instituții de ocrotire socială și care au împlinit vârsta de 18 ani, invalizii de gradul I și II, persoanele cu handicap, pensionarii, veteranii și văduvele de război, beneficiarii prevederilor Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la

victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, și ai prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, alte persoane sau familii îndreptățite."

În consecință, petentei i-au fost solicitate informații suplimentare și documente în vederea unei intervenții din partea instituției Avocatul Poporului în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă.

Petiție nr. 1500/2009. Grigore (nume fictiv) a solicitat instituției Avocatul Poporului informații referitoare la posibilitatea transmiterii dreptului de proprietate pe calea moștenirii legale și temeiul juridic al acesteia, în contextul legilor privind reconstituirea dreptului de proprietate.

Potentului i-a fost făcut cunoscut faptul că potrivit art. 4 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de prevederile legii menționate beneficiază și moștenitorii legali sau testamentari ai persoanelor fizice îndreptățite.

De asemenea, succesibili care, după data de 6 martie 1945, nu au acceptat moștenirea sunt repuși de drept în termenul de acceptare a succesiunii pentru bunurile care fac obiectul legii menționate.

III. DREPTURILE TINERILOR

Cele **14 petiții** adresate de tineri, domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap au vizat, în special, nemulțumiri față de condițiile în care trăiesc în instituțiile de ocrotire socială, neacordarea în termenul stabilit de senatul universității a burselor de studiu, neacordarea unei locuințe sociale, refuzul de a

aproba transferul, la cerere, la un alt centru de plasament, încălcarea dreptului la muncă și a dreptului de proprietate, dreptul la pensie de urmaș. De asemenea, tinerii ne-au solicitat informații despre procedura care trebuie urmată în vederea obținerii ajutorului de șomaj și informații cu privire la cetățenie.

IV. DREPTURILE PENSIONARILOR

Cele **823 petiții** cu privire la pensie adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, au privit atât nemulțumiri ale pensionarilor din sistemul public de pensii, cât și nemulțumiri ale pensionarilor din alte sisteme, precum: armată, justiție, poliție, aviatorilor etc.

Cu privire la sistemul public de pensii, petenții au manifestat nemulțumiri față de :

- modul în care unele case teritoriale de pensii au procedat la calcularea sau recalcularea pensiilor sau cu privire la faptul că pensiile nu le-au fost recalculate;
- imposibilitatea de a obține adeverințe care să ateste cuantumul salariilor și al sporurilor cu caracter permanent necesare la recalcularea pensiilor potrivit dispozițiilor OUG 4/2005;
- punctajul rezultat în urma recalculării pensiilor;
- depășirea termenelor prevăzute de legislația în vigoare cu privire la data la care trebuia făcută recalcularea pensiilor, întârzieri în soluționarea cererilor de revizuire a pensiei recalculate ori de stabilire a drepturilor de pensie sau de trecere de la un tip de pensie la altul și chiar lipsa de răspuns la unele petiții;
- refuzul caselor de pensii (în special casele locale de pensii ale sectoarelor municipiului București și Casa de Pensii a Municipiului București) de a da curs solicitărilor formulate, în termenul legal;
- recunoașterea stagiului de cotizare efectuat în România în vederea obținerii unei pensii într-un alt stat european;
- dificultăți în obținerea în România a unei pensii internaționale sau europene;

- punctajul rezultat în urma recalculării pensiilor;
- întârzieri în plata noilor drepturi de pensie stabilite ca urmare a recalculării;
- refuzul caselor de pensii de a pune în executare hotărâri judecătorești definitive și irevocabile prin care s-au stabilit drepturi de pensie;
- greșelile și omisiunile făcute de casele de pensii la stabilirea drepturilor la pensie;
- neluarea în considerare de către casele de pensii a tuturor documentelor depuse de penenți în vederea recalculării pensiilor;
- dificultățile întâmpinate la recalcularea pensiilor ca urmare a efectuării unor stagii de cotizare ulterior datei la care au ieșit la pensie pentru limită de vârstă;
- problemele apărute în legătură cu transferul dosarelor de pensie de la o casă de pensii la alta, la cererea pensionarilor, ca urmare a schimbării domiciliului;
- neindexarea pensiilor de către casele de pensii în conformitate cu dispozițiile legale;
- comportamentul abuziv al unor angajați ai caselor de pensii în raporturile cu pensionarii;
- modul de stabilire a cuantumului pensiei persoanelor care și-au desfășurat activitatea în condiții speciale/ deosebite de muncă;
- suspendarea nelegală a plății pensiilor;
- neprimirea de la reprezentanții caselor de pensii a unor clarificări cu privire la modul de recalculare a pensiei, actuala metodologie fiind complicată și laborioasă, ceea ce face, practic, foarte dificilă verificarea corectitudinii recalculării pensiei de către pensionari;
- salariile luate în calcul la recalcularea pensiilor, în perioadele pentru care veniturile realizate nu au fost înscrise în carnetul de muncă și nu pot fi dovedite prin adeverință;
- dovedirea drepturilor salariale obținute și a sumelor reținute și virate la fondul de pensii și asigurări sociale, în perioadele lucrate cu contract guvernamental în străinătate;

- obligarea, prin dispoziție legală, a pensionarului la reconstituirea dosarului de pensie, atunci când acesta nu se mai regăsește, conform dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 1550/2004, potrivit cărora prezentarea actelor doveditoare necesare reconstituirii documentației de pensii intră în sarcina pensionarului în cauză;

- încălcarea principiului contributivității la stabilirea drepturilor de pensie prin neluarea în calcul a tuturor veniturilor salariale pentru care s-au datorat și plătit contribuțiile de asigurări sociale, etc.;

- nemodificarea cuantumului multor pensii în urma recalculării, întrucât punctajul determinat potrivit noii legislații a fost mai mic decât cel determinat anterior. Astfel, mulți pensionari nu au beneficiat nici de indexările pensiilor acordate ulterior de către Guvern;

- condiționarea emiterii unei adeverinței ce atestă calitatea de membru al uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, necesare pentru a beneficia de indemnizația acordată potrivit Legii nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, de plata unei sume de bani.

De asemenea, mai mulți petenți au solicitat Avocatului Poporului fie ridicarea unei obiecții de neconstituționalitate, ori a unei excepții de neconstituționalitate cu privire la capitolul IV din Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar internațional.

Cu privire la actul normativ susmenționat se cuvine să facem precizarea că, trecând peste nemulțumirile pe care le-a determinat în rândul pensionarilor, acesta a creat și o serie de confuzii. Astfel, mai mulți pensionari, profesori universitari consultanți, ne-au solicitat informații cu privire la aplicabilitatea dispozițiilor capitolul IV din Legea nr. 329/2009 în cazul lor, întrucât, dispozițiile legale susmenționate au fost interpretate și aplicate diferit de conducerea universităților în care își desfășurau activitatea.

Față de problemele reclamate de pensionari, am efectuat demersuri, la Ministerul Educației, Cercetării și Inovării, la casele teritoriale de pensii, la Casa Națională de Pensii

și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, la Institutul Național de Expertiză Medicală și au fost efectuate **anchete** la Casa de Pensii a Municipiului București, la Casa de Pensii Sector 6 București. De asemenea, a fost emisă o Recomandare adresată Casei de Pensii a Municipiului București.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 9309/2008. Prin mai multe cereri înregistrate la instituția Avocatul Poporului petenții au solicitat sprijinul Avocatului Poporului în vederea recalculării pensiilor prin luarea în considerare a tuturor veniturilor realizate în timpul activității profesionale, pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale conform prevederilor legale în vigoare.

Pentru clarificarea situației, în temeiul prevederilor art. 4 din Legea nr. 35/1997 republicată, cu modificările și completările ulterioare, am sesizat situația susmenționată Secretarului General al Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

Prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului, Secretarul General al Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale ne-a comunicat faptul că a prezentat situația susmenționată atât Ministerului Justiției cât și Consiliului Superior al Magistraturii în vederea identificării unor demersuri instituționale care să soluționeze problemele cu care se confruntă pensionarii.

Dosar nr. 9753/2009. Cornelia (nume fictiv) s-a adresat instituției Avocatul Poporului reclamând lipsa răspunsului Casei Județene Pensii Gorj, la cererea sa trimisă prin poștă, la data de 25 august 2009, recomandat, cu confirmare de primire.

Față de conținutul petiției și de actele atașate, am apreciat oportun să sesizăm conducerea Casei Județene Pensii Gorj.

În urma demersului la Casa Județeană de Pensii Gorj, am primit din partea acestei instituții publice adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr.10189 din 23 octombrie 2009, prin care s-au dat explicații privind problema sesizată de petentă.

Dosar nr. 4776/2009. Ioan (nume fictiv) s-a adresat instituției Avocatul Poporului reclamând faptul că nu au fost valorificate la recalcularea pensiei sale, adeverințele pe care

le-a depus în anul 2006, refăcute ulterior și depuse și în anul 2007 și anul 2008 la casa de pensii.

Rezultatul demersurilor făcute de instituția Avocatul Poporului au fost aduse la cunoștința petentului, fiindu-i comunicate și documentele primite de la casa de pensii în cauză. De asemenea, petentului i s-a făcut cunoscut că, în situația în care va avea nelămuriri cu privire la situația expusă de casa de pensii sau dacă nu va primi pensia în cuantumul majorat, poate reveni la instituția Avocatul Poporului cu o nouă petiție în sensul celor menționate.

Dosar nr. 3589/2009. Maria (nume fictiv) s-a adresat instituției Avocatul Poporului dovedind faptul că s-a adresat Casei Locale de Pensii Sector 6, cu cererea trimisă prin poștă, recomandat, cu confirmare de primire, la data de 18 februarie 2009, solicitând acordarea pensiei de serviciu, conform prevederilor Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarilor publici parlamentari, cu modificările și completările ulterioare, solicitare la care a susținut că nu a primit răspuns.

Instituția Avocatul Poporului a întreprins un demers la casa locală în cauză, la data de 15 aprilie 2009. Aceasta a răspuns prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului în data de 25 mai 2009, potrivit căreia, prin decizia din 26 martie 2009, cererea privind acordarea pensiei de serviciu a petentei a fost soluționată favorabil.

Dosar nr. 6285/2009. George (nume fictiv) reclama neacordarea indemnizației lunare, de care beneficia în baza Decretului-Lege nr. 118/1990, în cuantumul majorat prin OUG nr. 59/2008, respectiv, 200 lei pentru fiecare an de detenție. Deși majorarea s-a aplicat de la 1 iulie 2008, petentul primea, în continuare, indemnizația nemajorată.

De asemenea, petentul era nemulțumit că nu i s-a răspuns la primele două petiții adresate casei de pensii (din 21 noiembrie 2008 și din 23 martie 2009)

Cererea petentului a fost soluționată favorabil, casa de pensii emițând decizia de majorare a indemnizației, iar diferența de bani în cuantum de 13.041 lei urmând să fie acordată petentului în luna iulie 2009.

V. DREPTURILE PERSOANELOR CU HANDICAP

Prin cele **139 petiții**, referitoare la dreptul persoanelor cu handicap, care au fost adresate domeniului drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap, petenții au expus nemulțumiri cu privire la: neîncadrarea corespunzătoare în gradele de handicap, neacordarea drepturilor cuvenite pentru persoanele cu handicap, reevaluarea nejustificată a gradului de handicap și încadrarea persoanei într-un grad de handicap inferior celui avut anterior, refuzul autorităților administrației publice locale de a angaja asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav cărora li s-a stabilit dreptul de a beneficia de asistent social, tergiversarea emiterii certificatelor de încadrare într-un grad de handicap, depășirea termenului de realizare a accesibilităților pentru aceste persoane defavorizate, lipsa fondurilor pentru plata asistenților personali, refuzul autorităților publice competente de a evalua la cerere persoanele cu handicap în vederea schimbării încadrării inițiale. Totodată, s-a solicitat completarea dispozițiilor legale în vigoare, cu prevederi potrivit cărora, în cadrul procesului de învățământ, unitățile de învățământ superior, public și privat, sunt obligate să asigure cursuri pentru studenții cu handicap în formatul solicitat în scris de către aceștia și înființarea la nivel național a unei instituții specializate în consilierea psiho-sociologică, îndrumarea și reconversia profesională a persoanelor care își pierd vederea.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 1279/2009. Mihai (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, considerându-se vătămat de decizia de încadrare în grad de handicap, emisă în data de 13 ianuarie 2009, de Comisia Superioară de Evaluarea Persoanelor cu Handicap pentru Adulți, prin care a fost soluționată contestația la certificatul din 31 octombrie 2008, eliberat de Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți a Sectorului 6. În sprijinul cererii sale, petentul a depus un set de acte medicale care atestă problemele sale grave de sănătate.

Având în vedere diagnosticul rezultat din examinarea actelor medicale depuse de petent, am solicitat Comisiei Superioare de Evaluarea Persoanelor cu Handicap pentru Adulți reevaluarea situației petentului și comunicarea rezultatului acesteia, cerând,

totodată, explicații detaliate cu privire la soluția dată la contestația petentului, respectiv, considerentele pentru care acesta a fost încadrat în gradul de handicap accentuat, iar nu grav.

Urmare a demersului instituției noastre, Comisia Superioară de Evaluarea Persoanelor cu Handicap pentru Adulți arată că, în contextul elementelor noi cu privire la starea de sănătate a petentului, dovedite cu acte medicale, s-a sesizat din oficiu și a emis decizia de încadrare în grad de handicap grav, nerevizibil. Astfel, situația petentului a fost rezolvată favorabil.

Dosar nr. 2309/2009. Florin (nume fictiv), persoană cu dizabilități, a sesizat instituției Avocatul Poporului faptul că a solicitat Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap unele explicații cu privire la neplata de către această instituție publică a dobânzii subvenționate pentru creditul al cărui titular este și pe care l-a contractat în vederea achiziționării unui autoturism.

Petentul susținea că prin neplata dobânzilor subvenționate, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap nu a respectat contractul de creditare pe care l-au încheiat fapt pentru care a fost penalizat de către unitatea bancară creditoare.

Urmare a demersurilor făcute de instituția Avocatul Poporului, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap ne-a informat că a efectuat plata dobânzilor subvenționate în contul petentului.

CAPITOLUL VII. DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2009, în domeniul de activitate armată, justiție, poliție, penitenciare au fost înregistrate un număr de **1591** petiții, reprezentând **30,2%** din totalul de **5264** petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului. Procentul petițiilor înregistrate la domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare, în privința cărora Avocatul Poporului a întreprins demersuri, a fost de **3%**.

I. ARMATĂ

În domeniul armată, în anul 2009, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu un număr de **9** petiții, având ca obiect: nemulțumirea unor cadre militare față de: vârsta de pensionare, în condițiile în care acestea nu beneficiază de măsuri de protecție socială; salarizarea și impozitarea venitului personalului militar trimis în misiune permanentă în străinătate; acordarea unor titluri militare.

Referitor la vârsta de pensionare a cadrelor militare și având în vedere dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia cetățenii au dreptul la pensie și la alte forme de asigurări sociale și măsuri de protecție socială, în condițiile stabilite de lege, petiționarii au fost informați că legiuitorul are libertatea de a stabili drepturile de asigurări sociale cuvenite cetățenilor, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul a lor, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, respectiv de a le modifica în concordanță cu schimbările ce se produc în resursele economico-financiare ale statului.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 1893/2009. Andrei (nume fictiv) a solicitat instituției Avocatul Poporului punctul de vedere referitor la problema salarizării și impozitării venitului personalului militar trimis în misiune permanentă în străinătate, căruia i-ar fi aplicabile dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 837/1995 cu privire la criteriile de salarizare în valută

și celelalte drepturi în valută și în lei ale personalului trimis în misiune permanentă în străinătate, republicată, dispoziții care nu se regăsesc însă și în conținutul Codului Fiscal. Astfel, petentul menționa că la primirea fișei fiscale a constatat că: la pct. V. „Calculul impozitului pe venituri din salarii” nu era trecut decât venitul obținut în lei pe perioada șederii în țară și impozitul aferent; că nu erau trecute veniturile lunare în valută și impozitele aferente, cu toate că semnase și un stat de salariu în valută, ceea ce afecta contribuția lunară pentru asigurări sociale, șomaj, fondul de pensii. În acest context, petentul s-a adresat Direcției Generale a Finanțelor Publice și Serviciului de Impozite Directe - Cetățeni rezidenți care i-a comunicat că, personalul militar nu este scutit de impozit (art. 55 alin. (4) lit. (m) din Codul fiscal) și că aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 837/1995 de către Ministerul Apărării Naționale nu este în conformitate cu prevederile Codului fiscal.

La solicitarea adresată de instituția Avocatul Poporului, Direcția Financiar Contabilă din cadrul Ministerului Apărării Naționale ne-a transmis că problematica invocată de petent a fost supusă analizei Agenției Naționale de Administrare Fiscală din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Agenția Națională de Administrare Fiscală din cadrul Ministerului Finanțelor Publice ne-a informat că, potrivit prevederilor art. 42 lit. m) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sunt neimpozabile „veniturile nete în valută primite de membrii misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și institutelor culturale ale României amplasate în străinătate, în conformitate cu legislația în vigoare”.

Potrivit punctului de vedere transmis instituției Avocatul Poporului de către Direcția Generală Legislație Impozite Directe din cadrul Ministerului Finanțelor Publice ”personalul militar din cadrul structurilor de reprezentare în străinătate nu face parte din categoria personalului diplomatic și consular al României”.

În conformitate cu dispozițiile art. 55 alin. (1) din Codul fiscal, sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de

forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă. Având în vedere cele menționate mai sus, se aprecia că, *veniturile realizate de personalul militar trimis în misiune permanentă în străinătate sunt supuse impunerii potrivit prevederilor Capitolului III - Venituri din salarii, din Titlu III al Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare*. Astfel, pentru veniturile din salarii și asimilate acestora, realizate de personalul militar trimis în misiune permanentă în străinătate, unitatea trimițătoare are obligația să rețină și să vireze impozitul în cuantumul și la termenele prevăzute de Codul fiscal și să completeze formularul 210 ”Fișa fiscală privind impozitul pe veniturile din salarii”.

Fișa fiscală privind impozitul pe veniturile din salarii se completează de către angajatorii/plătitorii de venituri din salarii și asimilate salariilor, pentru fiecare persoană fizică care realizează venituri din salarii sau asimilate acestora, la funcția de bază, sau în afara funcției de bază, conform legii, pe baza sumelor cuprinse în ștatele de salarii sau a altor documente prevăzute de lege, aferente perioadei impozabile și plătite angajaților.

Dosar nr. 8644/2009. Daniela (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în privința demersului întreprins la Ministerul Apărării Naționale, prin care a solicitat acordarea pentru soțul său (decedat) a Ordinului Meritul Militar clasa a 2-a, demers la care nu a primit răspuns.

Față de cele sesizate, Avocatul Poporului a considerat oportun să sesizeze Ministerul Apărării Naționale, care a comunicat că problematica expusă a fost prezentată ministrului apărării naționale, acesta dispunând analizarea și soluționarea ei de către structura militară competentă în domeniu. Petentei i-a fost comunicat răspunsul la petiția formulată, potrivit căruia, din analiza documentelor transmise rezulta faptul că Ministerul Apărării Naționale a întreprins demersurile necesare în vederea acordării Semnului Onorific „În Serviciul Patriei”, pentru 20 de ani de activitate armată, soțului petentei, veteran de război, decedat. Propunerile Ministerului Apărării Naționale s-au bazat pe dispozițiile Legii nr. 238/1998 privind conferirea Ordinului „Meritul Militar” pensionarilor militari, veterani de război, cu modificările aduse prin art. 87 alin. (3) din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României. Prin urmare, deoarece refuzul Administrației Prezidențiale - Cancelaria Ordinilor de a acorda semnul onorific în cauză

nu s-a datorat unei anumite atitudini a Ministerului Apărării Naționale, pentru a obține lămuriri suplimentare în acest sens, Ministerul Apărării Naționale menționa că petenta putea să întreprindă personal demersuri pe lângă Administrația Prezidențială - Cancelaria Ordinilor.

II. JUSTIȚIE

Referitor la dispozițiile **art. 21** din Constituție, privind accesul liber la justiție și a **art. 6** din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în anul 2009, în cadrul domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare s-au înregistrat un număr de **1459 petiții**, reprezentând un procent de **27,70%** din totalul de **5264 petiții** înregistrate la instituția Avocatul Poporului, iar un număr de **443 petiții** au avut ca obiect activitatea instanțelor judecătorești. Petițiile au avut ca obiect nemulțumiri ale petenților față de: modul de soluționare de către instanțele de judecată a dosarelor civile sau penale și lipsa comunicării hotărârilor pronunțate; cuantumul pedepselor pronunțate; tergiversarea soluționării urmăririi penale; neinformarea persoanelor interesate de către organele de urmărire penală, asupra stadiului soluționării plângerilor formulate; modul de administrare a probelor de către instanțele de judecată și organele de urmărire penală; activitatea judecătorilor și procurorilor; imposibilitatea punerii în executare a unor titluri executorii care stabilesc obligații în sarcina instituțiilor publice; modul de efectuare a actelor de executare de către executorii judecătorești.

O serie de petiții referitoare la justiție au fost analizate în contextul art. 31 din Constituție, astfel că petenților li s-au comunicat informații în legătură cu: autoritatea română competentă pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului; procedura sesizării Curții Europene a Drepturilor Omului; procedura recunoașterii hotărârilor judecătorești pronunțate într-un stat membru al Uniunii Europene; autoritatea competentă în domeniul plății despăgubirilor cuvenite în calitate de creditor ai Fondului Național de Investiții; procedura asistenței judiciare internaționale în materie civilă și comercială; cadrul legal de reglementare a obligației plății pensiei de întreținere până la împlinirea vârstei de 25 de ani.

Dintre petițiile adresate domeniului, **663 de petiții** au avut ca obiect litigii de drept privat, a căror competență de soluționare revenea exclusiv autorității judecătorești. Referitor la acestea, petiționarilor li s-au adus la cunoștință prevederile Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora consultațiile juridice și reprezentarea în fața instanțelor judecătorești revine avocaților înscriși în barou, și după caz, prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, cu modificările și completările ulterioare.

În domeniul justiție, o serie de petiții au avut ca obiect probleme aflate în competența de soluționare a: a) Ministerului Public - **123 petiții**; b) Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate sa de garant al independenței justiției - **6 petiții** și c) Ministerului Justiției - **7 petiții**.

a) Ministerul Public

Dosar nr. 147/2009. Ilie (nume fictiv) a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia al instituției Avocatul Poporului în legătură cu tergiversarea comunicării soluției într-un dosar penal de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Alba-Iulia.

În urma demersului întreprins de Biroul Teritorial Alba-Iulia al instituției Avocatul Poporului, Parchetul de pe lângă Judecătoria Alba-Iulia a comunicat că în dosarul în cauză s-a comunicat rezoluția, pe adresa indicată de petent, însă corespondența a fost restituită Parchetului de pe lângă Judecătoria Alba-Iulia. Față de această situație, parchetul a comunicat din nou soluția petentului, pe noua adresă indicată în sesizarea petentului.

b) Consiliul Superior al Magistraturii

Dosar nr. 5319/5411/2009. Matei (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, în contextul art. 21 alin. (3) din Constituție, în privința demersurilor întreprinse în legătură cu litigiul având ca obiect imobilul pe care, deși îl deținea în baza unui contract de închiriere, obținut în urma unei licitații, fusese restituit în natură proprietarilor. În acest sens, petentul își exprima nemulțumirea în legătură cu:

- modul de soluționare de către instanțele de judecată a proceselor referitoare la: acordarea unui drept de retenție, pentru investițiile făcute la imobilul restituit; obligarea la plata unei chirii; plata unor despăgubiri pentru lipsirea de folosință a spațiului locativ de către actualii proprietari;

- respingerea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a cererilor prin care a fost solicitată strămutarea dosarelor civile și penale, având ca obiect litigiul privind imobilul în cauză;

- soluțiile de neîncepere a urmăririi penale dispuse de Parchetul de pe lângă Judecătoria Lugoj în privința tuturor plângerilor penale formulate față de infracțiunile săvârșite în legătură cu imobilul în cauză.

Față de cele expuse, instituția Avocatul Poporului a considerat oportun să transmită cererea formulată de petent spre competentă soluționare Consiliului Superior al Magistraturii.

c) Ministerul Justiției

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 9054/2009. Gina și Ion (nume fictive) cetățeni din Republica Moldova, de naționalitate română, și-au exprimat nemulțumirea față de procedura de durată a soluționării cererii de acordare a cetățeniei de către Direcția Cetățenie a Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești. În acest sens, petenții solicitau, pe de o parte respectarea prevederilor art. 1 alin. (3) din Constituție, iar pe de altă parte ca Avocatul Poporului să recomande, în temeiul art. 60 din Constituție, în raportul anual pe care îl va prezenta Parlamentului, modificări legislative în sensul respectării drepturilor și libertăților cetățenilor moldoveni de naționalitatea română care doresc redobândirea cetățeniei române, respectiv ca înregistrarea cererilor acestora să se facă într-un termen rezonabil de maxim 6 luni de zile.

Totodată, din cererea și actele anexate de petenți rezulta că: aceștia au solicitat Direcției Relații Consulare - Ministerul Afacerilor Externe, să înainteze cererea formulată Secției Consulare a Ambasadei României din Chișinău și să-i pună în vedere „primirea

actelor necesare redobândirii cetățeniei române în termen 30 de zile de la momentul formulării cererii”; Direcția Relații Consulare - Ministerul Afacerilor Externe a comunicat că Ambasada României la Chișinău depune eforturi constante pentru procesarea solicitărilor de programări formulate în ultimii ani, referindu-se la numărul mare de solicitări și la spațiile limitate de care dispune ambasada pentru desfășurarea activității cu publicul, dar și la faptul că efectuarea de programări este o necesitate obiectivă, având în vedere numărul impresionant de cereri; în momentul în care cererile petenților vor intra în faza de procesare, ambasada va trimite invitația petenților pentru ca aceștia să se poată prezenta în vederea depunerii documentelor.

Față de cele sesizate, deoarece din conținutul petiției formulate nu rezulta în mod clar, dacă petenții au formulat o cerere de redobândire sau de acordare a cetățeniei române sau una de intenție și având în vedere că Direcția Relații Consulare, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, răspunde de activitatea pe care o desfășoară misiunile diplomatice (secțiile consulare) și ține legătura cu Ministerul Justiției (implicat în procedura de acordare sau, după caz, de redobândire a cetățeniei române), a fost efectuată o anchetă la Direcția Relații Consulare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

Din ancheta efectuată a rezultat: o creștere a numărului de cereri privind acordarea cetățeniei în anul 2006 (peste 300 de mii), față de anii anteriori intrării României în Uniunea Europeană și în anul acesta, după evenimentele din 9 aprilie petrecute în Republica Moldova, față de capacitatea redusă de procesare a cererilor, motivată de lipsa de personal; în ceea ce privește procedura de lucru a Ambasadei Române de la Chișinău, s-a precizat că dat fiind volumul foarte mare de lucru, în anul 2006 s-a instituit un sistem de ordine, astfel că persoanele interesate trimit în prealabil o scrisoare (cerere) de intenție, care poate fi depusă și prin poștă cu confirmare de primire, iar ulterior, sunt invitate în ordinea cronologică a datei poștei, să se prezinte la secția consulară unde are loc verificarea existenței documentelor cerute de lege, dosarul urmând să fie ulterior trimis în țară, la Ministerul Justiției, pentru a se analiza cererea de redobândire a cetățeniei; *petenții din Republica Moldova nu au depus vreo cerere de redobândire a cetățeniei române și nici vreo scrisoare de intenție la autoritățile competente*; petenții s-au adresat Direcției Relații Consulare cu două cereri, la care li s-a transmis răspuns; în privința cererilor de

redobândire a cetățeniei, Ambasada Română de la Chișinău procesează aproximativ 250 de cereri pe săptămână (1000 de cereri pe lună), iar la Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești erau depuse peste 24 000 de dosare care urmau să fie analizate; datorită volumului mare de solicitări, începând de anul viitor, în Republica Moldova vor mai funcționa încă două consulate (Cahul și Bălți) pentru populația din sudul și nordul țării.

Deoarece în urma anchetei efectuate la Direcția Generală Afaceri Consulare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, a rezultat că petenților nu li s-a încălcat vreun drept fundamental, un eventual demers al instituției Avocatul Poporului în sensul solicitat de petenți nu s-a justificat. Pe cale de consecință, petenții au fost îndrumați să se adreseze autorităților prevăzute de art. 12 alin. (1) și (2) din Legea nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv în cazuri temeinic justificate, prin mandatar cu procură specială și autentică la sediul Ministerului Justiției, Direcția cetățenie sau la misiunile diplomatice ori oficiile consulare competente după domiciliul sau reședința solicitanților.

Dosar nr. 7753/2009. Ana (nume fictiv) reprezentând interesele membrilor Asociației Profesionale a Mediatorilor din România, a solicitat instituției Avocatul Poporului să efectueze demersuri pentru validarea cu celeritate, de către Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, a membrilor Consiliului de Mediere aleși prin votul mediatorilor în cadrul Conferinței Naționale, organizată de către Consiliul de Mediere.

Astfel, am fost informați că membrii asociației au adresat Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești două solicitări în acest sens, la care însă nu au primit răspuns. Petenta a precizat că, prin lipsa unui răspuns la aceste sesizări, „indiferent de modul pozitiv sau negativ”, era afectat dreptul fiecărui membru al asociației la exercitarea profesiei de mediator, activitatea Consiliului de Mediere fiind blocată.

Față de aspectele prezentate de petentă, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești, care nu a răspuns la sesizarea transmisă, însă petenta ne-a informat că, la data de 13 octombrie 2009, ministrul justiției a emis Ordinul nr. 2772/C privind validarea membrilor Consiliului de mediere.

► În contextul art. 21 din Constituție privind accesul liber la justiție, Avocatul Poporului a fost sesizat într-un număr de **97 petiții** în legătură cu refuzul sau tergiversarea de către unele autorități ale administrației publice a punerii în executare a hotărârilor judecătorești, definitive și irevocabile, aspect ce a relevat existența unor disfuncționalități ale mecanismului creat pentru realizarea etapei finale a actului de justiție-executarea.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 1350/2009. George (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu nepunerea în executare de către Comisia locală de fond funciar Călărași a unei hotărâri judecătorești privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra suprafeței de teren de 0,24 ha, ce a aparținut tatălui său.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Primăria Municipiului Călărași ne-a comunicat că, prin Hotărârea Consiliului Județean Călărași a fost validată Anexa nr. 23 a Legii nr. 247/2005, iar tatăl petentului figura cu o suprafață de 0,24 ha. Documentația a fost trimisă la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Călărași, care a întocmit documentele necesare pentru Protocolul de preluare a terenului în cauză de la Agenția Domeniilor Statului, însă nu au fost încheiate formele pentru definitivarea protocolului. În plus, Primăria Municipiului Călărași nu a intrat în posesia terenului de la Agenția Domeniilor Statului pentru a putea întocmi fișele de punere în posesie.

Agenția Domeniilor Statului a comunicat instituției Avocatul Poporului că, pentru suprafața de 4,10 ha teren, aflată în portofoliul Agenției și în administrarea SC Agromixt SA Călărași, s-a încheiat Protocolul de predare-preluare între Agenția Domeniilor Statului și Primăria Municipiului Călărași. Primăria Municipiului Călărași a semnat protocolul mai sus menționat, urmând a se realiza punerea în posesie a petentului, în calitate de moștenitor al tatălui său.

Dosar nr. 5997/2009. Mariana (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu demersurile rămase fără rezultat, întreprinse de aceasta și de fratele său la Primăria Municipiului Galați în vederea emiterii unei noi dispoziții, în conformitate cu hotărârea judecătorească pronunțată. Din actele anexate de petentă rezulta că aceasta a trimis Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților actele referitoare la punerea în

executare a hotărârii judecătorești a Tribunalului Galați - Secția civilă, însă nu a primit răspuns.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Primăria Municipiul Galați ne-a comunicat că a înaintat hotărârea judecătorească pronunțată Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, în vederea punerii în executare. De asemenea, Direcția pentru coordonarea aplicării Legii nr. 10/2001 din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților ne-a comunicat răspunsul transmis petentei, potrivit căruia în urma analizării dosarului în cadrul Secretariatului Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor s-a constatat că prin hotărârea judecătorească, Tribunalul Galați a stabilit cuantumul despăgubirilor în temeiul Legii nr. 10/2001. În ședința Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor a fost aprobată emiterea deciziei în cuantumul stabilit de instanță, care va fi valorificată în condițiile Titlului VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare.

► Un număr de **120 petiții** adresate domeniului de activitate armată, justiție, poliție, penitenciare a avut ca obiect invocarea de către petenți a neconstituționalității unor prevederi legale, dintre care amintim: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2009 privind unele măsuri în domeniul funcției publice, precum și pentru întărirea capacității manageriale la nivelul serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale și ale altor servicii publice, precum și pentru reglementarea unor măsuri privind cabinetul demnitarului din administrația publică centrală și locală, cancelaria prefectului și cabinetul alesului local; art. 76 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 207/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar; art. 33 alin. (14) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu

modificările și completările ulterioare; art. 6 alin. (2) din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, cu modificările și completările ulterioare ș.a.

III. POLIȚIE

În anul 2009, domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare a înregistrat un număr de **58 petiții** privind activitatea organelor de poliție, care s-au referit la: lipsa de informare a petenților asupra modului de soluționare a plângerilor formulate; plângeri împotriva proceselor-verbale de constatare a contravențiilor; tergiversarea cercetării penale; condițiile de recrutare a candidaților în vederea participării la concursul pentru admiterea la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”.

Cât privește plângerile referitoare la activitatea poliției ca organ de cercetare penală, petenții au fost informați în legătură cu prevederile art. 275 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală, potrivit cărora „Orice persoană poate face plângere împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală, dacă prin acestea s-a adus o vătămare intereselor sale legitime. Plângerea se adresează procurorului care supraveghează activitatea organului de cercetare penală și se depune fie direct la acesta, fie la organul de cercetare penală”.

Cât privește nemulțumirea față de condițiile de recrutare a candidaților pentru participarea la concursul pentru admiterea la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, care a făcut obiectul unei cereri adresate instituției Avocatul Poporului, petentului i s-a comunicat faptul că, potrivit prevederilor art. 1 alin. (1) și art. 2 alin. (1) din Hotărârea nr. 294/2007 privind organizarea și funcționarea Academiei de Poliție "Alexandru Ioan Cuza", aceasta este instituție publică de învățământ superior acreditată, din rețeaua de învățământ de stat, cu personalitate juridică, parte integrantă a sistemului național al studiilor universitare, iar prevederile actelor normative incidente la nivel național învățământului superior sunt aplicabile și studiilor universitare organizate în Academie. Totodată, în conformitate cu art. 32 alin. (6) din Constituția României și art. 13 din Legea nr. 84/1995 a învățământului, republicată, autonomia universitară este garantată. Potrivit art. 92 alin. (3) lit. b) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările

ulterioare, autonomia universitară se realizează și prin programarea, organizarea, desfășurarea și perfecționarea procesului de învățământ; organizarea admiterii candidaților la studii și definirea criteriilor de evaluare a performanțelor academice și profesionale ale studenților (cerere nr. 4280/2009)

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 130/2009. Diana (nume fictiv) ne-a sesizat în privința incidentelor în care a fost implicată fiica sa, în vârstă de 17 ani, pe Aeroportul Henri Coandă (Otopeni). Petenta menționa că: în cadrul Aeroportului Henri Coandă, după trecerea de filtrul de securitate și după recuperarea obiectelor personale, fiica sa a observat lipsa telefonului mobil, și deși a înștiințat însoțitorul și membrii echipei de control despre pierderea telefonului mobil, nu a fost luată nici o măsură pentru recuperarea acestuia, astfel încât minora a plecat fără telefonul mobil, fiind în imposibilitate de a-și contacta părinții sau altă persoană; în privința celor expuse a sesizat Poliția de Frontieră a Aeroportului Henri Coandă, Poliția Transporturi a Aeroportului Henri Coandă, fără a primit răspunsuri, ci doar informații care nu lămureau aspectele reclamate.

În urma demersurilor întreprinse, instituției Avocatul Poporului i s-au adus la cunoștință următoarele:

- Direcția Poliției Transporturi din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, ne-a transmis că, din verificările efectuate s-a stabilit că, telefonul a fost luat din zona de control de siguranță pasageri pentru îmbarcare de către X, persoană care nu a predat părții vătămate sau autorităților bunul în termenul prevăzut de lege. Față de persoana menționată s-a dispus începerea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de „însușirea bunului găsit”, faptă prevăzută și pedepsită de art. 216 din Codul penal, începerea urmăririi penale fiind confirmată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Buftea. Prejudiciul creat a fost recuperat în totalitate, iar prin declarația petentei, aceasta a menționat că nu se mai constituie parte civilă în procesul penal.

- Serviciul Român de Informații – Secretariatul General ne-a comunicat că aspectele sesizate de petentă s-au constituit și în subiectul unei plângeri adresată anterior de către aceasta conducerii Aeroportului Internațional „Henri Coandă” București. Verificările în rândul cadrelor proprii, derulate încă de la producere incidentului, au

evidențiat o parte din aspectele menționate de petentă, respectiv pătrunderea în filtru a fiicei petentei și supunerea sa controlului de securitate, și, totodată, neimplicarea cadrelor proprii în producerea evenimentului. Cercetările întreprinse au relevat faptul că situația declanșată prin dispariția telefonului mobil s-a aflat în atenția Poliției Transporturi Aeriene din cadrul Aeroportului „Henri Coandă” București, autorul însușirii bunului menționat fiind identificat în persoana unui pasager care a trecut prin filtrul de control imediat după fiica petentei, „asupra acestuia urmând a fi întreprinse cele legale”.

Dosar nr. 168/2009. Adrian (nume fictiv) a sesizat Biroul Teritorial Constanța al instituției Avocatul Poporului în legătură cu faptul că a solicitat Inspectoratului Județean de Poliție Constanța informații despre dosarul său de înscriere pentru Academia de Poliție București, pentru care a depus două cereri, ultima cerere fiind opțiunea finală de înscriere pentru specializarea drept, ordine publică și siguranță, cerere care însă nu a fost atașată dosarului de înscriere, fapt constatat de petent la București, în ziua susținerii examenului. Petentul susținea că din cauza acestei erori nu a intrat pe lista candidaților admiși ai specializării pentru care optase și că nu primise răspuns la cererea adresată Inspectoratului Județean de Poliție Constanța prin care solicitase să-i fie comunicate motivele pentru care cererea sa nu a ajuns la dosarul de înscriere.

Urmare a demersului întreprins de Biroul Teritorial Constanța, Inspectoratul Județean de Poliție Constanța ne-a comunicat că a soluționat favorabil cererea petentului, prin cercetarea disciplinară a celor implicați.

IV. PENITENCIARE

În anul 2009, în domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare au fost înregistrate un număr de **65 petiții**, formulate de persoanele private de libertate, care s-au referit la: transferarea la alte penitenciare; nemulțumiri față de schimbarea regimului de detenție; nemulțumiri față de modul de soluționare a cererilor de întrerupere a executării pedepsei pe motive medicale și liberarea condiționată pe motive medicale; prestațiile sociale de care pot beneficia persoanele cu handicap aflate în detenție; dreptul la hrană corespunzătoare

religiei; participarea la activități socio-educative, la activități culturale și religioase; dreptul la asistență medicală; dreptul la corespondență; folosirea la muncă a persoanelor private de libertate; dreptul la un nivel de trai decent.

Administrația Națională a Penitenciarelor a solicitat instituției Avocatul Poporului punctul de vedere referitor la propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, astfel că în urma examinării acestora am reținut ca fiind pertinente următoarele propuneri:

► Art. 6 alin. (2) din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, privind desemnarea de către președintele curții de apel a unuia sau mai multor judecători delegați pentru executarea pedepselor privative de libertate, **cu acordul scris al acestora**, precum și a grefierilor, în vederea exercitării atribuțiilor judiciare ale acestora.

Modificarea propusă este în concordanță cu: art. 57 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia “În cazul în care o judecătorie, un tribunal sau un tribunal specializat nu poate funcționa normal din cauza absenței temporare a unor judecători, existenței unor posturi vacante sau altor asemenea cauze, președintele curții de apel, la propunerea președintelui respectivei instanțe din circumscripția acelei curți de apel, poate delega judecători de la alte instanțe din circumscripția menționată, **cu acordul scris al acestora**”; art. 10 alin. (1) lit. j) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 387/2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit căruia președintele curții de apel „delegă, **cu acordul lor**, judecătorii de la judecătoriile, tribunalele sau tribunalele specializate din circumscripția curții de apel, în condițiile legii”.

Cât privește desemnarea grefierilor, apreciem că propunerea este justificată, având în vedere atribuțiile judiciare ale judecătorilor delegați pentru executarea pedepselor privative de libertate, astfel cum sunt prevăzute de Legea nr. 275/2006. În plus, art. 10 alin. (1) lit. n) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 387/2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, prevede că președintele curții de apel numește personalul auxiliar de specialitate al curții de apel și al instanțelor din circumscripția acesteia, aprobă transferul, **delegarea**, detașarea **pentru această categorie de personal, în condițiile legii**.

► art. 25 alin. (5) și (6), art. 26 alin. (7), art. 38 alin. (6), art. 74 alin. (5) din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, referitoare la **comunicarea încheierii judecătorului delegat** (privind: plângerea împotriva stabilirii, menținerii sau schimbării regimului de executare a pedepselor privative de libertate de către Comisia pentru stabilirea, schimbarea, individualizarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate; plângerea împotriva măsurilor privitoare la exercitarea drepturilor persoanelor private de libertate luate de administrația penitenciarului; plângerea împotriva hotărârii comisiei de disciplină), **și către administrația penitenciarului**, astfel încât aceasta să aibă posibilitatea de a **introduce contestație** împotriva încheierii.

Apreciem ca fiind justificată propunerea menționată, deoarece, în prezent numai persoana privată de libertate poate contesta încheierea judecătorului delegat, or în temeiul art. 21 din Constituție și administrația penitenciarului trebuie să beneficieze de posibilitatea de a contesta o astfel de încheiere, dacă o consideră neîntemeiată.

► art. 34 alin. (2) din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, referitor la asigurarea gratuită de către administrația penitenciarului a ținutei civile numai pentru deținuții care nu dispun de ținută civilă personală și nici **de mijloace financiare**. Propunerea de modificare menționată este justificată pentru situația în care, deținutul dispune de mijloace financiare în contul personal, pe care le utilizează în alte scopuri decât pentru procurarea ținutei civile personale.

► art. 42 alin. (1²) din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, potrivit căruia sunt considerate persoane fără mijloace bănești persoanele care nu au sau nu au avut în ultimele 60 de zile sume de bani disponibile în contul personal. Propunerile de modificare sunt justificate pentru că stabilesc un criteriu pentru aprecierea sintagmei „**fără mijloace bănești personale**”.

► art. 65 alin. (1¹) din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, referitor la **obligativitatea persoanelor condamnate de a frecventa învățământul de 8 clase**. Prevederile legale menționate sunt justificate, având în vedere art. 32 alin. (1) din Constituția României, potrivit căruia dreptul la învățătură **este asigurat** prin învățământul general obligatoriu, dar cu respectarea art. 6 din Legea învățământului nr. 84/1995, cu modificările ulterioare, potrivit căruia învățământul general obligatoriu este de 8 clase, iar frecventarea obligatorie a învățământului de 8 clase încetează la vârsta de 16 ani.

► art. 65 alin. (4) și art. 65¹ din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006 **face diferențierea între instruirea școlară și formarea profesională**, față de cursurile de învățământ universitar. Apreciem că textul legal propus ar trebui să definească noțiunea de instruire școlară, pentru a evita confuziile apărute prin asimilarea instruirii școlare cu participarea la cursurile de învățământ universitar, nu doar din perspectiva suportării cheltuielilor ocazionate de participarea la cursuri.

► art. 69 alin. (6) din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, care **deduce din durata executării pedepsei, timpul în care persoana condamnată s-a aflat în stare de libertate după termenul stabilit pentru prezentarea din permisiunea de ieșirea din penitenciar**. Propunerea de modificare este justificată, întrucât executarea pedepsei este întreruptă în timpul în care deținutul nu se prezintă la penitenciar la expirarea permisiunii de a ieși din penitenciar.

► art. 74¹ și art. 74² din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, prin care **sunt reglementate ca infracțiuni sustragerea de la executarea pedepselor** (neprezentarea cu rea-credință a persoanelor condamnate din permisiuni, părăsirea fără autorizație a locului de muncă de către deținuții care prestează muncă în regim deschis și semideschis, nerespectarea termenului de prezentare din amânarea sau întreruperea executării pedepsei) și introducerea de bunuri și obiecte interzise în penitenciar. Menționăm că art. 269 Cod penal reglementează în termeni generali infracțiunea de evadare, respectiv evadarea din starea legală de reținere sau de deținere.

► art. 76 alin. (1) lit. e) din propunerile de modificare a Legii nr. 275/2006, prin care **se acordă 30 de zile executate pentru absolvirea unui an școlar**, anterior fiind suficientă absolvirea unui semestru. De asemenea, se consideră 30 de zile ca fiind executate, pentru absolvirea unui curs de calificare ori recalificare profesională, anterior acordându-se doar 15 zile executate. Propunerea este justificată pentru a se asigura finalitatea actului de pregătire școlară și profesională, în condițiile în care, spre exemplu, după parcurgerea unui semestru, deținutul poate renunța la finalizarea cursurilor.

FIȘE DE CAZ

Dosar nr. 4172/2009. Costel (nume fictiv) deținut în Penitenciarul Giurgiu, a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu faptul că i-a fost suspendată plata pensiei de invaliditate începând cu luna septembrie 2008, pe motiv că nu a fost prezentat la

revizuirea medicală periodică, în conformitate cu prevederile art. 92 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Penitenciarul Giurgiu ne-a informat că petentul se afla în evidența cabinetului medical al penitenciarului din data când a fost transferat de la Penitenciarul Rahova. În vederea obținerii pensiei de invaliditate a fost necesară întocmirea unor referate care se obțin prin internarea într-un Penitenciar - Spital, motiv pentru care petentul a fost internat la Spitalul - Penitenciar Jilava, iar ulterior a fost prezentat Comisiei de Expertiză a Capacității de Muncă Giurgiu.

Dosar nr. 2547/2009. Ilie (nume fictiv), deținut în Penitenciarul Giurgiu, și-a exprimat nemulțumirea față de tratamentul medical de care beneficia în penitenciar. În acest context, menționând afecțiunile de care suferea, petentul susținea că medicul șef din cadrul penitenciarului nu respecta recomandările medicale emise de medicii din cadrul Ministerului Sănătății, recomandări cuprinse în dosarul medical. Totodată, în cererea formulată petentul susținea că: nu primește tratament medical; sondele medicale nu erau aduse de cadre medicale, ci de agenții penitenciarului, care distribuiau și tratamentul medical deținuților bolnavi; era cazat la o secție cu profil infirmerie, unde nu existau medic sau asistente. De asemenea, deținutul a precizat că a fost transferat din Penitenciarul Rahova în Penitenciarul Giurgiu și că nu a fost prezentat la cabinetul medical, deși a solicitat de mai multe ori.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Penitenciarul Giurgiu ne-a comunicat că, deținutul se afla înregistrat în evidența cabinetului medical al penitenciarului, cu mai multe afecțiuni, datorită cărora a fost cazat la infirmerie pentru a se afla sub supraveghere medicală permanentă. La data sosirii în Penitenciarul Giurgiu, i s-a asigurat regim alimentar de protecție gastrică, având prescris tratament medicamentos cronic conform fișei medicale. Potrivit informațiilor transmise de Penitenciarul Giurgiu, la data sosirii în acest penitenciar, deținutul nu avea documentele medicale întocmite în vederea obținerii aprobării în continuare pentru lunile martie-aprilie-mai 2009 a sondelor urinare recomandate de medicul specialist, fapt pentru care s-au întocmit și s-au trimis către CASA OPSNAJ - București, actele necesare în vederea obținerii aprobării necesare

achiziționării sondelor urinare. Pentru a i se asigura în continuare sondele urinare de care avea nevoie, în baza colaborării cu Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, Serviciul Urgențe Primire au fost acordate sub formă de împrumut sondele urinare care îi erau necesare. Din data de 24 aprilie 2009, au fost achiziționate în urma aprobării obținute de la CASA OPSNAJ sondele urinare, returnând serviciului UPU Giurgiu, sondele împrumutate.

În continuare, Penitenciarul Giurgiu menționa că, petentul se putea prezenta la cabinetul medical de la infirmerie și la solicitarea sa, însă anterior a refuzat tratamentul cronic, pe care îl lua de ani de zile, sub pretextul că nu avea prospectul la medicație. La solicitarea medicului șef de a-l primi în audiență și de a discuta cu acesta, deținutul a refuzat. Totodată, se preciza că, activitatea medicală a cabinetului de medicină generală/de familie a Penitenciarului Giurgiu se derula conform Ordinului nr. 1361/C-1016/2007 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor, emis de ministrul justiției și ministrul sănătății publice.

Dosar nr. 7422/2009. Costin (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare de către Penitenciarul Giurgiu a dispozițiilor constituționale, privitoare la accesul liber la justiție, dreptul la apărare, secretul corespondenței, respectiv înfăptuirea justiției.

Potentul ne-a sesizat că șefa Biroului evidență din cadrul Penitenciarului Giurgiu i-a refuzat copierea actelor necesare în vederea exercitării dreptului la apărare în cadrul dosarelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. Totodată, petentul a semnalat faptul că Biroul evidență din cadrul Penitenciarului Giurgiu nu a transmis instanței competente recursul pe care l-a formulat împotriva sentinței civile pronunțate de Curtea de Apel București.

Urmare a demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, Penitenciarul Giurgiu ne-a informat că cererile petentului adresate compartimentului evidență au fost rezolvate cu celeritate, respectându-se dispozițiile Deciziei nr. 499/2007 a Directorului General al Administrației Penitenciarelor. Totodată, în cuprinsul adresei primite de la Penitenciarul Giurgiu, se aprecia că petentul avea posibilitatea de a solicita copierea documentelor din dosarul personal aflat în penitenciar, nu și a altor documente pe care

acesta le deține și care nu făceau parte integrantă din dosarul individual de deținere. Prin soluționarea cererilor petentului, în strictă conformitate cu prevederile legale care reglementează activitatea de obținere a copiilor documentelor din dosarul individual, se aprecia că nu au fost încălcate dispozițiile art. 44 și art. 46 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, întrucât conținutul acestor articole de lege nu consacră o obligație generală a administrației penitenciarului de a aproba cererile de fotocopiere a oricăror înscrisuri care se află în posesia persoanelor private de libertate.

În privința susținerii petentului în legătură cu refuzul lucrătorilor din cadrul biroului de evidență de a înainta recurs la Curtea de Apel București, ni s-a comunicat faptul că, în urma verificării dosarului individual, a rezultat că acest aspect nu s-a confirmat. În scopul înfăptuirii în bune condiții a activității jurisdicționale, biroul evidență, în conformitate cu prevederile art. 385⁴ alin. (1), raportat la art. 367 alin. (2) din Codul de procedură penală, a înaintat acest recurs instanței judecătorești competente.

Dosar nr. 4014/2009. Felix (nume fictiv) deținut în Penitenciarul București Jilava, a sesizat instituția Avocatul Poporului exprimându-și nemulțumirea față de următoarele aspecte: respingerea cererilor prin care a solicitat să fie folosit la muncă și a cererilor prin care a solicitat „participarea la toate activitățile socio-educative, la activitățile culturale, la desfășurarea activităților religioase”; nerespectarea dreptului la asistență medicală. Totodată, petentul menționa că, deși îndeplinea condițiile pentru a beneficia de vizită intimă cu soția sa, cererea formulată în acest sens nu i-a fost aprobată, or o cerere similară i-a fost aprobată în anii anteriori, iar situația sa juridică era aceeași, neexistând nici o modificare.

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Penitenciarul București-Jilava și Administrația Națională a Penitenciarelor ne-au comunicat următoarele:

a) folosirea la muncă. Inițial, deținutul a fost selecționat la muncă, pentru a presta activități lucrative la Penitenciarul București-Jilava, ca planton cameră de deținere și a obținut prin activitatea prestată, zile de câștig. În perioada următoare: a fost transferat pentru afaceri judiciare la alte penitenciare sau a fost prezentat în fața comisiei de individualizare, dar nu a solicitat să fie selecționat la activități lucrative; a fost prezentat în fața comisiei de selecționare la activități lucrative și a fost repartizat la punctul de lucru

Curățenie Secției Deținere, iar apoi a fost retras de la muncă din motive operative; a fost prezentat în fața comisiei de selecționare la activități lucrative, dar nu a fost selecționat, deoarece în punctele de lucru din interiorul locului de deținere nu mai existau solicitări.

b) *participarea la activitățile socio-educative, la activitățile culturale, la desfășurarea activităților religioase.* Deținutul a participat la cinci programe de educație și intervenție specifică (educație pentru sănătate-educator, deprinderi sociale-educator, deprinderi sociale-asistent social, antidrog-psiholog, Hobby revista secției-educator) și a fost concurent în diverse competiții sportive, la care a obținut rezultate foarte bune, iar pentru receptivitatea manifestată față de mesajul educativ a fost recompensat de mai multe ori.

Deținutul nu a solicitat în scris participarea la activitățile religioase, ci a solicitat verbal numai de două ori participarea la activități moral religioase ortodoxe și de fiecare dată preotul a răspuns afirmativ solicitărilor sale. Participarea la aceste activități se realizează în baza unei planificări stabilite de preotul unității, „raportat la numărul mare de solicitări și spațiul limitat al capelei”. În incinta Penitenciarului București-Jilava se află amenajată și funcționează o capelă ortodoxă, cu o capacitate de maximum 20 de persoane, unde își desfășoară activitatea preotul angajat al penitenciarului pe baza unui orar. Preotul ortodox organizează săptămânal slujbe religioase la care persoanele private de libertate pot participa la cerere, precum și activități de consiliere individuală. Cu ocazia Marilor Sărbători Religioase sunt desfășurate slujbe religioase la care persoanele private își pot exprima opțiunea de participare, solicitările fiind centralizate într-un tabel aprobat de administrația penitenciarului.

Oferta de programe și activități de educație și asistență psihosocială existentă la nivelul Penitenciarului București-Jilava i-a fost adusă la cunoștință în mai multe rânduri petentului, solicitările deținutului de participare la activitățile ce au corespuns cadrului legal aflat în vigoare, fiind aprobate de administrația penitenciarului.

c) *dreptul la asistență medicală.* Deținutului i s-a respectat dreptul la asistență medicală, astfel că a fost consultat de 7 ori în cursul anului 2009.

d) *vizita intimă.* Deținutul s-a adresat administrației penitenciarului cu mai multe cereri prin care a solicitat vizită intimă. Cererea de acordare a vizitei intime din anul 2007

i-a fost aprobată deţinutului de directorul unităţii, ca urmare a prezentării în mod eronat şi incomplet a situaţiei sale juridice de către funcţionarul responsabil desemnat din cadrul personalului penitenciarului. Astfel, cererea a fost aprobată fără îndeplinirea condiţiei prevăzute de art. 44 alin. (1) lit. b din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor şi a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1897/2006, deţinutul fiind judecat în alte cauze penale aflate pe rolul instanţelor judecătoreşti. După verificarea avizelor care au susţinut aprobarea de vizită intimă, conducerea unităţii a sesizat în scris Parchetul de pe lângă Tribunalul Bucureşti, în vederea cercetării faptei săvârşite de funcţionarul în cauză. Deţinutul s-a căsătorit în penitenciar în anul 2009, iar cererea pentru acordarea vizitei intime i-a fost aprobată de directorul unităţii.

Dosar nr. 2844/3236/2009. Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, cu privire la decesul cetăţeanului român Claudiu Crulic, într-un penitenciar din Polonia, având în vedere că, în cadrul emisiunii transmise de Postul TVR1, intitulată „Atunci şi Acum”, familia Crulic şi-a exprimat profunda nemulţumire, atât faţă de rezultatele anchetei realizate de către autorităţile poloneze, cât şi faţă de faptul că Ministerul Afacerilor Externe şi Guvernul României nu au răspuns solicitării adresate de familia Crulic.

Instituţia Avocatul Poporului s-a adresat, în urma sesizării din oficiu, Ministerului Afacerilor Externe, Primului-ministru şi Comisarului pentru Protecţia Drepturilor Civile din Republica Polonă, domnul dr. Janusz Kochanowski, pentru a obţine informaţii suplimentare necesare stabilirii cauzelor şi circumstanţelor în care a decedat cetăţeanul român Claudiu Crulic.

Ulterior sesizării din oficiu a Avocatului Poporului, tatăl numitului Claudiu Crulic a sesizat instituţia Avocatul Poporului menţionând că fiul său a fost reţinut, fiind suspectat pentru furtul unui portofel cu acte şi carduri bancare. În semn de protest pentru măsura dispusă împotriva sa, la data de 10 septembrie 2007, numitul Claudiu Crulic a intrat în greva foamei, formă de protest pe care a adus-o la cunoştinţă Directorului Arestului de Investigaţie din Kraków şi Parchetului Sectorului Kraków-Śródmieście. Judecătoria Kraków-Śródmieście a dispus arestarea temporară a numitului Claudiu Crulic, iar la data de 17 ianuarie 2008, judecătoria a desfiinţat măsura arestării temporare, ca urmare a

aggravării stării sănătății acuzatului. La data de 18 ianuarie 2008, numitul Claudiu Crulic a decedat, ca urmare a grevei foamei.

Conform actelor anexate cererii petentului, Secretariatul General al Guvernului a comunicat petentului că memoriul său a fost transmis, spre competentă soluționare, Ministerului Afacerilor Externe, urmând să primească informații privind soluția adoptată. Direcția Generală Afaceri Consulare - Ministerul Afacerilor Externe l-a informat pe petent că, în privința decesului fiului său, au fost demarate două anchete:

- dosarul Procuraturii Regionale din Tarnow, ce viza legalitatea și corectitudinea investigației și a urmăririi penale desfășurate de Procuratura Raională din Cracovia, împotriva cetățeanului român Crulic Claudiu Daniel;

- dosarul în care Procuratura din Cracovia investigă pe toți posibili suspecti de vinovăție, în formă de intenție sau culpă, în cazul decesului numitului Claudiu Crulic.

Răspunsurile primite de instituția Avocatul Poporului din partea Ministerului Afacerilor Externe și a Comisarului pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă, au evidențiat că cercetările în dosarul ce au vizat legalitatea și corectitudinea anchetei și a urmăririi penale desfășurate de Procuratura Raională din Cracovia, împotriva cetățeanului român Crulic Claudiu Daniel au fost concretizate în „Hotărârea cu privire la achitarea investigațiilor”. În dosarul privind persoanele suspectate că ar fi contribuit, cu intenție sau culpă, la decesul numitului Claudiu Crulic, s-a dispus de către Procuratura din Cracovia, punerea sub acuzare a trei persoane: șeful ambulatoriului arestului, șeful secției medicale a spitalului și directorul spitalului.

De asemenea, Ministerul Afacerilor Externe ne-a informat că misiunile diplomatice române din Italia, țară în care ambii părinți ai lui Claudiu Daniel Crulic rezidau de multă vreme, au ținut legătura cu aceștia pentru diferite clarificări. Asupra aprecierii făcute de familia Crulic, conform căreia „Ministerul Afacerilor Externe nu a răspuns solicitării adresate de familie”, Ministerul Afacerilor Externe menționa că ultima scrisoare le-a fost transmisă la data de 5 martie 2009.

Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă ne-a informat că s-a sesizat din oficiu în ceea ce privește decesul cetățeanului român Claudiu Crulic,

solicitând informații referitoare la rezultatele anchetelor preliminare, Inspectoratului Districtual pentru Administrația Penitenciarelor, Consiliului Director Central al Administrației Penitenciarelor, Direcției pentru Penitenciare a Curții Districtuale din Cracovia, procurorului districtual pentru răspundere profesională din cadrul Colegiului Regional al Medicilor din Cracovia, ministrului justiției din Polonia și Primului-ministru al Republicii Polonia.

Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă a înștiințat instituția Avocatul Poporului în privința concluziilor asupra investigațiilor efectuate. Astfel, *pe de o parte rezultatele investigațiilor preliminare au demonstrat că medicii au apelat la instanța competentă pentru executarea pedepsei închisorii pentru a obține acordul de a efectua teste de diagnosticare împotriva voinței deținutului și au luat măsuri pentru hrănirea artificială a acestuia mult prea târziu. Pe de altă parte, o altă întârziere a fost cauzată de necesitatea de a aștepta ca decizia instanței să fie aplicabilă.*

În același timp, Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Republica Polonă ne-a informat că Biroul Procurorului Districtual din Cracovia a întocmit rechizitoriu împotriva a trei angajați medicali din cadrul Centrului de arest preventiv din Cracovia: șeful laboratorului Centrului de arest preventiv-pentru neîndeplinirea atribuțiilor sale și nesolicitarea de la instanța competentă a acordului de a efectua teste de diagnosticare împotriva voinței deținutului Claudiu Crulic, fapt ce a condus la punerea în pericol a vieții acestuia; directorul spitalului Centrului de arest preventiv, cât și șeful Departamentului de boli interne-pentru omor din culpă, întrucât nu au reușit să desfășoare proceduri de salvare a vieții pacientului atunci când a existat o amenințare imediată a vieții acestuia.

Totodată, Curtea Districtuală pentru Cracovia-Śródmieście a menținut decizia procurorului regional din Tarnow de încetare a anchetei privind neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către procurorii care îndeplineau procedurile referitoare la infracțiunea comisă de Claudiu Crulic. Biroul Procurorului Districtual din Cracovia desfășura independent, proceduri privind corectitudinea acțiunilor luate de procurorul care a efectuat cercetările preliminare în cazul Claudiu Crulic. De asemenea, aveau loc proceduri penale în fața instanței de judecată împotriva angajaților medicali de la Centrul de Arest

Preventiv din Cracovia, acuzați de neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu și omor prin imprudență în cazul Claudiu Crulic.

CAPITOLUL VIII. DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

Petițiile adresate Avocatului Poporului analizate în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe în anul 2009, au fost în număr de **1855**, reprezentând un procent de **22,3%** din totalul de petiții de **8295** înregistrate în cadrul instituției, în care au fost ridicate următoarele probleme: dreptul de proprietate privată, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, dreptul de petiționare, dreptul la muncă și protecția socială a muncii, justa așezare a sarcinilor fiscale, dreptul la moștenire, dreptul la un nivel de trai decent, libertatea economică. Într-un procent de **21,8%**, adică în **404** de petiții analizate în cadrul domeniului de activitate, Avocatul Poporului a efectuat demersuri la autoritățile administrației publice, în vederea clarificării aspectelor sesizate de către petenți, fiind clarificate un procent de **75,4%** dintre acestea.

În unele situații, întrucât răspunsurile primite din partea autorităților sesizate nu erau edificatoare, personalul de specialitate al domeniului a efectuat un număr de **17** anchete. Totodată, au fost emise **5** recomandări către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, Primăria Municipiului București, Primăria comunei Afumați, județul Ilfov, Primăria comunei Roșia, județul Sibiu, Ministerul Finanțelor Publice.

Totodată, domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe a realizat **„Raportul special privind respectarea drepturilor veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor nerecăsătorite ale veteranilor de război”**. Acest raport a fost transmis sub nr. 3521 din data de 6 aprilie 2009, către președinții celor două Camere ale Parlamentului, primul – ministru, ministrul muncii, familiei și protecției sociale, ministrul finanțelor, ministrul administrației și internelor, președintele Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, președintele Asociației Veteranilor de Război din România.

Raportul special și-a propus să evidențieze problemele cu care se confruntă veteranii de război, având în vedere recunoștința pe care le-o datorăm pentru actele lor de eroism și patriotism, cu atât mai mult cu cât aceștia se află acum la o vârstă înaintată (media de vârstă este de 87 de ani), cu o capacitate scăzută de a-și apăra interesele,

accentuată de lipsa unui cadru instituțional care să le asigure respectarea drepturilor prevăzute de **Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, republicată, cu modificările și completările ulterioare**. Totodată, raportul propune un set de recomandări pentru optimizarea activității de acordare a drepturilor acestora.

Problemele cu care se confruntă veteranii și văduvele de război în acordarea drepturilor ce li se cuvin, au fost clasificate în două categorii: ***lacune legislative*** și ***disfuncționalități administrative***.

Lacunele legislative constatate:

1. Lipsa unui cadru instituțional și legal care să reglementeze modalitățile de coordonare și control al activităților numeroaselor autorități publice locale și centrale cu atribuții în acordarea drepturilor veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor nerecăsătorite ale veteranilor de război.

2. Neacordarea scutirii de la plata impozitului corespunzător pentru terenurile arabile în suprafață de până la 5 ha, conform art. 16 lit. e) din Legea nr. 44/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru veteranii de război, văduvele de război și văduvele nerecăsătorite ale veteranilor de război. Autoritățile locale motivează neacordarea acestei scutiri prin faptul că Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal nu prevede această facilitate, iar potrivit art. 1 alin. (3) din acest act normativ, în materie fiscală, dispozițiile acestui cod prevalează asupra oricăror prevederi din alte acte normative, în caz de conflict între acestea aplicându-se dispozițiile Codului fiscal.

3. Dreptul la asigurarea de medicamente gratuite, prevăzut în legea specială, este supus restricțiilor din contractul-cadru anual privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

4. Acordarea biletelor de tratament este gestionată de casele teritoriale de pensii, și parțial de casele de sănătate județene, iar veteranii de război reclamă nerespectarea procentului de bilete gratuite prevăzut de lege.

Disfuncționalități administrative:

1. Neîmproprietărirea veteranilor de război decorați pe front, cu 1 ha teren arabil sau 500 m² loc de casă.

2. Neacordarea de către consiliile locale a unor locuințe din fondul locativ de stat pentru veteranii de război evacuați.

3. Nerespectarea dreptului de a cumpăra, la cerere, locuințele din fondul locativ de stat, în care locuiesc în calitate de chiriași

Totodată, se evidențiază o altă problemă a veteranilor de război cărora le-au fost atribuite locuințe din fondul de locuințe administrat de către Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat”, și anume cuantumul foarte mare al chiriilor calculate în baza **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2008** pentru stabilirea tarifului lunar al chiriei pe m² care se aplică pentru închirierea locuințelor și terenului aferent acestora, aflate în domeniul public și privat al statului, administrate de Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat”, precum și tarifele foarte ridicate practicate pentru calculul întreținerii. Aceste sume depășesc cu mult veniturile veteranilor de război, punându-se în discuție respectarea dreptului la un nivel de trai decent, consfințit de art. 47 din Constituția României.

Totodată, raportul cuprinde un set de recomandări și propuneri pentru îmbunătățirea activității în acest domeniu:

I. Reglementarea unui cadru instituțional și legal având ca obiect coordonarea și controlul activității numeroaselor autorități publice centrale și locale cu atribuții în acordarea drepturilor veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război.

II. Modificarea și completarea art. 284 alin. (1), alin. (3) și alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul introducerii prevederii referitoare la acordarea scutirii de la plata impozitului corespunzător pentru terenurile arabile în suprafață de până la 5 ha, pentru veteranii de război, văduvele de război și văduvele nerecăsătorite ale veteranilor de război în concordanță cu prevederile legii speciale, și anume art. 16 lit. e) din Legea nr. 44/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

III. Asigurarea unui cadru legal corespunzător pentru acordarea medicamentelor și protezelor gratuite pentru persoanele îndreptățite.

IV. Efectuarea unor verificări la nivel național în domeniul împrumutării veteranilor de război decorați pe front, precum și luarea unor măsuri pentru acordarea acestui drept solicitanților, de către o autoritate publică cu atribuții specifice de apărare a drepturilor veteranilor de război.

V. Respectarea dreptului la asigurarea cu prioritate a unor locuințe din fondul locativ de stat, de către consiliile locale.

VI. Măsuri pentru asigurarea dreptului veteranilor și văduvelor de război de a cumpăra locuințele atribuite din fondul locativ de stat.

I. PROPRIETATE

În anul 2009, în cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe s-a înregistrat un număr de **1366** petiții referitoare la respectarea de către autoritățile administrației publice a dreptului de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituția României. Și în cursul anului 2009, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu privire la nerespectarea de către autoritățile administrației publice a dispozițiilor legilor proprietății privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor, punerea în posesie și emiterea titlurilor de proprietate.

Principalele aspecte soluționate de domeniul de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe, au vizat modul de aplicare a următoarelor acte normative: Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar, în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și

Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 81/2007 pentru accelerarea procedurii de acordare a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv.

Referitor la aplicarea dispozițiilor **Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată**, cu modificările și completările ulterioare, petenții au semnalat instituției Avocatul Poporului refuzul autorităților administrației publice:

- de a analiza ori de a întocmi documentația necesară reconstituirii dreptului de proprietate;
- de a emite și elibera titlurile de proprietate;
- de punere în posesie;
- de a executa hotărârile judecătorești definitive și irevocabile, prin care s-a dispus anularea ori modificarea titlurilor de proprietate emise cu încălcarea prevederilor legale;
- de a reconstitui dreptul de proprietate pe vechile amplasamente.

În vederea soluționării problemelor cu care se confruntă petenții, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri la nivelul comisiilor locale și județene de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, solicitând luarea măsurilor legale ce se impun pentru rezolvarea problemelor acestora și informarea Avocatului Poporului asupra celor dispuse.

În legătură cu modul de aplicare a **Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente**, și a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 81/2007 pentru accelerarea procedurii de acordare a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv**, petenții ne-au sesizat cu privire la greutățile întâmpinate în ceea ce privește reconstituirea dreptului lor de proprietate.

În urma demersurilor întreprinse, Avocatul Poporului a constatat că, deși au trecut mai mult de patru ani de la intrarea în vigoare a legii, unele comisii locale nu au definitivat

întocmirea documentației necesare și înaintarea acesteia către comisiile județene în vederea eliberării titlurilor de proprietate.

Principalele probleme ridicate de petenți au vizat următoarele aspecte:

- tergiversarea soluționării cererilor depuse în temeiul Legii nr. 247/2005;
- refuzul comisiilor locale de a înainta contestațiile formulate împotriva propunerilor de validare/invalidare a reconstituirii dreptului de proprietate, către comisiile județene, spre competență soluționare;
- depășirea, în mod nejustificat, a termenului prevăzut de Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005, în vederea soluționării contestațiilor de către comisiile județene.

În ceea ce privește modul de aplicare a **Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, republicată**, cu modificările și completările ulterioare, petiționarii au sesizat instituția Avocatul Poporului, în principal, cu privire la nerespectarea de către autoritățile și instituțiile publice competente, a termenului prevăzut de lege pentru soluționarea notificărilor depuse de persoanele îndreptățite.

În aceste cazuri instituția Avocatul Poporului a solicitat informații de la autoritățile competente, în urma cărora a constatat că unele notificări formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, republicată, nu au fost soluționate în termenul legal de 60 de zile, deși au trecut mai de mult de șapte ani de la expirarea termenului în care puteau fi depuse notificările. Pe cale de consecință, nesoluționarea în termen a dosarelor întocmite în baza Legii nr. 10/2001, republicată, reprezintă o tergiversare în stabilirea despăgubirilor care ar fi trebuit acordate persoanelor îndreptățite, în cazul în care restituirea în natură a imobilului nu era posibilă.

Referitor la depășirea termenului legal de soluționare a notificărilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, de către autoritățile și instituțiile publice competente, s-a

constatat că la nivelul acestora, există disfuncționalități din cauza numărului redus de personal, volumului mare de notificări depuse în temeiul Legii nr. 10/2001, precum și din cauza colaborării defectuoase între diferite departamente și servicii competente a soluționa notificările.

Totodată, autoritățile și instituțiile publice competente ne-au comunicat că petenții prezintă de cele mai multe ori dovezi incomplete cu privire la calitatea de persoană îndreptățită sau în ceea ce privește dreptul de proprietate și nu folosesc calea atacării în contencios administrativ a actelor prin care s-au soluționat notificările, solicitând în mod expres, soluționarea pe cale administrativă, motivând lipsa resurselor financiare pentru susținerea unui proces. Astfel, în urma demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului în legătură cu clarificarea problemelor semnalate de petenți, li s-a solicitat acestora să-și completeze dosarele formate în baza Legii nr. 10/2001.

Cu ocazia demersurilor întreprinse la autoritățile administrației publice, instituția Avocatul Poporului apreciază că atitudinea unor autorități este inadmisibilă, întrucât deși sunt obligate în exercitarea competențelor legale ce le revin, să asigure respectarea legilor și a ordinii de drept, acestea nu o realizează.

Mai mulți petiționari, beneficiari ai **Legii nr. 1/2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989**, ne-au sesizat cu privire la nerespectarea art. II din această lege, care prevede un termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii (6 februarie 2009), pentru ca Guvernul să modifice Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 250/2007. Pe cale de consecință, în baza art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **prin adresa nr. 1886 din 3 iunie 2009, am sesizat Primul – Ministru al României**, asupra depășirii termenului în care Guvernul trebuia să modifice normele metodologice menționate, fapt ce afectează drepturile destinatarilor Legii nr. 1/2009. Până la data prezentului raport, nu am primit răspuns la această adresă.

În ceea ce privește modul de aplicare a **Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor romani pentru bunurile trecute în proprietatea statului**

bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, și a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, modificată și completată, petițiile adresate instituției Avocatul Poporului au vizat, în principal, problema întârzierii soluționării dosarelor, a acordării compensațiilor în temeiul legii și a efectuării plății acestor compensații.

În anul 2009, un număr semnificativ de persoane fizice s-au adresat Serviciului pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și Serviciului pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, sesizând următoarele aspecte:

- analizarea hotărârilor primite de la comisiile județene și a municipiului București și înaintarea propunerilor de validare/invalidare a hotărârilor comisiilor județene și a municipiului București, către Șeful Cămarilor de Contabilitate - Ministru, care va dispune prin ordin;
- nemulțumirea petenților față de răspunsurile transmise de către Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, respectiv Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, acestea fiind în format standard, fără a răspunde solicitărilor petenților;
- neefectuarea în termenul legal a plăților reprezentând compensațiile acordate în temeiul acestor acte normative.

Întrucât memoriile adresate Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților au rămas fără răspuns, persoanele care s-au considerat lezate în drepturile lor au sesizat instituția Avocatul Poporului. În acest context, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților în vederea clarificării situațiilor create. Din răspunsurile primite din partea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, reiese că un număr mare de dosare au fost retrimise spre reanalizare și completare către primării sau prefecturi, iar alte dosare au fost finalizate.

Un număr ridicat de petiții au ca obiect nemulțumiri față de repartizarea sumelor alocate Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților de la bugetul de stat, cu titlu de despăgubiri, pe cele trei categorii de beneficiari prevăzuți de Legea nr. 247/2005, Legea nr. 9/1998, respectiv Legea nr. 290/2003. În acest sens în data de **21 iulie 2009, a fost efectuată o anchetă la nivelul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților**, în cadrul căreia s-a constatat lipsa unei metodologii referitoare la repartizarea acestor sume, repartizarea fiind efectuată de către președintele instituției. Deși potrivit art. 13 din Legea nr. 290/2003, „procedurile de lucru ale comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 și ale Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, gestionarea fondurilor destinate despăgubirilor, precum și modalitățile de efectuare a plăților vor fi stabilite prin norme metodologice elaborate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și aprobate prin hotărâre a Guvernului”, aceste norme nu au fost elaborate. Față de concluziile anchetei Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 5/2009** din data de 17 august 2009, prin care s-a solicitat A.N.R.P. să întreprindă demersurile necesare pentru:

a) elaborarea metodologiei referitoare la repartizarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de despăgubiri, pe cele trei categorii de beneficiari prevăzuți de Legea nr. 247/2005, Legea nr. 9/1998, respectiv Legea nr. 290/2003;

b) elaborarea metodologiei referitoare la criteriile și ordinea în baza cărora se acordă despăgubirile beneficiarilor Legii nr. 290/2003.

Această recomandare nu a fost respectată până la data prezentului raport.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 9709/2008. Luca (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului în contextul unei posibile încălcări a dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituția României, de către Primăria comunei Mărgău, județul Cluj.

Petentul ne-a comunicat că prin Hotărârea nr. 809 din 25 august 2006 a Comisiei Județene de Fond Funciar Cluj a fost validată reconstituirea dreptului de proprietate asupra

suprafeței de 5,09 ha, urmând ca Primăria comunei Mărgău, județul Cluj, să efectueze punerea în posesie. Deși, petentul a făcut numeroase demersuri către primărie, această autoritate nu a dat curs solicitărilor sale.

Urmarea a demersurilor întreprinse, prin adresa nr. 291 din data de 5 ianuarie 2009, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 51 din 6 ianuarie 2009, Primăria comunei Mărgău, județul Cluj, comunică instituției Avocatul Poporului că petentul nu a înaintat schițe cu vecinătățile terenului, nu cunoaște amplasamentele și că validarea s-a făcut doar în baza adeverinței din Registrul agricol. De asemenea, primăria menționează că nu există un specialist în măsurători topografice la Comisia locală de fond funciar și sugerează petentului să contacteze o firmă specializată pentru punerea în posesie.

Față de acest răspuns, care nu rezolva în nici un fel cererea petentului și față de actele dosarului, în data de 26 ianuarie 2009, a fost efectuată o anchetă la Primăria comunei Mărgău, județul Cluj.

În urma anchetei s-a constatat că la dosar există o schiță cu vecinătățile, iar primarul a admis că aceasta ar fi o modalitate de identificare a terenurilor în cauză. Totodată, se prezintă o dovadă din care rezultă că primăria a organizat un concurs pentru ocuparea postului de expert topometrist, dar nu s-a prezentat nimeni, situația fiind similară în toată zona, motiv pentru care practica e în sensul că persoana care urmează a fi pusă în posesie își angajează un expert în vederea efectuării măsurărilor.

În cadrul anchetei, de comun acord cu primarul comunei Mărgău, județul Cluj, s-a stabilit ca până la data de 1 februarie 2009, petentul să fie convocat în vederea identificării terenului, iar o copie după această adresă să fie comunicată instituției Avocatul Poporului.

Urmare a faptului că la dosar există schița cu vecinătățile, reprezentanții primăriei s-au angajat să anexeze adresei și formulare tip, denumite “declarații de vecinătate”, care ar urma să fie semnate de proprietarii terenurilor învecinate și care va ajuta la identificarea terenului petentului.

Prin adresa nr. 301 din 26 ianuarie 2009, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 1097 din 2 februarie 2009, am fost informați că petentul a fost convocat la sediul Primăriei comunei Mărgău, în vederea identificării terenurilor, urmând ca după

stabilirea vecinătăților să se adreseze unei firme specializate în măsurători topografice, având în vedere lipsa unui specialist în acest domeniu în cadrul primăriei.

Dosar nr. 8911/2009. Florin (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, nemulțumit de faptul că deși este unul dintre beneficiarii Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007 privind despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. – S.A. în vederea achiziționării de autoturisme, până în prezent, nu a intrat în posesia despăgubirilor bănești cuvenite.

Din examinarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 156/2007, am constatat că aceasta a fost aprobată cu unele modificări și completări prin Legea nr. 232/2008, fiind recunoscut dreptul de a primi despăgubiri și persoanelor fizice care după 22 decembrie 1989 și-au transferat depunerile existente la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A. în vederea achiziționării de autoturisme, la Banca Română pentru Dezvoltare - B.R.D. - S.A, fără a se stabili însă și modalitatea de acordare a acestor despăgubiri. Întrucât acest fapt este de natură să afecteze dreptul deponenților care au transferat depozitele constituite în vederea achiziționării de autoturisme în conturile Băncii Române pentru Dezvoltare – B.R.D. – S.A. la acordarea de despăgubiri, prin adresa nr. 8911 din 20 octombrie 2009, am supus atenției Primului Ministru al României, aspectele menționate.

În urma demersurilor întreprinse, Secretariatului General al Guvernului ne-a comunicat o copie a adresei nr. 624265 din 9 noiembrie 2009, a ministrului finanțelor publice transmisă secretarului general al Guvernului, referitoare la această situație. Prin această adresă se arată că B.R.D. Groupe Societe General a comunicat Ministerului Finanțelor Publice, prin adresa nr. 828 din data de 12 octombrie 2009, date certe cu privire la numărul deponenților și valoarea totală a despăgubirilor, astfel încât Ministerul Finanțelor Publice a putut definitiva un memorandum având ca obiect mandatarea sa în vederea inițierii unui proiect de act normativ cu putere de lege, care să reglementeze acordarea efectivă a despăgubirilor pentru persoanele fizice care și-au transferat depozitele de la C.E.C Bank la B.R.D. Groupe Societe Generale.

La data adresei, memorandumul se afla în curs de avizare, urmând să fie supus dezbaterii și aprobării Guvernului României, după obținerea avizelor necesare.

II. MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ A MUNCII

În cadrul domeniului de activitate proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe, în anul 2009, au fost analizate **366** petiții, referitoare la nerespectarea de către autoritățile administrației publice a dreptului la muncă și protecția socială a muncii, prevăzut de art. 41 din Constituția României.

În majoritatea cazurilor sesizate de petenți au fost invocate preținse abuzuri în legătură cu încadrarea în muncă, acordarea drepturilor salariale și depășirea orelor legale de program fără acordarea compensațiilor cuvenite de către angajatori, refuzul eliberării cărților de muncă după încetarea contractului de muncă, acordarea concediilor legale sau compensarea în bani a concediilor de odihnă neefectuate.

Pentru a clarifica aspectele prezentate de petenți, instituția Avocatul Poporului, în conformitate cu atribuțiilor conferite de Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a adresat autorităților administrației publice, iar în cazul în care petenții au fost lezați în drepturile sau libertățile cetățenești de către angajatori - persoane juridice, aceștia au fost îndrumați să se adreseze fie inspectoratelor teritoriale de muncă, fie instanțelor de judecată competente material și teritorial.

FIȘĂ DE CAZ

Dosar nr. 10089/2009. Nicolae (nume fictiv) electronist la o societate comercială a sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare a dreptului său la muncă și la protecția socială a muncii. Astfel, petentul nemulțumit de faptul că, angajatorul refuză plata orelor suplimentare efectuate și compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat, s-a adresat Inspectoratului Teritorial de Muncă Teleorman. Întrucât această instituție publică a refuzat să-i comunice petentului rezultatul verificărilor efectuate la societatea comercială în cauză, petentul s-a adresat instituției Avocatul Poporului în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă.

Față de această situație ne-am adresat Inspectoratului Teritorial de Muncă Teleorman, solicitând clarificarea aspectelor sesizate de către petent. Urmare a demersului întreprins, prin adresa nr. 12982 din 9 noiembrie 2009 inspectoratul de muncă a informat

instituția Avocatul Poporului că, din documentele prezentate la control de către societate (dovezile de calculare a drepturilor salariale și foile colective de prezență pe perioada septembrie 2008-octombrie 2009), nu a reieșit că în acea perioadă petentul a efectuat ore suplimentare. De asemenea, am fost informați cu privire la faptul că pentru perioada lucrată în anii 2008 și 2009, petentul nu a beneficiat de concediul de odihnă și nici de compensarea în bani a acestuia la încetarea contractului individual de muncă, astfel că au fost date termene în vederea achitării drepturilor sale bănești.

Totodată, Inspectoratul Teritorial de Muncă Teleorman a transmis instituției Avocatul Poporului o copie a procesului-verbal de control.

II. IMPOZITE ȘI TAXE

În anul 2009, au fost înregistrate la instituția Avocatul Poporului **127** petiții referitoare la nerespectarea de către autoritățile publice a dreptului la justa așezare a sarcinilor fiscale, prevăzut de art. 56 alin. (2) din Constituția României.

Petenții au sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu modul defectuos de calcul al impozitelor și taxelor percepute de autoritățile administrației publice locale, refuzul nejustificat de înregistrare și eliberare a unor acte sau tardivitatea eliberării acestora, tardivitatea emiterii deciziilor de impunere, compensarea unor debite.

Pentru a clarifica aspectele prezentate de petenți, domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe s-a adresat direcțiilor de impozite și taxe locale, administrațiilor finanțelor publice, primăriilor locale, prefectilor.

Numeroase petiții au avut ca obiect nemulțumirea petenților față de reglementările legale referitoare la modul de calcul al taxei de poluare, obligativitatea plății taxei lunare pentru serviciul public de radiodifuziune și pentru serviciul public de televiziune, introducerea impozitului forfetar – aspecte care excedează competențelor instituției Avocatul Poporului. În aceste cazuri, în vederea rezolvării problemelor cu care se confruntă, petenții au fost informați cu privire la procedeele legale pe care le pot urma.

O problemă semnificativă semnalată de către petiționari o reprezintă neconcordanțele existente între diverse acte normative cu aceeași forță juridică sau lipsa unor norme de aplicare a unor facilități acordate de lege unor categorii sociale sau profesionale. În acest sens, amintim necesitatea modificării și completării art. 284 alin. (1), alin. (3) și alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în concordanță cu facilitățile fiscale acordate prin legi speciale veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor veteranilor de război care nu s-au recăsătorit, ale persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, ale persoanelor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri. Asupra acestor aspecte, **Avocatul Poporului a sesizat, fără rezultat, președinții celor două Camere ale Parlamentului încă de anul trecut, prin adresa nr. 2819/21 aprilie 2008**, precum și anul acesta, prin **Raportul special privind respectarea drepturilor veteranilor de război, văduvelor de război și văduvelor nrecăsătorite ale veteranilor de război**.

De asemenea, petiționarii ne-au sesizat cu privire la faptul că proprietarilor de terenuri forestiere li se solicită plata unei taxe pentru paza pădurilor, deși potrivit reglementărilor legale în vigoare, costurile corespunzătoare administrării pădurilor sunt asigurate integral de la bugetul de stat. Astfel, art. 99 din **Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare**, prevede că normele metodologice de acordare, utilizare și control al sumelor anuale prevăzute pentru acoperirea acestor costuri se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a codului (30 martie 2008). Prin **adresa nr. 4530 din 3 iunie 2009 ne-am adresat Primului-ministru al României**, semnalând această lacună legislativă, dar nu am primit răspuns, până la data prezentului raport. Totodată, Ministerul Agriculturii Pădurilor și Dezvoltării Rurale, prin adresa nr. 252704/19 iunie 2009, înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 6054/23 iunie 2009, ne-a informat că acest minister a elaborat proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control a sumelor anuale destinate gestionării durabile a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a celui proprietate publică și privată a unităților administrativ teritoriale, proiect avizat de către Ministerul Agriculturii Pădurilor și

Dezvoltării Rurale și de către Ministerul Finanțelor Publice, aflat spre avizare la Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, la data adresei.

O problemă semnalată de către numeroși petiționari se referă la lipsa informării cu privire la obligativitatea plății contribuției pentru asigurările de sănătate pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor, respectiv pentru veniturile impozabile realizate de persoane care desfășoară activități independente care se supun impozitului pe venit. Astfel, petenții reclamă faptul că, deși plătesc la termen impozitul pe aceste venituri, nu au fost informați asupra obligației de a plăti și contribuția pentru asigurările de sănătate pentru aceste venituri. Înștiințările de plată sunt trimise de către autoritățile publice implicate, deseori după trei – patru ani de la termenele de scadență, la sumele datorate adăugându-se majorările de întârziere aferente, debitul ajungând astfel la sume mari de bani. În unele cazuri suma datorată cu acest titlu depășește veniturile obținute, datorită faptului că legea impune o contribuție minimă.

FIȘA DE CAZ

Dosar nr. 8911/2009. Dan (nume fictiv) a sesizat instituția Avocatul Poporului, nemulțumit de faptul că Administrația Finanțelor Publice a Sectorului 2 București a emis Decizia de impunere anuală pe anul 2003, în data de 28 mai 2005, comunicată în data de 27 aprilie 2009. Decizia menționează că suma datorată se plătește în termen de cel mult 60 de zile de la data comunicării, iar penalitățile de întârziere vor fi calculate pentru impozitul neachitat în acest termen. Cu toate acestea, la data plății s-au calculat majorări de întârziere pentru cinci ani, începând cu data emiterii respectivei decizii, nu de la data comunicării.

În urma demersurilor întreprinse, autoritatea publică reclamată ne-a informat că, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, pentru decizia de impunere comunicată în data de 30 aprilie 2009, petiționarul datorează majorări de întârziere începând cu data de 29 iunie 2009.

Dosar nr. 3670/2009. Constantin (nume fictiv) reclamă Primăria Municipiului Buzău – Direcția Economică întrucât nu îi acordă scutirea de la plata impozitelor și taxelor locale, la care este îndreptățit în calitatea de luptător în rezistența anticomunistă. Precizăm că persoanele care au calitatea de luptător în rezistența anticomunistă beneficiază de

drepturile prevăzute în Decretul - Lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările ulterioare, în baza art. 7 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România, cu modificările și completările ulterioare, beneficiind de drepturile

Cu toate acestea, Primăria Municipiului Buzău a emis titlul executoriu nr. 35648/27 august 2007, anulat ulterior prin sentința civilă nr. 5217/9 octombrie 2008 a Judecătoriei Buzău, definitivă și irevocabilă. Deși instanța a apreciat că petentului îi sunt aplicabile dispozițiile art. 6 din Decretul – Lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare, Primăria Municipiului Buzău – Direcția Economică a emis adresa nr. 94/30 ianuarie 2009 prin care erau stabilite debite restante pentru petent.

Urmare a intervenției instituției Avocatul Poporului, într-o primă etapă, Primăria Municipiului Buzău ne-a informat că petentul a fost scutit de la plata impozitului pe clădiri și pe terenul aferent și că datorează impozit pentru terenul extravilan în suprafață de 25000 mp. În urma unei noi solicitări adresate Primăriei Municipiului Buzău de a aplica art. 6 alin. (1) din Decretul – Lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia petentul beneficiază de scutire de la plata impozitelor și taxelor locale, deci inclusiv de la plata impozitului pe terenul extravilan, instituția reclamată a efectuat scutirea petentului de la plata tuturor impozitelor și taxelor locale.

CAPITOLUL IX. ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

Pentru a se asigura accesul cetățenilor care nu locuiesc în București la serviciile oferite de Avocatul Poporului, începând cu anul 2003 au fost înființate birouri teritoriale ale instituției. În prezent acestea sunt în număr de 14, fiind organizate în toate orașele reședință ale curților de apel, respectiv: Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu-Mureș și Timișoara, și dispun de un personal de 32 de persoane, dintre care 7 consilieri și 25 de experți.

Birourile teritoriale îndeplinesc așadar la nivel local rolul constituțional și legal al instituției, și anume apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Activitatea acestora constă în: medierea conflictelor dintre cetățeni și autoritățile administrației publice, orientarea și informarea cetățenilor în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă, contribuirea la depistarea și combaterea fenomenelor locale care generează încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești și la îmbunătățirea continuă a activității administrației publice.

Eficiența activității birourilor teritoriale s-a concretizat în anul 2009 în soluționarea unui număr total de **3031 petiții**, efectuarea a **9 anchete**, acordarea a **13164 audiențe**, înregistrarea a **3794 apeluri telefonice** la serviciul de dispecerat, după cum urmează:

Alba-Iulia: **567** audiențe, **191** petiții, din care au fost constituite **66** dosare, **144** apeluri telefonice, **19** activități informative.

Bacău: **723** audiențe, **171** petiții, din care au fost constituite **68** dosare, **166** apeluri telefonice, **20** activități informative.

Brașov: **864** audiențe, **158** petiții, din care au fost constituite **65** dosare, **229** apeluri telefonice, **38** activități informative.

Cluj-Napoca: **868** audiențe, **207** petiții, din care au fost constituite **104** dosare, **351** apeluri telefonice, **12** activități informative.

Constanța: 740 audiențe, 198 petiții, din care au fost constituite 83 dosare, 204 apeluri telefonice, 41 activități informative.

Craiova: 1531 audiențe, 346 petiții, din care au fost constituite 181 dosare, 817 apeluri telefonice, 27 activități informative.

Galați: 510 audiențe, 117 petiții, din care au fost constituite 33 dosare, 164 apeluri telefonice, 18 activități informative.

Iași: 852 audiențe, 321 petiții, din care au fost constituite 170 dosare, 279 apeluri telefonice, 57 activități informative.

Oradea: 725 audiențe, 185 petiții, din care au fost constituite 66 dosare, 204 apeluri telefonice, 11 activități informative.

Pitești: 1332 audiențe, 357 petiții, din care au fost constituite 256 dosare, 151 apeluri telefonice, 22 activități informative.

Ploiești: 880 audiențe, 194 petiții, din care au fost constituite 151 dosare, 163 apeluri telefonice, 8 activități informative.

Suceava: 1233 audiențe, 111 petiții, din care au fost constituite 44 dosare, 151 apeluri telefonice, 17 activități informative.

Târgu-Mureș: 1536 audiențe, 244 petiții, din care au fost constituite 147 dosare, 426 apeluri telefonice, 23 activități informative.

Timișoara: 803 audiențe, 231 petiții, din care au fost constituite 134 dosare, 345 apeluri telefonice, 15 activități informative.

În anul 2009, birourile teritoriale au desfășurat **328 activități informative**, constând într-o amplă activitate de mediatizare prin mijloacele de informare în masă a atribuțiilor instituției Avocatul Poporului.

În scopul soluționării cu celeritate a problemelor sesizate de cetățeni instituției Avocatul Poporului, birourile teritoriale au desfășurat o colaborare permanentă cu autoritățile administrației publice. În acest sens, menționăm: încheierea unui Protocol de colaborare între Instituția Prefectului Județului Tulcea și Biroul Teritorial Constanța al instituției Avocatul Poporului; întrevvedere cu subprefectul Județului Gorj pentru discuții

pe teme comune privitoare la încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor din Județul Gorj de către administrația publică locală, precum și asupra modalităților de limitare și prevenire a actelor de administrare defectuoasă; întrevederea cu directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj pentru discuții pe teme comune privitoare la respectarea și protejarea drepturilor copilului și intensificarea colaborării dintre Biroul Teritorial Craiova al instituției Avocatul Poporului și Consiliul Județean Dolj - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj; întrevederea cu Prefectul Județului Dolj în vederea încheierii unui protocol de colaborare între Instituția Prefectului Județului Dolj și Biroul Teritorial Craiova al instituției Avocatul Poporului; întrevederea cu directorul general al Casei Județene de pensii Dolj în vederea încheierii unui protocol de colaborare între Casa Județeană de Pensii Dolj și Biroul Teritorial Craiova; întrevederea cu directorul Direcției de Muncă și Incluziune Socială Dolj, în scopul unei mai bune colaborări și în vederea încheierii unui protocol de colaborare cu Biroul Teritorial Craiova; ședința grupului tehnic de lucru în cadrul Proiectului START al Rețelei româno-olandeze pentru implementarea politicilor privind alcoolul, organizată de Primăria Municipiului Pitești; întâlnirea informală a reprezentanților Biroului Teritorial Pitești cu prefectul județului Argeș; întrevederea cu prefectul județului Botoșani ca urmare a încheierii protocolului de colaborare cu Biroul Teritorial Suceava; întâlnirea informală a reprezentanților Biroului Teritorial Târgu-Mureș cu prefectul județului Harghita; încheierea unui Protocol de colaborare între instituția Prefectului Județului Caraș-Severin și Biroul Teritorial Timișoara; întâlnirea cu subprefectul județului Bihor, Cristian Bitea în vederea încheierii unui protocol de colaborare între Instituția Prefectului Județului Bihor și Biroul Teritorial Oradea.

Avocatul Poporului a continuat în anul 2009 **consolidarea activității** birourilor teritoriale, prin acțiuni logistice de dotare a birourilor teritoriale și prin extinderea atribuțiilor birourilor teritoriale sub aspectul creșterii numărului autorităților administrației publice pe care le pot sesiza. Unul dintre obiectivele majore ale Avocatului Poporului a fost și acela al garantării calității serviciilor oferite cetățenilor de personalul birourilor teritoriale.

Astfel, în perioada 25-27 iunie 2009, a avut loc la Alba-Iulia a patra instruire a coordonatorilor birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de: prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Erzsebet Rucz și Alexandru Bălănescu, adjuncți ai Avocatului Poporului, Andreea Băicoianu, consilier, Ligia Crăciunescu, Irina Peters și Florentina Dumitrescu, experți și cei 14 coordonatori ai birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului.

Cu prilejul întrunirii au fost dezbătute următoarele teme: *Concluzii desprinse în urma efectuării unor controale de fond și a verificării dosarelor de la birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului; Procedura de adresare la instituțiile ierarhic superioare privind petițiile pe linie de proprietate; Aspecte privind soluționarea petițiilor îndreptate împotriva hotărârilor judecătorești; Ultimele măsuri legislative privind protecția copilului; Implicarea instituției Avocatul Poporului în înlăturarea unor prevederi legale discriminatorii; proceduri și relațiile cu autoritățile din domeniu; Măsurile financiare impuse de aplicarea OUG nr. 34/2009 privind rectificarea bugetară pe anul 2009 și Perspectiva Ombudsmanului pentru armată.*

După prezentarea fiecărei lucrări au avut loc dezbateri, în cadrul cărora reprezentanții birourilor teritoriale s-au implicat activ prin menționarea cazurilor sau problemelor cu care s-au confruntat.

Pe plan intern, se cuvine să mai menționăm participarea și prezentarea de lucrări în cadrul a numeroase **seminarii, conferințe**, mese rotunde și dezbateri publice: Seminarul „Implementarea dreptului european în legislațiile naționale”, organizat de Universitatea Wrocław – Polonia; Conferința Internațională Dreptul și provocările mileniului II - Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba-Iulia; Seminarul organizat de Centrul Școlar de Educație Incluzivă Bacău cu ocazia Zilei Internaționale a Autismului; Întâlnirea Multiplicatorilor de Informație Europeană, organizată de Instituția Prefectului Bacău; participare la acțiunea organizată de Instituția Prefectului Județului Bacău cu ocazia Zilei Constituției; participare cu articolul intitulat „Identificarea și explicarea constituțională a terminologiei privind executivul în constituțiile unor state europene” la Centrul de Cercetări Juridice din cadrul Universității „Petre Andrei” din Iași; Dezbateri publice pe tema „Respectarea și garantarea drepturilor fundamentale ale copilului”, organizată de

Asociația Catharsis din Brașov; Workshop-ul cu tema „*Ziua Cărții și a Dreptului de Autor*”, organizat de Asociația GIL CORONA din Brașov, cu ocazia Zilei Internaționale a Proprietății Intelectuale; Conferința Internațională „*Istorie, cultură, cetățenie în Uniunea Europeană*”, ediția a-2-a, Pitești, organizată de Facultatea de Drept și Științe Administrative din cadrul Universității din Pitești; Conferința Internațională „*Justiție și Integrare Comunitară*”, ediția a-2-a, Brașov, organizată de Facultatea de Drept și Sociologie din cadrul Universității Transilvania din Brașov; Conferința Internațională „*Challenges in Higher Education and Research in the 21st Century*”, ediția a 7-a, organizată de Universitatea Tehnică din Sofia și Universitatea Transilvania din Brașov, la Sozopol, Bulgaria; Dezbateră publică cu tema „*Respectarea și garantarea drepturilor fundamentale ale copilului*”, organizată de Instituția Prefectului din județul Brașov împreună cu Asociația Catharsis din Brașov; Conferința națională cu tema „*Perspectivă Constituționalismului în România*”, organizată cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la înființarea Facultății de Drept din București, de către: Școala Doctorală a Facultății de Drept, Centrul de Drept Constituțional și Instituții Politice și instituția Avocatul Poporului; Conferința Științifică Internațională „*Organizația Bazată pe Cunoaștere*”, ediția a XV-a, organizată de Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, Sibiu; a III-a Conferință Germano-Română de Drept Penal, organizată de Fundația Konrad Adenauer împreună cu Asociația Româno-Germană a Juriștilor și Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj; Seminarul cu tema „*Avocatul Poporului și liberul acces la informațiile de interes public*”, organizat de Asociația Europeană a Studenților în Drept – ELSA; Seminarul internațional cu tema „*Legislația și procedurile referitoare la infracțiuni în domeniul mediului înconjurător*”, organizat de Garda de Mediu și proiectul Phare româno-italian Twinning Light Project; Simpozionul național cu tema „*Contribuții Științifice în tehnologii și echipamente pentru evaluarea și protecția mediului*”,- Ediția a V-a; Masa rotundă cu tema „*Practici europene în administrația publică românească*”, organizată de Asociația Pro Democrația; Întâlnirea organizată de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, cu ocazia Zilei Asistentului Maternal Profesionist; Întâlnirea organizată de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Copilului; Sesiunea științifică anuală cu tema „*Importanța participării publicului la procedura de evaluare a impactului asupra*

mediului”, organizată de Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Departamentul de Cercetări Socio-umane; Conferința internațională cu tema *„Protecția socio-juridică a drepturilor omului”*, organizată de Universitatea Ovidius din Constanța; Acțiunea organizată de Unitatea Militară de Marină 2003 Constanța, cu ocazia Zilei Armatei Române; Trainingul cu tema *„Discursul Public. Metode și tehnici de comunicare la nivelul Instituțiilor Publice”*, organizat de Universitatea Ovidius din Constanța; acțiunea de lansare a Organizației Internaționale a Drepturilor Omului Constanța; Seminarul cu tema *„Drepturile și libertățile tinerilor, garantate de Constituția României*, organizat de Universitatea Ovidius Constanța; participarea la Festivalul Național *„După datina străbună – obiceiuri și datini cu ocazia sărbătorilor de iarnă”*, acțiune organizată de Primăria comunei Cumpăna, jud. Constanța; Seminarul cu tema *„Monitorizarea copiilor exploatați sau cu risc de exploatare prin muncă, modalități de identificare și intervenție în situații de trafic de copii*, organizat de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj; Masa Rotundă cu tema *„Copiii din comunitate care se află în plasament familial, abandonul familial, abandonul școlar”*, organizată de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj; Simpozionul cu tema *„Drepturile și libertățile fundamentale. Garanții constituționale”*, organizat de Universitatea din Craiova - Facultatea de Drept și Științe Administrative, Camera Deputaților și Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului; Conferința cu tema *„Stocarea comunicațiilor electronice, pro sau contra?”*, organizată de Universitatea din Craiova – Facultatea de Drept și Științe Administrative și Asociația Europeană a Studenților în Drept - ELSA Craiova; Masa rotundă cu tema *„Respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități”*, organizată de Consiliul Județean Dolj, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj; Seminariile: *„Asigurarea bunăstării vieții copilului și protecției acestuia într-un mediu familial, sănătos și funcțional”*; *„Șanse egale pentru persoanele cu handicap”*; *„Conștientizarea copiilor privind importanța exercitării dreptului de a cere și primi informații, de a-și exprima opinia, de a depune plângeri, de a se asocia și participa la viața comunității, de a-și menține specificul etnic și cultural”*; *„Promovarea drepturilor copilului din asistență maternală”*; *„Promovarea drepturilor copilului – Dreptul la protecție împotriva torturii, tratamentelor degradante și lipsirii de libertate”*, *„Promovarea drepturilor copilului – Dreptul la sănătate și servicii medicale”*,

organizate de Consiliul Județean Dolj - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj; participare la Evaluarea activității Inspectoratului de Jandarmi Județean Iași pe anul 2009, acțiune organizată de Jandarmeria Română; Masa rotundă cu tema „*Practici europene în administrația publică românească*”, organizat de Asociația Pro Democrația; Conferința „*Oradea și Debrecen în Uniunea Europeană – strategii de dezvoltare și colaborare*”, organizată de Primăria Municipiului Oradea și Consiliul Județean Oradea, în colaborare cu administrația locală din Debrecen; Sesiunea anuală de comunicări științifice din cadrul Facultății de Drept și Științe Administrative Pitești; Seminarul „*O politică de acțiune socială bine condusă, pentru servicii de calitate*”, organizat de Consiliul Județean Argeș; Evenimentul „*Drepturile Copilului o Prioritate*”, organizat de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș cu scopul marcării Zilei Universale a Drepturilor Copilului și 20 de ani de la adoptarea Convenției cu privire la drepturile copilului de către Adunarea Generală ONU; Seminarul „*Nu-mi încălcați drepturile!*”, în cadrul Proiectului școlar privind drepturile copiilor „*Ce știm despre drepturile noastre?*”; Grupul de lucru pe componenta consultării inter-instituționale, organizat de ANITP – Centrul Regional Suceava, în parteneriat cu Institutul Ludwig Boltzmann pentru Drepturile Omului din Austria, Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională și Centrul European pentru Drept Public din Grecia; Dezbateră publică „*Educația părinților în beneficiul copiilor*”, organizată de Salvați Copiii România și Salvați Copiii Filiala Suceava, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Suceava și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava; Acțiunea „*Mie îmi pasă. Ție...?*”, organizată de Inspectoratul Județean de Poliție Suceava, cu prilejul Zilei Mondiale a Copiilor Dispăruți; Jurizarea concursului „*Mesajul meu antidrog*”, ediția a VI-a, organizat de ANA-CPECA Suceava; Masa rotundă cu tema „*Dezbateră. Conștientizare. Implicare.*”, organizată de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești, în cadrul Proiectului *Continuarea dezvoltării sistemului de probațiune în România*; Dezbateră cu tema „*Aspecte generale privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*”, organizată de ANITP-CR Suceava în parteneriat cu Asociația Educatorilor Suceveni; Dezbateră cu tema „*Vei fi acolo când voi avea nevoie de tine?*”, organizată de Salvați Copiii Filiala Suceava, în parteneriat cu Liceul cu Program Sportiv Suceava; Vernisajul „*Have A Prison Art Break*” ca rezultat al proiectului educațional și parteneriatului de

incluziune socială „*Diferiți, dar totuși egali!*”, inițiat și susținut de ISJ Suceava, Penitenciarul Botoșani, Palatul Copiilor Suceava, Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Suceava și Iulius Mall; Dezbateră publică privind necesitatea modificării Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, organizată de Salvați Copii filiala Suceava în parteneriat cu DGASPC Suceava; Întâlnirea organizată de Salvați Copiii filiala Suceava în parteneriat cu DGASPC Suceava cu tema „20 de ani de la semnarea Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului”; Seminarul cu tema „*Rolul și atribuțiile instituției Avocatul Poporului*”, organizat de Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara; Conferința internațională cu tema „*Drepturile și libertățile fundamentale în condițiile crizei economice globale*”, organizată de Liga Apărării Drepturilor Omului – LADO România; participare la depunerea de coroane și simpozionul organizate de O.A.D.O. cu ocazia aniversării a 61 de ani de la semnarea Declarației Universale a Drepturilor Omului.

Tot pe plan intern, se cuvine să amintim și **vizita delegației Avocatului Poporului din Republica Albania la Biroul Teritorial Pitești**. Ermir Dobjani, Avocatul Poporului din Republica Albania, a efectuat la invitația prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, o vizită oficială în România, în perioada 11-14 octombrie 2009.

În cea de-a doua zi a vizitei, delegația albaneză a fost primită la sediul Biroului Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului. La întâlnirea de la sediul Biroului Teritorial Pitești, pe lângă reprezentanți ai instituției de la sediul central și local, au participat și reprezentanți ai autorităților locale: Tudor Pendiuc, primarul Municipiului Pitești și Florin Tecău, vicepreședintele Consiliului Județean Argeș.

În cadrul întâlnirii cu autoritățile județene și locale, domnul Ermir Dobjani, Avocatul Poporului din Albania, a prezentat activitatea instituției pe care o conduce, precum și situațiile care-i sunt aduse la cunoștință în Albania: probleme cu discriminarea în acordarea de asistență sau ajutor social, probleme care țin de legile retrocedării, precum și lipsa de transparență a instituțiilor statului. De asemenea, domnul Ermir Dobjani a mai precizat că instituția Avocatul Poporului din țara sa se confruntă cu o mare reticență din partea autorităților, motiv pentru care încercările sale de a deschide birouri teritoriale s-au lovit de refuzurile administrațiilor locale.

În data de 12 noiembrie 2009, la sediul Biroului Teritorial Braşov al instituţiei Avocatul Poporului a fost primită o delegaţie a O.S.C.E. formată din Vadim Zhdanovich, Vahram Adadjian, Paavo Pitkanen şi Cristoph Freiherr von Feilitzsch. În cursul întrevederii, a fost prezentat cadrul legal în care îşi desfăşoară activitatea instituţia Avocatul Poporului, precum şi modul de soluţionare a petiţiilor de către B.T. Braşov, în acest sens fiind oferite şi exemple din cazuistica anului curent.

*

Pe plan internaţional, în perioada 2-5 octombrie 2009, Ioan Gânfălean, consilier coordonator al Biroului Teritorial Alba-Iulia al instituţiei Avocatul Poporului a participat la Adunarea Generală a Institutului European al Ombudsmanului (EOI), care a avut loc la **Florenţa – Italia**.

*

Referitor la alte activităţi întreprinse, se cuvine să precizăm că în datele de 31 iulie, 15 octombrie şi 12 noiembrie 2009, reprezentanţii Biroului Teritorial Constanţa, ai Biroului Teritorial Alba-Iulia şi ai Biroului Teritorial Bacău, au participat la acţiuni de acordare de ajutoare sociale din fondul pus la dispoziţia Avocatului Poporului pentru un număr de **145 de copii** de la: Şcoala Generală cu clasele I – VIII, din comuna Cumpăna, judeţul Constanţa, Şcoala Generală cu clasele I-VIII din satul Strungari, comuna Pianu de Sus, judeţul Alba şi Şcoala Generală clasele I – VIII Ioniţă Sandu Sturdza, din comuna Săuceşti, judeţul Bacău.

*

Birourile teritoriale ale instituţiei avocatul Poporului au iniţiat **acorduri de colaborare** şi cu anumite universităţi în vederea efectuării unor stagii de practică ale studenţilor. Astfel, menţionăm: realizarea activităţii de îndrumare a unui număr de 5 studenţi ai Facultăţii de Drept „Nicolae Titulescu” din cadrul Universităţii Craiova, de către Biroul Teritorial Craiova; realizarea unui stagiului de practică la Biroul Teritorial Târgu-Mureş de către 5 studenţi din cadrul Universităţii „Petru Maior” din Târgu-Mureş - Facultatea de Ştiinţe Economice, Juridice şi Administrative şi ai Facultăţii de Ştiinţe Juridice şi Administrative – Universitatea „Spiru Haret”; realizarea unui stagiului de practică

la Biroul Teritorial Timișoara de către doi studenți din cadrul Universității de Vest Timișoara – Facultatea de Drept; încheierea unui Protocol de colaborare între Biroul Teritorial Pitești și Facultatea de Drept și Științe Administrative Pitești, privind organizarea unor stagii de practică ale studenților la sediul biroului.

Totodată, amintim colaborarea Biroului Teritorial Constanța cu Facultatea de Administrație Europeană, Instituții și Politici Publice din cadrul Universității Ovidius din Constanța pentru realizarea unor seminarii referitoare la instituția Avocatul Poporului pentru studenți și masteranzi și acordul de colaborarea dintre Biroul Teritorial Suceava și Liceul cu Program Sportiv Suceava, în vederea realizării Proiectului școlar privind drepturile copiilor „*Ce știm despre drepturile noastre?*”, proiect derulat în perioada martie-iunie 2009.

În data de 11 noiembrie 2009, a avut loc la sediul Biroului Teritorial Târgu-Mureș, o întâlnire cu elevii clasei a XI-a – Secția Științe Sociale din cadrul Colegiului „Al Papiu Ilarian” din Târgu-Mureș. În cadrul întâlnirii a fost prezentată organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului și a Biroului Teritorial Târgu-Mureș.

Putem afirma că în anul 2009 activitatea birourilor teritoriale s-a îmbunătățit considerabil, atât cantitativ cât și calitativ, în comparație cu anii precedenți (de la **2464 audiențe** acordate în anul **2004** la **13164 audiențe** acordate în anul **2009**) - colaborarea acestora cu instituțiile și autoritățile publice de pe plan local înregistrând plusuri semnificative.

Din statisticile referitoare la activitatea birourilor teritoriale, rezultă faptul că acestea se bucură de o popularitate crescândă în rândul cetățenilor, ceea ce corespunde rațiunii pentru care aceste birouri au fost înființate, și anume, accesul lesnicios la serviciile oferite de instituția Avocatul Poporului.

CAPITOLUL X. ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR ȘI ORDONAȚELOR

Activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul controlului constituționalității legilor și ordonanțelor, asigurat în România de către Curtea Constituțională, s-a concretizat în anul 2009, prin formularea a **1905 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate** și prin ridicarea direct în fața Curții Constituționale a **4 excepții de neconstituționalitate**.

I. Puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate

Dispozițiile art. 19 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, prevăd că, în cazul sesizării privind excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor, Curtea Constituțională va solicita și punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului. De asemenea, prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, stabilesc că președintele Curții Constituționale va comunica încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, indicându-le data până la care pot să trimită punctul lor de vedere.

În temeiul dispozițiilor legale menționate mai sus, Avocatul Poporului a formulat un număr de **1905 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate**.

Cauzele în care s-a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului au pus în discuție, în principal, posibila contrarietate a unor dispoziții legale cu: principiul accesului liber la justiție, inclusiv dreptul la un proces echitabil (433), principiul egalității în drepturi (388), dreptul de proprietate (206), categorii de legi (202), delegarea legislativă (104) (Anexa nr.6). Cel mai mic procentaj (sub 1%) în perioada analizată, s-a înregistrat în cazul punctelor de vedere exprimate în legătură cu posibila neconcordanță dintre unele dispoziții legale și regulile constituționale referitoare la cetățenii străini și apatrizi (art. 18 din

Constituție), dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34 din Constituție), dreptul la mediu sănătos (art. 35 din Constituție), protecția persoanelor cu handicap (art. 50).

Prevederile art. 298 alin. (2) ultima liniuță din Codul muncii; dispozițiile art. I, II și III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției; art. I pct. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.151/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ și cele ale art. 2 și art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.1/2009 privind unele măsuri în domeniul salarizării personalului din sectorul bugetar; art. 278 și următoarele din Codul de procedură penală; unele dispoziții din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare, din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței au constituit în repetate rânduri, obiectul unor excepții de neconstituționalitate cu privire la care Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatului Poporului.

În **cazul** unor excepții de neconstituționalitate, s-a observat că încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională nu conținea opinia instanței judecătorești cu privire la excepția invocată. În unele cazuri, neexprimarea unei opinii a fost motivată de faptul că „instanța de judecată se poate pronunța doar dacă se impune sau nu trimiterea excepției la Curtea Constituțională, însă nu și asupra fondului excepției, respectiv dacă textul invocat este sau nu compatibil cu dispozițiile Constituției. Constatarea că un text dintr-o lege sau ordonanță este sau nu compatibil cu dispozițiile constituționale intră în competența exclusivă a Curții Constituționale” (*în acest sens, Încheierea din 18 martie 2009, pronunțată de Tribunalul Alba-Secția civilă, în dosarul nr. 7787/107/2008*).

Sub acest aspect, observăm că, potrivit dispozițiilor imperative ale art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, „Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.”

Totodată, în unele **cazuri**, în susținerea neconstituționalității unor prevederi legale autorul excepției nu a indicat prevederile din Constituție pretins încălcate prin textul criticat; or, art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, stabilește că sesizările adresate Curții Constituționale se fac în formă scrisă și trebuie motivate.

În alte **cazuri**, susținerile autorului excepției nu ridicau probleme de constituționalitate, ci probleme de interpretare și de aplicare a legii sau de modificare ori completare a unor prevederi legale, a căror soluționare excedează competenței Curții Constituționale.

Totodată, în încheierea de sesizare a Curții Constituționale, instanța judecătorească a reținut în unele cazuri că, prin invocarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia nu a urmărit decât tergiversarea soluționării procesului.

Redăm în cele ce urmează câteva **exemple** din practica instituției Avocatul Poporului în formularea punctelor de vedere, solicitate de către Curtea Constituțională.

Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I și art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, care instituiau reguli procedurale privind soluționarea cererilor având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială formulate de personalul din sistemul justiției. În punctul său de vedere, Avocatul Poporului a apreciat că prevederile legale criticate erau neconstituționale, întrucât nu satisfăceau exigențele dispozițiilor constituționale ale art.115 alin. (4) și (6) și art. 21 alin. (3). Dispozițiile art. I și II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008, prin care era modificată competența de soluționare a litigiilor având ca obiect acordarea unor drepturi salariale

personalului din sistemul justiției, afectau regimul unei instituții fundamentale a statului, Înalta Curte de Casație și Justiție, al cărei statut constituțional este prevăzut de prevederile art. 126 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora "Compunerea Înaltei Curți de Casație și Justiție și regulile de funcționare a acesteia se stabilesc prin lege organică". Stabilirea în competența instanței supreme a soluționării recursurilor împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel în primă instanță avea ca efect extinderea sferei sale de competență și supradimensionarea activității acesteia, cu repercusiuni asupra judecării cu celeritate a cauzelor, afectând calitatea actului de justiție.

Prin Decizia nr. 104/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 73 din 6 februarie 2009, Curtea Constituțională a constatat că prevederile legale indicate sunt **neconstituționale**.

Într-un alt **caz**, Curtea Constituțională a solicitat Avocatului Poporului punctul de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor. Avocatul Poporului a apreciat că prevederile de lege criticate, potrivit cărora la calcularea vechimii pe care trebuie să o îndeplinească judecătorii și procurorii, pentru a putea participa la concursul de promovare la instanțele sau parchetele imediat superioare, se ia în considerare și perioada în care judecătorul sau procurorul a fost avocat, fac abstracție de faptul că dobândirea calității de magistrat s-a realizat în urma promovării concursului de admitere în magistratură, cu îndeplinirea condițiilor cerute de lege, printre care și cele privind vechimea minimă necesară în funcții juridice, inclusiv cea în funcția de consilier juridic. În contradicție cu principiul egalității în drepturi a cetățenilor, la examenul de promovare a magistraților se lua în considerare și perioada în care judecătorul sau procurorul a fost avocat. Pe cale de consecință, pentru persoane aflate în aceeași situație, judecători și procurori care au promovat concursul de admitere în magistratură, cu îndeplinirea condițiilor cerute de lege, se aplică un tratament juridic diferit în ceea ce privește promovarea la instanțele sau parchetele imediat superioare, fiind încălcat principiul egalității în drepturi.

Prin Decizia nr. 785/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 404 din 15 iunie 2009, Curtea Constituțională a **admis** excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Prevederile art. I pct. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 151/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ au constituit în repetate rânduri, obiectul unor excepții de neconstituționalitate cu privire la care Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului. În punctul său de vedere, Avocatul Poporului a arătat textele legale criticate sunt neconstituționale, invocând considerentele de principiu care au stat la baza Deciziei Curții Constituționale nr. 1221/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 136/2008 privind stabilirea unor măsuri pentru salarizarea personalului din învățământ în anul 2008. Astfel, Avocatul Poporului a arătat că prin emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 151/2008, Guvernul încearcă să se situeze într-o poziție opusă și conflictuală cu Parlamentul, care, în cadrul celor trei puteri, are o poziție primordială, îndeplinind funcția legislativă și gestionând procesul decizional. Funcția executivă realizată de Guvern este în mod evident subordonată și controlată de Parlament, rolul acestuia fiind acela de a executa legile, iar nu de a obstrucționa aplicarea lor. În aceste condiții, ordonanța criticată se prezenta ca un refuz explicit al Guvernului de a aplica și executa legea votată de către Parlament și promulgată de Președintele României. Prin aceasta se încălca comportamentul constituțional loial, comportament care rezultă din principiul separației și echilibrului puterilor.

În punctul său de vedere, Avocatul Poporului a susținut și că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 151/2008 înfrângea prevederile constituționale privind delegarea legislativă. Acest procedeu constituțional este utilizat de Guvern în emiterea de norme cu putere de lege în situațiile în care Parlamentul este în imposibilitatea de a-și îndeplini funcția legislativă și nu implică dreptul executivului de a se opune legislativului, de a-l contracara, intrând astfel într-un conflict constituțional. S-a apreciat că alin. (6) al art. 115 din Constituție se opune actului normativ criticat, deoarece ordonanța de urgență nu poate afecta dreptul la salariu, ca drept fundamental.

Prin Decizia nr. 842/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 464 din 6 iulie 2009, Curtea Constituțională a **admis** excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 2 și 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 151/2008.

Într-un alt **caz**, Curtea Constituțională a solicitat instituției Avocatul Poporului, punctul de vedere referitor la art. 57 alin. (5) teza ultimă din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 și art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2005 privind unele măsuri în domeniul salarizării persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, alese și numite, din administrația publică locală. Avocatul Poporului a considerat că textele de lege criticate sunt neconstituționale, pentru că permit autorităților competente să lipsească anumite categorii de persoane de drepturi cuvenite pentru prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, în situația în care acestea își desfășoară activitatea în aceleași condiții cu persoanele care au contract individual de muncă și beneficiază de aceste sporuri. Tratatamentul juridic diferențiat stabilit de legiuitor în considerarea unor situații egale încalcă principiul egalității în drepturi și al nediscriminării, neavând o motivare obiectivă și rațională.

Prin Decizia nr. 487/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 371 din 2 iunie 2009, Curtea Constituțională a **respins** excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 57 alin. (5) teza ultimă din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 și ale art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2005 privind unele măsuri în domeniul salarizării persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, alese și numite, din administrația publică locală. În considerentele deciziei, Curtea a reținut că “sporurile, premiile și alte stimulente, acordate demnitarilor și altor salariați prin acte normative, reprezintă drepturi salariale suplimentare, iar nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție. Diferențierea indemnizațiilor și a salariilor de bază pentru demnitari și alți salariați din sectorul bugetar este opțiunea liberă a legiuitorului, ținând seama de importanța și complexitatea diferitelor funcții. Legiuitorul este în drept, totodată, să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, le poate modifica în diferite perioade de timp, le poate suspenda sau chiar anula”.

În punctul său de vedere referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 99 alin. (2) teza I din Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, Avocatul Poporului a arătat că prevederile legale supuse

controlului de constituționalitate încalcă prevederile art. 21 și art. 44 alin. (2) din Constituție. Potrivit textului legal criticat, nu pot fi revendicate bunurile culturale mobile preluate de autorități ale statului înainte de 6 septembrie 1940. Prin interdicția înapoierii către proprietari a bunurilor culturale mobile pe care le-au deținut, indiferent de modul în care acestea au fost preluate de autoritățile statului, prevederile legale menționate îngădesc dreptul de proprietate privată, prevăzut de art. 44 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia, proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular.

Totodată, este îngădit accesul liber la justiție, în condițiile în care proprietarul bunurilor culturale mobile, intrate în patrimoniul statului nu are acces la mijloacele procedurale de înfăptuire a justiției. Curtea Constituțională a statuat că legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, ca și modalitățile de exercitare a drepturilor procedurale, principiul liberului acces la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și modalitățile instituite prin lege. De aceea, regula art. 21 alin. (2) din Constituție, potrivit căreia nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție, are ca semnificație faptul că legiuitorul nu poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit, nici o categorie sau grup social (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1994). Prin urmare, deoarece proprietatea privată este ocrotită în mod egal, ocrotirea egală înseamnă și ocrotire procesuală egală.

În plus, anterior modificării și completării Legii nr. 182/2000 prin Legea nr. 314/2004 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 16/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000, în deplină concordanță cu prevederile constituționale, legea permitea accesul liber la justiție al persoanelor interesate, pentru apărarea dreptului de proprietate asupra bunurilor culturale mobile. Astfel, potrivit art. 80 din Legea 182/2000, „Bunurile culturale mobile, preluate în orice mod de autorități ale statului, revendicate de proprietarii de drept, vor fi restituite acestora de către instituțiile care le-au preluat, pe baza unei hotărâri judecătorești definitive”.

Urmează ca instanța de contencios constituțional să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate a art. 99 alin. (2) teza I din Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată.

II. Excepții de neconstituționalitate

În exercitarea atribuțiilor sale constituționale și legale, Avocatul Poporului a ridicat direct în fața Curții Constituționale **4 excepții de neconstituționalitate**, care au avut ca obiect:

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 5 ianuarie 2009;**
- **Art. 5, art. 6, art. 7 și art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.149/2007 privind aprobarea unor măsuri în domeniul finanțelor publice publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 21 decembrie 2007;**
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2009 pentru asigurarea continuității activității unor structuri din cadrul aparatului de lucru al Guvernului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 602 din 31 august 2009;**
- **Art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2009 pentru modificarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 15 mai 2009.**

Prezentăm în esență, criticile de neconstituționalitate susținute de către Avocatul Poporului în cele 4 excepții de neconstituționalitate ridicate direct în fața Curții Constituționale.

➤ În susținerea excepției de neconstituționalitate a **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu**, Avocatul Poporului a susținut trei motive principale de neconstituționalitate:

1. Actul normativ criticat era contrar art. 115 alin. (6) din Constituție, întrucât afecta drepturi fundamentale, respectiv dreptul la muncă și dreptul la pensie, prevăzute de art. 41 și art. 47 alin. (2) teza întâi din Legea fundamentală. În acest sens, potrivit celor

statuate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 1.189/2008, sensul juridic al verbului "a afecta" cuprinde mai multe nuanțe, precum pe cel de "a suprima", "a aduce atingere", "a prejudicia", "a vătăma", "a leza" sau "a antrena consecințe negative". Or, potrivit acestor conotații, prin interdicția ce se impunea pensionarilor pentru limită de vârstă, precum și celor ai instituțiilor din sistemul justiției, de apărare, ordine publică și siguranță națională de a cumula pensia cu veniturile obținute dintr-o funcție remunerată de la bugetul de stat erau afectate dreptul la muncă și dreptul la pensie în însăși substanța lor. În plus, prin conținutul lor, acestea sunt drepturi complexe care includ și dreptul la salariu și dreptul la condiții rezonabile de viață, care să asigure un trai civilizat și decent al cetățenilor.

Prin prisma aceleiași critici privind încălcarea dreptului la muncă, Avocatul Poporului a considerat că era încălcat și art. 20 din Constituție prin raportare la prevederile art. 6 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, care recunoaște și garantează dreptul la muncă.

În lumina tuturor acestor texte, dreptul la muncă al unei persoane nu poate forma obiectul vreunei îngrădiri sau limitări, fiecare persoană fiind liberă să muncească în măsura posibilităților sale fizice și intelectuale pe care singură le poate aprecia.

2. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 230/2008 contravenea art. 135 alin. (2) lit. f) din Legea fundamentală, care stabilește în sarcina statului obligația de a crea condițiile necesare pentru creșterea calității vieții.

De asemenea, erau încălcate și prevederile art. 44 din Constituție, referitoare la dreptul de proprietate privată, precum și ale art. 1 paragraful 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin care este consacrat și protejat dreptul de proprietate. În acest sens, Avocatul Poporului a arătat, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate în cauza Buchen contra Cehiei - 2002, că noțiunea de "bun" înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are o valoare economică, astfel că dreptul la salariu și dreptul la pensie pot fi asimilate unui drept de proprietate. Așa fiind, interdicția de a cumula pensia cu salariul echivala practic cu o expropriere, fapt ce contravine art. 44 alin. (3) din Constituție.

Avocatul Poporului a considerat de asemenea, că actul normativ criticat nu poate desființa un drept câștigat, de vreme ce dreptul la pensie este un drept garantat de art. 47 alin. (2) teza întâi din Legea fundamentală.

3. Prin nerespectarea drepturilor fundamentale amintite se încălcau și prevederile art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, care instituie obligația respectării Constituției și a supremației sale. În aceste condiții, motivele de ordin financiar care au stat la baza emiterii ordonanței nu puteau justifica încălcarea dispozițiilor constituționale menționate.

Prin Decizia nr. 82/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 16 ianuarie 2009, Curtea Constituțională **a admis** excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și a constatat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 230/2008 este contrară art. 115 alin. (6) din Constituție.

➤ În motivarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor **art. 5, art. 6, art. 7 și art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.149/2007 privind aprobarea unor măsuri în domeniul finanțelor publice**, Avocatul Poporului a susținut că acestea contraveneau dispozițiilor constituționale ale art. 44 alin. (1) privind dreptul de proprietate privată și ale art. 135 alin. (2) lit. b), potrivit căruia statul trebuie să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară, precum și art. 1 paragraful 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit art. 480 din Codul civil, dreptul de proprietate este atât un drept absolut ce se exercită prin cele 3 prerogative ale sale, *usus, fructus și abusus*, cât și un drept exclusiv din punctul de vedere al titularului, care le poate exercita în mod liber, cu respectarea, însă, a ordinii publice și a dispozițiilor imperative ale legii. Or, dacă, potrivit Constituției, dreptul de proprietate privată este garantat, atunci el este garantat cu toate cele trei prerogative ale sale. Prin urmare, textele de lege criticate, stabilind plata drepturilor salariale prin intermediul cardurilor, încălcau două dintre prerogativele dreptului de proprietate, anume posesia și, respectiv, folosința. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, noțiunea de "bun" înglobează orice interes al unei persoane de *drept* privat care are o valoare economică. În acest sens, salariul poate fi asimilat unui bun protejat de art. 1 din primul Protocol adițional la convenție.

Avocatul Poporului a mai susținut și că, pentru salariile plătite prin carduri, instituțiile de creditare prin intermediul cărora se efectuează aceste plăți nu plătesc dobânzi, ceea ce duce la o îmbogățire fără just temei a acestora. Mai mult, în virtutea dreptului de proprietate care se întinde la tot ceea ce bunul produce, proprietarul poate cere terțului la care se află bunul și restituirea fructelor produse de acesta.

În plus, Avocatul Poporului a observat că art. 8 din ordonanța de urgență criticată permite exceptarea de la regula plății salariului prin intermediul cardului, dar o asemenea măsură este lăsată la aprecierea ministrului finanțelor.

Prin Decizia nr. 859/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 29 iulie 2009, Curtea Constituțională **a admis** excepția de neconstituționalitate ridicată direct și a constatat că prevederile art. 5-8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 149/2007 privind aprobarea unor măsuri în domeniul finanțelor publice sunt neconstituționale în măsura în care din acestea se înțelege că plata drepturilor salariale prin card este obligatorie.

➤ Examinând dispozițiile **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2009 pentru asigurarea continuității activității unor structuri din cadrul aparatului de lucru al Guvernului**, Avocatul Poporului a observat că acestea conțin norme contrare prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4), art. 115 alin. (4), (6). În susținerea excepției de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2009, Avocatul Poporului a arătat că stabilind Corpului de control al primului-ministru, competența de a controla **toate** instituțiile publice centrale, dispozițiile criticate determină o ingerință a puterii executive în activitatea legislativului, încălcând astfel prevederile art. 1 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora "statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale". Cu certitudine, este în afara ordinii constituționale, ca o autoritate situată pe o treaptă inferioară în ierarhia constituțională să controleze o autoritate situată pe o treaptă superioară a ierarhiei constituționale.

De asemenea, Avocatul Poporului a susținut că, în contradicție cu art. 115 alin. (4) din Constituție, adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2009 nu era

justificată din perspectiva unei situații extraordinare a cărei reglementare nu poate fi amânată.

În preambulul ordonanței de urgență menționate, existența unei situații extraordinare a cărei reglementare nu poate fi amânată și urgența acesteia erau justificate de Guvern prin faptul că structurile din cadrul aparatului de lucru, având în derulare a serie de activități derivate din atribuțiile stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2009, precum și raporturi de muncă cu personalul angajat se află în imposibilitatea de a asigura continuitatea activităților în vederea îndeplinirii obligațiilor asumate pe perioada funcționării acestora. A accepta o asemenea motivare înseamnă a accepta perpetuarea stării de neconstituționalitate, deja sancționată de către Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 1039/2009, prin care s-a constatat că Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2009 pentru modificarea și completarea unor acte normative referitoare la organizarea și funcționarea unor structuri din cadrul aparatului de lucru al Guvernului este neconstituțională și ca urmare, ordonanța în legătură cu această lege a încetat să mai producă efecte juridice.

Mai mult, ordonanța de urgență nu învedera o situație extraordinară, întrucât aparatul de lucru al Guvernului, cadrul organizatoric al acestuia existau la momentul emiterii ordonanței, structurile reglementate prin aceasta fiind, în unele cazuri, noi doar prin denumire.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2009, prin obiectul său de reglementare, intervenea în organizarea și funcționarea unei instituții fundamentale a statului - Curtea de Conturi nesocotind astfel, prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție, conform cărora „ordonanțele de urgență (...) nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului” și cele ale art. 140 privind Curtea de Conturi.

Curtea de Conturi se află sub control parlamentar, astfel că stabilirea în sarcina Corpului de control al primului – ministru a atribuțiilor de control asupra activității Curții de Conturi, precum și transferarea unora dintre atribuțiile proprii Curții de Conturi, către alte structuri, „afecta” atât regimul Curții de Conturi, cât și raporturile dintre cele două autorități fundamentale ale statului, care trebuie să fie guvernate de principiul constituțional al separației și echilibrului puterilor.

Prin Decizia nr. 1555/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 916 din 28 decembrie 2009, Curtea Constituțională **a admis** excepția de neconstituționalitate ridicată direct și a constatat că prevederile Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2009 sunt neconstituționale.

➤ În susținerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor **art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2009 pentru modificarea Codului de procedură civilă**, Avocatul Poporului a arătat că soluția legislativă potrivit căreia „Asupra cererii de încuviințare, președintele instanței de executare se pronunță prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților”, este în conflict evident cu art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală, art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, deoarece nu instituie un termen pentru soluționarea cererii de încuviințare a executării silite, astfel încât nu este asigurată deplina respectare a dreptului părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil. În absența unui termen în care instanța de judecată trebuie să se pronunțe asupra cererii de încuviințare a executării silite, normele legale se abat de la dispozițiile constituționale menționate și, contrar principiului termenului rezonabil, generează întârzieri nejustificate ale procesului civil. Or, executarea unei sentințe, a oricărei instanțe, trebuie considerată ca făcând parte integrantă din «proces» în sensul art. 6 (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cauzele SC Ruxandra Trading împotriva României, 2007, Hornsby împotriva Greciei, 1997). De aici, rezultă că executarea unei hotărâri judecătorești trebuie să respecte în același timp și exigențele termenului rezonabil.

În actuala reglementare, dispozițiile art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2009, dincolo de caracterul lor neconstituțional, implică și evidente consecințe negative asupra valorificării intereselor părților procesului civil, spre exemplu: termene îndelungate de soluționare a cererilor de încuviințare a executării silite (3-5 luni); amânarea momentului recuperării creanței creditorului; prejudicierea creditorilor, până la recuperarea creanțelor.

În asemenea condiții, dreptul creditorului de a aduce la îndeplinire obligația stabilită printr-un titlu executoriu în sarcina debitorului devine unul teoretic și iluzoriu, deoarece nu beneficiază de o protecție jurisdicțională concretă și efectivă.

Mai mult, instituirea termenelor procesuale servește unei mai bune administrări a justiției, precum și necesității aplicării și respectării drepturilor și garanțiilor procesuale ale părților, în timp ce lipsa acestor termene, creează o stare de insecuritate a circuitului civil, contrară dreptului persoanei la un proces echitabil, judecat într-un termen rezonabil.

De altfel, această soluție se regăsește în propunerile Comisiei de redactare a proiectului noului Cod de procedură civilă, la art. 644¹ alin. (2), potrivit căruia: „Cererea de încuviințare a executării silite se soluționează de instanță, în termen de maximum 3 zile de la înregistrarea acestuia la judecătorie, prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților”.

Totodată, procedura executării silite trebuie să fie caracterizată de celeritate și să protejeze în egală măsură proprietatea publică, dar și cea privată. Or, textul legal criticat nu asigură aceeași celeritate cu cea existentă în procedura executării creanțelor fiscale, ceea ce, în opinia Avocatului Poporului, încalcă dispozițiile constituționale ale art. 135 alin. (2) lit. a), potrivit cărora, statul trebuie să asigure libertatea comerțului, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.

Pe cale de consecință, numai instituirea unor termene pentru soluționarea de către instanțele de judecată a cererilor de încuviințare a executării silite asigură garanțiile procesuale care trebuie să caracterizeze dreptul la un proces echitabil soluționat într-un termen rezonabil, constituind o modalitate eficientă de a preveni prelungirea abuzivă a procedurii și de a apăra în egală măsură, atât drepturile creditorilor, cât și pe cele ale debitorilor.

Prin Decizia nr. 1644/2009 (nepublicată încă în Monitorul Oficial al României) Curtea Constituțională **a respins** excepția de neconstituționalitate a art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2009 pentru modificarea Codului de procedură civilă.

CAPITOLUL XI. RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE CONSUMATE ÎN ANUL 2009

În vederea desfășurării activității în anul 2009, instituției Avocatul Poporului i s-au alocat prin **Legea nr.18/2009 a bugetului de stat pe anul 2009**, credite în valoare de **8.414. 000 lei**, în următoarea structură:

- pentru Titlul I. Cheltuieli de personal 6.753.000 lei
- pentru Titlul II. Bunuri și servicii 1.398.000 lei
- pentru Titlul VII. Alte transferuri 8.000 lei
- pentru Titlul XII. Active nefinanciare 255.000 lei

În urma rectificărilor bugetare din cursul anului 2009, instituției Avocatul Poporului i s-au retras credite în valoare de **1.518.000 lei**, așa încât la data de 14.09.2009 bugetul instituției s-a restrâns la **6.896.000 lei**. Situația creditelor bugetare alocate și consumate de instituția Avocatul Poporului în anul 2009 este prezentată în tabelul următor:

Execuția bugetară la data de 31.12.2009 este de 94,37 % și o apreciem ca foarte

Titlul	Buget inițial Legea 18/2009	Rectificare bugetară OUG 34/ 11.04.09	Rectificare bugetară OG 19/ 29.08.09	Buget aprobat la data de 01.09.2009	Buget consumat la data de 31.12.2009	Realizat %
Total, din care:	8.414.000	-843.000	-675.000	6.896.000	6.507.610,31	94,37
Cheltuieli personal	6.753.000	-557.000	-446.000	5.750.000	5.365.660,00	93,31
Bunuri și servicii	1.398.000	-260.000	0	1.138.000	1.136.000,00	99,82
Transferuri	8.000	0	0	8.000	5.950,31	74,38
Capital	255.000	-26.000	-229.000	0	0	0

bună, comparativ cu condițiile concrete, dificile, ale anului 2009, în care Guvernul României a decis să reducă volumul cheltuielilor bugetare la un nivel care să permită respectarea angajamentelor interne și internaționale, inclusiv în ceea ce privește nivelul deficitului bugetar.

Bugetul inițial al anului 2009 a fost bine dimensionat pentru toate tipurile de cheltuieli. Cu toate acestea, pe tot parcursul anului 2009 au fost emise acte normative prin care ni s-au impus realizarea de economii, în special la ***Titlul I. Cheltuieli de personal.*** Din aceste considerente, la nivelul instituției s-a constituit *Comisia de studii și propuneri privind punerea în aplicare a unor eventuale măsuri de constrângeri bugetare dispuse prin legi, ordonanțe sau hotărâri ale Guvernului României.* Această comisie a analizat execuția bugetară pe tot parcursul anului 2009 și a dispus măsuri care au vizat:

- suspendarea acordării primelor trimestriale, a salariilor de merit, a sporului pentru titlu științific de doctor pentru persoanele care primesc acest spor și de la o altă instituție;
- suspendarea temporară a acordării sporului pentru condiții vătămătoare;
- compensarea orelor suplimentare prestate cu timp liber plătit;
- vacantarea unui post de referent în urma îndeplinirii condițiilor de pensionare ale persoanei angajate;
- reducerea sporurilor pentru complexitatea muncii la 15%;
- reducerea indemnizațiilor de conducere la 15%.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor art.10 (1) din *Legea nr.329/05.11.2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional*, în instituția Avocatul Poporului s-a luat măsura acordării, în lunile noiembrie și decembrie 2009 a câte 4 zile libere fără plată pentru toți angajații instituției. Ca urmare a aplicării acestei măsuri, instituția s-a încadrat în procentul de reducere a cheltuielilor de personal de 15,5%.

Toate aceste măsuri au făcut ca la finele anului 2009, totalul creditelor disponibilizate la acest titlu de cheltuieli să fie de 381.000 lei.

La *Titlul II. Bunuri și servicii* și la *Titlul VII. Alte transferuri* execuția bugetară a fost foarte bună și nu au fost disponibilizate sume.

La *Titlul X. Active nefinanciare* instituția a avut o prevedere inițială de 255 mii lei care a fost retrasă în totalitate în luna august 2009.

CAPITOLUL XII. AUDIT ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR

Cadrul metodologic și procedural necesar desfășurării activității de audit public intern în instituția Avocatul Poporului este circumscris legislației în vigoare, în entitatea publică fiind adoptate și avizate norme metodologice proprii privind auditul public intern, Carta auditului intern și Codul privind conduita etică a auditorului intern. Sunt elaborate și actualizate ghiduri procedurale adaptate specificului instituției.

La nivelul instituției Avocatul Poporului își desfășoară activitatea un auditor, subordonat direct Avocatului Poporului, statutul acestuia fiind acela de personal contractual. În activitatea de audit intern sunt respectate prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern.

Auditorul intern monitorizează riscurile instituției Avocatul Poporului în mod sistematic prin intermediul Registrului riscurilor, în care sunt identificate riscurile majore care pot afecta eficacitatea și eficiența operațiunilor, respectarea regulilor și regulamentelor, încrederea în informațiile financiare, protejarea bunurilor, sprijinindu-se prevenirea și descoperirea eventualelor fraude.

Activitatea de audit public intern are în vedere asigurarea obiectivă și consilierea pentru a îmbunătăți sistemele și activitățile instituției în conformitate cu obiectivele sale, o atenție specială fiind acordată perfecționării sistemelor de control managerial la nivelul tuturor palierelor organizaționale și domeniilor de activitate. Evident, evaluarea sistemelor de management financiar-contabil și de administrare a patrimoniului instituției a reprezentat aria auditabilă prioritară.

Misiunile de audit intern aferente anului 2009 s-au efectuat conform **Planului anual de audit intern**, aprobat de conducere. Pentru situații punctuale, au fost efectuate și misiuni de consiliere, care au vizat în principal acordarea de consultanță referitoare la angajarea și utilizarea creditelor bugetare pentru capitolul „Cheltuieli de personal” aferente anului 2009 pe baza bunei gestiuni financiare, dată fiind politica guvernamentală de restrângere a cheltuielilor bugetare și de abordare mai prudentă a deficitului bugetar în contextul crizei economice.

S-a constatat faptul că **sistemul de gestiune și contabilizare** este fiabil, asigurând înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea și păstrarea informațiilor conform legii și apt să emită informații corecte ordonatorului de credite cu privire la patrimoniul aflat în administrare. Instituția întocmește situații financiare trimestriale și anuale, conform normelor elaborate de Ministerul Finanțelor Publice.

Controlul financiar preventiv la instituția Avocatul Poporului s-a organizat și exercitat în următoarele forme: control financiar preventiv propriu și control financiar preventiv delegat pentru monitorizarea operațiunilor financiare, printr-un controlor delegat al Ministerului Finanțelor Publice. Acordarea vizei de control financiar preventiv s-a făcut conform legislației în vigoare, prin respectarea îndeplinirii principiilor, regulilor procedurale și metodologice care sunt aplicabile categoriilor de operațiuni din care fac parte operațiunile supuse controlului (control de regularitate); s-a respectat încadrarea în limitele și destinația creditelor bugetare (control bugetar). În anul 2009 nu au fost înregistrate refuzuri de viză din partea persoanei desemnate pentru exercitarea controlului financiar preventiv propriu.

Operațiunile privind **inventarierea anuală** au respectat cadrul legal și au atins obiectivul de înregistrare și confirmare a valorii activelor și pasivelor din patrimoniul instituției. Nu au fost constatate plusuri, lipsuri și deprecieri la bunuri, pagube determinate de expirarea termenelor de prescripție a creanțelor sau din alte cauze.

Activitatea de contractare a **achizițiilor publice** a fost funcțională, în adoptarea deciziilor fiind respectată legislația națională și luate în considerație principiile general acceptate în Uniunea Europeană în acest domeniu, respectiv principiile liberei concurențe, a utilizării eficiente a fondurilor publice, transparenței, tratamentului egal, confidențialității. Programul anual al achizițiilor publice a corespuns necesităților reale, justificate, bugetate și programate.

Activitatea de **management al resurselor umane** este organizată în astfel încât să asigure recrutarea de personal competent, stabilirea drepturilor salariale în conformitate cu legislația în vigoare, sprijin pentru evoluția carierei personalului, pregătirea profesională continuă și gestionarea corectă a dosarelor profesionale.

Instituția acordă o atenție deosebită funcționalității sistemului informatic, securității și confidențialității bazelor de date, precum și arhivării documentelor.

Principalele **recomandări** de audit au subliniat necesitatea dezvoltării cadrului procedural intern, a perfecționării sistemelor de control managerial și de continuare a eforturilor de implementare a standardelor de management la entitățile publice, prevăzute în Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern.

Pentru întărirea capacității organizatorice și instituționale a instituției Avocatul Poporului a fost înființată Comisia pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial formată din Adjuncții Avocatului Poporului, Secretarul General și Șeful serviciului economic și administrativ. Comisia a întocmit un Program de dezvoltare a sistemului de control managerial al instituției care are în vedere implementarea standardelor de control intern la nivelul entității publice.

Menționăm că în anul 2009 instituția Avocatul Poporului a fost supusă unui **audit extern** din partea Curții de Conturi a României, care a finalizat misiunea sa prin certificarea conformității contului de execuție pe anul 2008. A fost exprimată o opinie fără rezerve, ca urmare a faptului că situațiile financiare au fost elaborate și prezentate în concordanță cu legile și reglementările în vigoare și oferă o imagine reală și fidelă sub toate aspectele semnificative.

CAPITOLUL XIII. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE

Instituția Avocatul Poporului și-a extins permanent colaborarea cu instituții similare din țară și din străinătate, ceea ce a determinat o creștere semnificativă a imaginii instituției, atât în plan intern cât și internațional.

Pe plan intern, atât în cadrul vizitelor primite de către instituția Avocatul Poporului a unor delegații reprezentând autorități și instituții din România, cât și din alte țări, s-a acționat pentru prezentarea raporturilor dintre instituția Avocatul Poporului și alte instituții de stat și societatea civilă, subliniindu-se demersurile întreprinse în acest an pentru o cât mai amplă informare a cetățenilor în probleme care țin de competența instituției Avocatul Poporului.

Pe plan extern, instituția Avocatul Poporului și-a intensificat activitatea în cursul anului 2009, în ceea ce privește consolidarea relațiilor bilaterale cu instituții similare din Europa și din alte țări, pentru accentuarea cooperării la nivel regional și internațional între instituțiile Ombudsmanului din diferite țări.

Primiri, vizite și alte evenimente oficiale pe plan intern:

* În data de 16 ianuarie 2009, a avut loc întrevederea Avocatului Poporului, prof. univ. dr. Ioan Muraru, cu **reprezentanții Comisariatului pentru Societatea Civilă**. Întrevederea a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului și au participat: av. Grigore Ioan Prodan, comisar, Dumitru Nedelcu, secretar general și Adian Samoilă, vicepreședinte. Din partea instituției Avocatul Poporului au mai participat: Erzsebet Rucz și Mihail Gondoș, adjuncți ai Avocatului Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

În cadrul întrevederii, reprezentanții Comisariatului pentru Societatea Civilă au acordat o **Diplomă de excelență Avocatului Poporului**.

* În data de 22 mai 2009, la solicitarea Curții Constituționale a României, a avut loc **la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita delegației Consiliului Constituțional al Republicii Islamice Iran**, condusă de Ayatollahul AHMAD JANNATI, Președintele Consiliului Gardienilor. Din delegație au mai făcut parte: Hojatoleslam val Moslemin Mohammad Reza Modarresi, membru al Grupului Clericilor Consiliului Gardienilor, Hojatoleslam val Moslemin Abbas Ka'bi, membru al Grupului Juriștilor Consiliului Gardienilor, Abbas Ali Kadkhodayi, adjunctul Direcției Executive și a Afacerilor Electorale, purtătorul de cuvânt al Consiliului Gardienilor, Ahmad Fahima, adjunctul Direcției Afaceri Parlamentare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, Jafar Ahmadzadeghan, Direcția Afaceri Parlamentare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Mahmud Basir Nejad.

Din partea Ambasadei Republicii Islamice Iran la București au participat E.S. domnul Hamid Reza Arshadi, Ambasador și domnul Ahmad Reza Fallah, consilier.

Curtea Constituțională a fost reprezentată de domnul Augustin Zegrean, judecător.

Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Erzsebet Rucz și Alexandru Bălănescu, adjuncți ai Avocatului Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

Discuțiile purtate în cadrul întâlnirii au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu Curtea Constituțională din România.

Întâlnirea a avut o însemnătate deosebită pentru schimbul de informații și expertiză între cele două instituții, precum și în vederea dezvoltării raporturilor de cooperare între instituția Avocatul Poporului și Consiliului Constituțional al Republicii Islamice Iran.

* În data de 26 mai 2009, la solicitarea Ministrului Justiției, a avut loc **la sediul instituției Avocatul Poporului, o întrevedere cu domnul dr. Rainer Litten, consilier german, fost judecător în Landul Saxonia Inferioară și fost Secretar de stat în ministerele de justiție din două landuri germane**. Întrunirea a vizat aspectele legate de sesizările cetățenilor cu privire la funcționarea sistemului judiciar, cu scopul de a contura o viziune structurată de modernizare și eficientizare a sistemului judiciar românesc. Domnul

dr. Rainer Litten a fost însoțit de Mihaela Mereuță, consilier pentru afaceri europene. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Simina Gagu, Magda Ștefănescu, Eugen Dinu și Andreea Băicoianu, consilieri.

* În data de 16 iunie 2009, la solicitarea Ministerului Afacerilor Externe, a avut loc **la sediul instituției Avocatul Poporului, vizita Raportorului special ONU pentru drepturile muncitorilor migranți, domnul Jorge A. Bustamante**. Raportorul special a fost însoțit de doamna Mireya Maritza Pena Guzman, ofițer pentru drepturile omului în cadrul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului al Națiunilor Unite.

Din partea Ministerului Afacerilor Externe a participat doamna Livia Pușcaragiu, secretar II – DDOCE.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de doamna Erzsebet Rucz și domnul Alexandru Bălănescu, adjuncți ai Avocatului Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

În cadrul întrunirii, Raportorul special ONU a prezentat misiunea sa, preocupările privind situația femeilor, copiilor și a grupurilor vulnerabile, precum și problemele legate de traficul de persoane și violența împotriva femeilor.

Discuțiile purtate au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, domeniile de activitate, atribuțiile, raporturile de colaborare cu Curtea Constituțională din România, preocupările instituției Avocatul Poporului față de situația cetățenilor români care se află la muncă pe teritoriul altor state. Reprezentanții instituției Avocatul Poporului au subliniat faptul că dacă nu sunt informați corect asupra drepturilor și obligațiilor pe care le vor avea pe teritoriul anumitor state, documentelor pe care trebuie să le dețină, legislației din țara respectivă etc., muncitorii reprezintă categoria cea mai vulnerabilă dintre imigranți.

De asemenea, au fost evidențiate rolul și importanța ombudsmanului în peisajul instituțional intern și internațional, în promovarea și protejarea drepturilor și libertăților omului, cât și activitatea desfășurată de Raportorul special al ONU.

* În data de 10 septembrie 2009, a avut loc la Palatul Parlamentului – Sala Drepturilor Omului, **dezbaterea publică cu tema „Creează legea salarizării unitare**

discriminare?”, organizată de Comisia pentru egalitatea de șanse pentru femei și bărbați din Camera Deputaților. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului.

* În data de 23 septembrie 2009, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului a participat la **Masa rotundă cu tema „Practici europene în administrația publică românească”**. Evenimentul a fost organizat de Asociația Pro Democrația.

* În data de 24 septembrie 2009, a avut loc la Sala de Consiliu a Facultății de Drept a Universității din București, **Conferința națională cu tema *Perspectivale Constituționalismului în România***, organizată cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la înființarea Facultății de Drept din București, de către: Școala Doctorală a Facultății de Drept, Centrul de Drept Constituțional și Instituții Politice și instituția Avocatul Poporului. La conferință au participat: prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, precum și experți și consilieri din cadrul instituției. Facultatea de Drept din cadrul Universității București a fost reprezentată de conf. univ. dr. Flavius Baias, Decanul Facultății de Drept, prof. univ. dr. Simina Tănăsescu și doctoranzi în drept.

* În perioada 11 – 14 octombrie 2009, **domnul Ermir Dobjani, Avocatul Poporului din Republica Albania, însoțit de doamna Aida Dobjani și domnul Artur Lezebeu, șef de cabinet, a efectuat o vizită în România la invitația Avocatului Poporului.**

Domnul Ermir Dobjani a avut întrevederi la instituția Avocatul Poporului cu domnul prof. univ. dr. Ioan Muraru, a mai fost primit la Curtea Constituțională și a efectuat o vizită la Biroul Teritorial Pitești.

În prima zi a vizitei, domnul Ermir Dobjani, Avocatul Poporului din Republica Albania a fost primit de către prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului. Discuțiile purtate în cadrul întâlnirii au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu Curtea Constituțională din România, autoritatea judecătorească, Parlamentul și Executivul.

Totodată, au avut loc discuții cu coordonatorii celor patru domenii de activitate din cadrul instituției Avocatul Poporului. Astfel, a fost prezentată activitatea fiecărui domeniu

de activitate, fiind evidențiate cazurile mai importante, modul de soluționare, al acestora, dificultățile întâmpinate din partea autorităților.

În ultima zi a vizitei, Avocatul Poporului din Albania a avut o întrevedere la Curtea Constituțională. Oaspetele a fost primit de președintele Curții Constituționale, prof. univ. dr. Ioan Vida. Cu prilejul acestei întrevederi, a fost făcută o prezentare amplă a rolului și atribuțiilor Curții Constituționale, subliniindu-se modul deosebit de fructuos în care Curtea Constituțională colaborează cu instituția Avocatul Poporului.

Vizita domnului Ermir Dobjani, Avocatul Poporului din Albania a avut o însemnătate deosebită pentru schimbul de informații și expertiză între cele două instituții, precum și în vederea consolidării raporturilor de cooperare între instituția Avocatul Poporului din România și instituția Avocatul Poporului din Albania. Oaspetele a apreciat modul profesionist în care a fost prezentată instituția Avocatul Poporului și modul în care își exercită atribuțiile, faptul că există o preocupare serioasă pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

* În data de 10 decembrie 2009, a avut loc la Casa Națiunilor Unite, **Dezbaterea cu tema „Spune adevărul”**, organizată de Administrația Națională a Penitenciarelor și Centrul de Informare al ONU pentru România, cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu, consilier.

* În data de 11 decembrie 2009, **prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, a avut o întrevedere cu Ioan Băla, comisar șef – directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor** și Ionel Cel-Mare, comisar șef – director general adjunct. La întrunire au mai participat Alexandru Bălănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Claudia Sora, consilier. În cadrul întrunirii s-au purtat discuții referitoare la competența teritorială a instanțelor de judecată, regimul persoanelor private de libertate, prevederile Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, dreptul de petiționare al persoanelor private de libertate.

Participări la ceremonii:

**

Participare la ceremonialul public și manifestările prilejuite de sărbătorirea zilei Drapelului Național, în Piața Tricolorului de la Palatul Cercului Militar Național din București, în data de 26 iunie 2009. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Cristian Cristea, secretar general.

**

Participare la ceremonialul public și manifestările prilejuite de sărbătorirea Zilei Imnului Național, în Piața Tricolorului de la Palatul Cercului Militar Național din București, în data de 29 iulie 2009. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

**

Participare la ceremonialul public de depunere de coroane și manifestările prilejuite de sărbătorirea Zilei Armatei României, la Mormântul Ostașului Necunoscut din Parcul Carol I, în data de 25 octombrie 2009. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Alexandru Bălănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

**

Participare la manifestările organizate cu prilejul Zilei Naționale a României și la depunerea de coroane din Parcul Carol, în data de 1 decembrie 2009. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

Participări la întruniri, conferințe, simpozioane și reuniuni internaționale pe plan extern

Instituția Avocatul Poporului a continuat, și în cursul anului 2009, consolidarea raporturilor de cooperare cu organisme și autorități similare, în cadrul dialogurilor bilaterale, regionale sau internaționale.

Prezența activă a reprezentanților instituției Avocatul Poporului, în plan internațional, la dezbateri ce au avut ca obiect protejarea și promovarea drepturilor omului, a fost susținută și prin distribuirea unor documente de referință, printre care Raportul de activitate al Avocatului Poporului, pe anul 2008, a Buletinului Informativ al Avocatului Poporului, și a diverselor lucrări de specialitate întocmite de consilieri și experți.

Menționăm:

- Participarea, la invitația Președintelui Curții Europene a Drepturilor Omului, a prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului la cea de-a 50-a aniversare a Curții Europene a Drepturilor Omului și la ceremonia pentru deschiderea oficială a anului judiciar al Curții, **Strasbourg – Franța**, 30 ianuarie 2009.

- Participarea la Conferința internațională, cu tema: Libertatea de exprimare: Atingerea echilibrului dificil pentru Ombudsman”, organizată cu ocazia aniversării a 10 ani de la înființarea instituției Apărătorul Public (Ombudsman) în Republica Georgia, **Tbilisi – Georgia**, 11-12 februarie 2009. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Elena Comșa, expert.

- Participarea la al 7-lea Seminar al Ombudsmanilor Naționali din Statele Membre UE și din Țările Candidate, **Paphos – Cipru**, 5-7 aprilie 2009, organizat de Comisarul pentru Administrație (Ombudsman) din Cipru, dna. Eliana Nicolaou, în colaborare cu Mediatorul European, Nikiforos Diamandouros. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Simina Gagu, consilier.

- Participarea la Conferința internațională a Ombudsmanilor pentru forțele armate, **Berlin – Germania**, 10-12 mai 2009. Evenimentul a marcat și aniversarea a 50 de ani de funcționare a instituției Comisarului Parlamentar German pentru Forțele Armate, reunind pentru prima dată la nivel internațional, instituții ombudsman responsabile pentru supravegherea forțelor armate din Austria, Belgia, Bosnia și Herțegovina, Canada, Estonia, Finlanda, Germania, Irlanda, Regatul Țărilor de Jos, Norvegia, Polonia, România, Slovenia, Slovacia, Suedia, Regatul Unit al Marii Britanii, Statele Unite ale Americii.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului și Simina Gagu, consilier.

Programul Conferinței a cuprins prezentarea studiului comparativ al instituțiilor Ombudsman cu rol în protecția militarilor, întocmit de Centrul pentru Controlul Democratic al Forțelor Armate din Geneva, pe baza chestionarului completat de instituțiile participante. Această prezentare a fost urmată de forumuri de discuții pe diferite teme, în care au fost implicate toate instituțiile participante. Astfel, în cadrul temei de discuție „Independența instituțiilor ombudsman pentru forțele armate”, a fost evidențiată experiența Germaniei, Irlandei, Austriei, participanții la forum exprimând idei cu privire la suficiența atribuțiilor de care dispun instituțiile ombudsman pentru protecția militarilor, credibilitatea acestora în rândul militarilor și posibilele căi de perfecționare a activității.

În cadrul temei referitoare la „Atribuțiile instituțiilor Ombudsman de investigare a petițiilor și desfășurările militare în străinătate” a fost evidențiată experiența Germaniei, Franței, Norvegiei și României, plecând de la ideea provocărilor cu care se confruntă ombudsmanii în soluționarea petițiilor din zone de operațiuni militare în străinătate, eventualele limite în soluționarea acestor petiții, capacitatea reală a ombudsmanului de a trata astfel de petiții.

Participanții și-au exprimat intenția de a încuraja o perspectivă comună, care privește personalul militar, atât din punctul de vedere al obligației de a se supune ordinelor, dar și al respectării drepturilor militarilor, ca cetățeni independenți, cu drepturi proprii.

În acest sens, a fost agreată ideea realizării unui document comun, Declarația instituțiilor Ombudsman pentru forțele armate. În esență, Declarația subliniază că exercitarea funcției de supraveghere a forțelor armate în statele democratice are un rol important, prin crearea de transparență și promovarea încrederii în forțele armate; că principiul de supunere la ordine trebuie să fie ghidat de respectarea drepturilor omului recunoscute pe plan internațional; că se intenționează încurajarea unei perspective comune, care privește personalul militar, nu numai din punctul de vedere al obligației de a se supune ordinelor, dar de asemenea, și al respectării drepturilor lor ca cetățeni independenți cu drepturi proprii; că se intenționează continuarea, în viitor, de a invita statele care doresc să stabilească controlul democratic al forțelor lor armate pentru a participa la un dialog și,

acordarea de consultanță și asistență; că se intenționează a continua schimbul de informații și experiență, periodic, cu scopul de a intensifica cooperarea viitoare.

■ Participarea la Conferința Rețelei Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est (CRONSEE), cu tema „Accesul copiilor la justiția națională, internațională și europeană”, **Dubrovnik – Croația**, 19-20 mai 2009, organizată de Ombudsmanul pentru Copii din Republica Croată și Organizația Salvați Copiii Norvegia. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Raluca Teodorescu și Andreea Băicoianu, consilieri.

Conferința s-a desfășurat pe parcursul a două zile, iar în prima zi, programul a cuprins următoarele teme:

- *Copiii și procesele de custodie*, în cadrul căreia a fost făcută o prezentare psihologică referitoare la impactul proceselor de custodie asupra copiilor.

- *Copiii și divorțurile conflictuale*, în cadrul căreia un expert din cadrul instituției Ombudsmanul pentru copii din Franța a prezentat rolul important pe care îl ocupă medierea familială în situația divorțurilor conflictuale. Domnul Hugues Feltesse, expert, a menționat recomandările pe care Ombudsmanul pentru copii din Franța le face în situația divorțurilor conflictuale, și anume: informațiile privind medierea familială ar trebui oferite părinților înainte de începerea procedurilor în fața instanțelor, iar copilul are dreptul de a fi ascultat cu privire la divorțul sau separarea părinților.

- *Accesul copiilor la justiția națională, internațională și europeană*, în cadrul căreia au fost prezentate exemple din legislația și practica mai multor state în ceea ce privește procesele de custodie. Din prezentările făcute, a reieșit că în niciun stat participant ombudsmanul nu poate interveni în procesul de încredințare a copilului, însă, în unele țări, de exemplu din spațiul fostei Iugoslavii, acesta are posibilitatea de a monitoriza și de a controla centrele de asistență socială, care realizează evaluarea părinților în procesele de custodie.

În a doua zi a conferinței, a avut loc semnarea Memorandumului de colaborare. Prin semnarea Memorandumului a fost formalizată fondarea Rețelei Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est - CRONSEE. Din partea instituției Avocatul poporului din România, Memorandumul de colaborare a fost semnat de Raluca Teodorescu, consilier.

Memorandumul de colaborare a mai fost semnat de: Avocatul Poporului din Republica Albania, Ombudsmanii pentru drepturile omului din Federația Bosnia Herțegovina, Nada Grahovac, Ombudsmanul pentru Copii din Republica Srpska, Ombudsmanul pentru Copii din Croația, Comisarul Drepturile Copiilor din Cipru, adjunctul Ombudsmanului din Grecia, Ombudsmanul din Kosovo, adjunctul Ombudsmanului din Macedonia, Protectorul al drepturilor și libertăților cetățenești din Muntenegru, adjunctul Ombudsmanului pentru Copii din Serbia, Ombudsmanul din Voivodina și Ombudsmanul pentru drepturile omului din Republica Slovenia.

Semnarea Memorandumului de colaborare are ca scop contribuția la protecția și promovarea drepturilor copiilor la nivel național și internațional, prin facilitarea schimbului de experiență și răspândirea informațiilor între membri, prin colaborare și prin adoptarea și publicarea unor declarații comune referitoare la drepturile copiilor.

■ Participarea la Consiliul și Adunarea Generală a Institutului European al Ombudsmanului (EOI), **Florența – Italia**, 4-5 octombrie 2009. Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, Simina Gagu și Ioan Gânfălean, consilieri.

Consiliul EOI din data de 4 octombrie 2009, prezidat de Ulrich Galle, Președintele EOI a avut pe ordinea de zi: 1) Aprobarea minutei întâlnirii de la Berlin din 2 noiembrie 2008; 2) Raportul Președintelui EOI; 3) Raportul Consiliului Executiv al EOI; 4) Raportul trezorerului și prezentarea situației financiare curente a EOI; 5) Pregătiri finale privind Adunarea Generală a EOI; 6) Modificări în structura Consiliului și Consiliului Executiv; 7) Admiterea de noi membri; 8) Diverse.

La deschiderea Adunării Generale a EOI din 5 octombrie 2009 au prezentat alocuțiuni Președintele Parlamentului Regiunii Toscana, dr. Riccardo Nencini, Ombudsmanul pentru Toscana, dr. Giorgio Morales și Ombudsmanul European dr. Nikiforos Diamandouros.

În urma votului a 58 de membri, au fost aleși:

- Președintele EOI- Ullrich Galle, Ombudsman Regional pentru Rhineland-Palatinate, Germania

- Vicepreședinții EOI: Notburga Volgger, Ombudswoman pentru Tirolul de Sud, Austria și Guido Schuermans, Ombudsman Federal al Belgiei.

- Consiliul EOI, cuprinzând 18 membri. În Consiliul EOI a fost ales și Avocatul Poporului, prof. univ. dr. Ioan Muraru.

Noul Consiliu a ales membrii Consiliului executiv din care fac parte Președintele, cei doi vice-președinți, trezorerul, secretarul, secretarul general, alți membri.

În cadrul Adunării Generale a fost dezbătută și tema Petiția publică. Conceptul de petiție publică electronică a fost inițiat în Scoția și funcționează în prezent în Germania. A fost evidențiată experiența Comisiei pentru petiții a Bundestagului, care a amenajat pe site-ul oficial un spațiu destinat prezentării petițiilor publice. S-a subliniat importanța petițiilor publice în semnalarea diferitelor probleme care apar la nivelul societății. S-a apreciat că petiția publică reprezintă și un instrument prin care politicienilor li se aduc la cunoștință problemele societății pe care o conduc, dar și o modalitate de implicare a publicului în viața politică și în soluționarea problemelor. La orice petiție publică, răspunsul este public.

■ Participarea la Colocviul internațional cu tema „Administrația și libertățile sub influențe europene: Rolul ombudsmanului”, **Strasbourg – Franța**, 3 noiembrie 2009, organizat de Universitatea din Strasbourg și Jean-Paul Delevoye, Mediatorul Republicii Franceze. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihaela Enache, consilier. În cadrul colocviului au fost abordate următoarele teme:

- adaptarea aparatului administrativ al Uniunii Europene;
- normele care reglementează comportamentul administrației în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului;
- influența dreptului comunitar asupra libertăților cetățenilor;
- impactul așteptat al jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului asupra legislațiilor naționale.

În cadrul dezbaterilor s-a precizat că instituțiile naționale de tip ombudsman au o importanță primordială în apărarea drepturilor omului. De asemenea, s-a făcut referire la implementarea de către statele membre a Recomandării Rec (2004) 5 a Comitetului de

Miniștri privind verificarea compatibilității proiectelor de lege, a legilor în vigoare și a practicilor administrative cu standardele impuse de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Totodată, s-a precizat că cea mai eficientă și directă protecție a drepturilor și libertăților prevăzute de Convenție trebuie asigurată la nivel național. Această obligație privește toate organele de stat: în special instanțele, administrația și legislativul. Condiția prealabilă ca prin Convenție să fie garantate efectiv drepturile omului este aceea ca statele membre să confere efect Convenției în ordinea lor juridică. Aceasta implică că ele trebuie să se asigure că legile și practica administrativă se conformează acesteia.

În ceea ce privește influența dreptului comunitar asupra libertăților cetățenilor, s-a precizat că, decurgând din natura proprie a Comunității, supremația dreptului comunitar asupra celui național este o condiție sine qua non a integrării. De aceea, normele comunitare primează asupra tuturor normelor naționale, chiar ulterioare și - aspect deosebit de important -, indiferent de natura sau rangul textului național în cauză (constituție, lege, decret, hotărâre), ori ale textului comunitar (tratat, regulament, directivă, decizie).

Concluziile colocviului au fost următoarele:

- este necesar ca legislația națională a fiecărui stat membru să corespundă exigențelor impuse de legislația Uniunii Europene și să se țină cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului sub aspectul temeinicieii și a hotărârilor adoptate;

- pentru a evita numărul mare de procese din fața Curții Europene a Drepturilor Omului, atât din motive financiare, cât și din motive politice, este necesar ca statele membre ale Uniunii Europene să aibă o abordare dinamică în ceea ce privește impactul hotărârilor pronunțate de jurisdicțiile comunitare și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

■ Participarea la Întrunirea tematică a Rețelei Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est – CRONSEE, **Zagreb – Croația**, 1 decembrie 2009. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Raluca Teodorescu, consilier. Tema întrunirii a fost „Dreptul copilului de a fi ascultat”, consacrat de art. 12 din Convenția ONU privind drepturile copilului. Cu prilejul întrunirii a fost ales și noul coordonator al Rețelei

Ombudsmanilor pentru Copii din Europa de Sud-Est – CRONSEE, acesta fiind Ombudsmanul pentru copii din Republica Srpska, doamna Nada Grahovac.

■ Participarea la A Patra Sesiune de Formare a Centrului de Formare și Schimb de Experiență în Domeniul Medierii din Rabat, **Rabat – Maroc**, 2-4 decembrie 2009, organizată de Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni (AOMF) și de instituția Diwan Al Madhalim (Ombudsmanul din Maroc), cu sprijinul Organizației Internaționale a Francofoniei. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Daniela Marinescu, expert.

Sesiunea de formare a reunit reprezentanți ai instituțiilor de tip ombudsman din 11 țări, respectiv: Senegal, Niger, Burkina Faso, Mali, Benin, Coasta de Fildeș, Republica Centrafricană, Maroc, România, Moldova și Liban.

Formarea a cuprins următoarele **module**: *Mijloace de intervenție a instituțiilor de mediere și rolul acestora în înrădăcinarea administrației cetățenești*, în cadrul căruia a făcută o prezentare a Mediatorului Republicii din Franța – caracterizare, aria de competență, resursele umane și bugetare, mijloacele de intervenție ale Mediatorului Republicii; *Mijloace de intervenție pe parcursul soluționării petițiilor*, în cadrul căruia s-a realizat o prezentare axată pe următoarele teme: mijloacele de acces la informație, anchetele, injoncțiunile (mijloc prevăzut în unele legislații în cazul plângerilor care au ca obiect refuzul unei autorități administrative de a executa o hotărâre judecătorească definitivă) și cererile de sancțiuni; *Soluționarea amiabilă*, în cadrul căruia s-a prezentat noțiunea de mediere, solicitările de soluționare amiabilă și procedura; *Condiții și instrumente de cercetare și anchetă*, în cadrul căruia a fost prezentată metoda de anchetă a Protectorului Cetățenilor din Quebec, Canada. Au fost abordate: fundamentele metodei, principalele caracteristici ale procesului de anchetă propus, etapele anchetei, formularea recomandărilor și urmărirea însușirii acestora; *Raportul anual*, în cadrul căruia s-a explicat necesitatea rapoartelor anuale, conținutul și valorificarea acestora; *Rapoartele speciale*, în cadrul căruia s-a prezentat propunerea unui plan de anchetă cu privire la gestionarea guvernamentală a crizei de listerioză, raportul special cu privire la aceasta și comunicatele de presă ale Protectorului Cetățenilor; *Recomandările (cazuri practice)*.

Al 8-lea modul, care a constatat într-un *schimb de experiență* asupra temelor tratate. Reprezentantul instituției Avocatul Poporului din România, a avut o intervenție în cadrul acestui modul, prin care au fost prezentate organizarea și atribuțiile instituției Avocatul Poporului, sfera de competență, modalitățile de lucru în soluționarea petițiilor.

La finalul sesiunii de formare a avut loc o ceremonie pentru distribuirea atestatelor de participare, la care a fost prezent și domnul Moulay Mhamed IRAKI, Wali Al Madhalim al Regatului Maroc, însoțit de alți reprezentanți ai instituției.

■ Participarea la Masa Rotundă privind condițiile de detenție în Uniunea Europeană, **Bruxelles – Belgia**, 8 decembrie 2009, organizată de Comisia Europeană - Direcția Generală Justiție, Libertate, Securitate. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Alexandru Bălănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Eugen Dinu, consilier. Întrunirea a reunit 65 de participanți din cele 27 de țări ale Uniunii Europene precum și reprezentanți ai Consiliului Europei.

În cadrul întrunirii au fost prezentate materiale ale reprezentanților unor instituții cu atribuții de control în închisori și centre de detenție. După prezentarea materialelor în plen au fost prezentate mecanismele de lucru ale Comitetului European pentru prevenirea torturii și cele ale Subcomitetului Națiunilor Unite pentru prevenirea Torturii. Din prezentarea realizată a reieșit că în Europa încă din anul 1992 s-a constatat apariția fenomenului de suprapopulare carcerală, fapt ce intră în contradicție cu art. 3 din Convenție.

De asemenea, participanții au avut intervenții privind experiențele din propriul stat, precum și poziția oficială a statului față de ratificarea Protocolului Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a cincizeci și șaptea sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite prin rezoluția A/RES/57/199).

■ Participarea la Conferința internațională cu tema: „Drepturile omului, buna guvernare și funcționarea Ombudsmanului”, **Tirana – Albania**, 10 decembrie 2009, organizată cu ocazia aniversării a 10 ani de la înființarea instituției Avocatul Poporului din Albania și aniversarea a 61 de ani de la semnarea Declarației Universale a Drepturilor Omului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorina David, expert.

Conferința a reunit personalități din Albania și participanți din Statele Unite ale Americii, Regatul Danemarcei, Suedia, Bulgaria, Spania, Ucraina, Olanda, Grecia, Kosovo, Muntenegru, precum și reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale din Albania.

Prima parte a Conferinței a fost dedicată ceremoniei privind împlinirea a 10 ani de activitate a instituției Avocatul Poporului din Albania. Partea a doua a Conferinței a fost dedicată temei „Drepturile omului, buna guvernare și funcționarea Ombudsmanului”, moderată de prof. Xhezair Tamo – membru al Curții Constituționale. Ultima parte a Conferinței, a avut tema „Experiențe și bune practici ale altor instituții de tip Ombudsman” și a fost moderată de prof. Hans Gammeltof Hansen, Ombudsmanul Regatului Danemarcei.

■ Participarea la Conferința internațională „Ombudsmanul și dialogul cultural într-o societate în schimbare”, organizată de Institutul European al Ombudsmanului (EOI) și Centrul Național pentru Drepturile Omului din Egipt, **Cairo – Egipt**, 17-18 decembrie 2009. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihaela Enache, consilier.

La Conferință au participat reprezentanți din mai multe state: Zambia, Liban, Bahrein, Qatar, Malta, Italia, Belgia, Turcia, Palestina, Iordania, Ungaria, Sudan, Franța, Spania, Maroc, Pakistan, Spania, Egipt etc.

Obiectivele Conferinței au fost: schimbul de experiență al instituțiilor de tip Ombudsman din Europa, Orientul Mijlociu, Africa și Asia; - protecția persoanelor fizice, în special în fața administrației publice, protejarea drepturilor celor care se consideră victime ale unei injustiții din partea administrației publice; - răspândirea culturii drepturilor omului și difuzarea conceptelor și principiilor democratice; - crearea unei rețele regionale (Orientul Mijlociu și Africa) și a cooperării internaționale pentru a menține o actualizare a celor mai recente evoluții internaționale de dezvoltare și politici.

În anul 2009 a continuat colaborarea instituției Avocatul Poporului cu **Ombudsmanul European**. Totodată, având în vedere aderarea României la Uniunea Europeană și dobândirea calității de stat membru, Ombudsmanul European a elaborat Raportul de activitate pe anul 2008 și în limba română, împreună cu o serie de postere și cărți poștale.

De altfel, trebuie amintite și cele **12 scrisori** prin care anumiți petenți care s-au adresat Ombudsmanului European pentru soluționarea unor cereri, au fost îndrumați să se adreseze spre o competentă soluționare a problemelor instituției Avocatul Poporului din România.

Practica studenților

În contextul raporturilor de colaborare cu alte instituții, trebuie menționată cea cu Facultatea de Drept din cadrul Universității București - Programul ELSA, în cadrul căreia **17 studenți** au desfășurat stagii de practică, la instituția Avocatul Poporului (în perioadele: 23 martie-3 aprilie 2009, 27 iulie – 7 august 2009, 14-25 septembrie 2009, 16-28 noiembrie 2009).

La încheierea fiecărui stagiul de practică, studenții au completat fișe de evaluare a acestui program, care cuprind întrebări și sugestii referitoare la desfășurarea stagiului de practică. Studenții au apreciat în mod pozitiv activitățile incluse în cadrul stagiului de practică, unii dintre ei fiind chiar interesați de o viitoare carieră în cadrul instituției Avocatului Poporului.

În perioada 27 aprilie – 8 mai 2009, un număr de **17 auditori de justiție** ai Institutului Național al Magistraturii au efectuat un stagiul de practică la sediul instituției Avocatul Poporului.

În data de 5 mai 2009, prof.univ.dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, a avut o întâlnire cu un grup de **30 de studenți** la drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. La întrunire au mai participat și Erzsebet Rucz, adjunct al Avocatului Poporului și Andreea Băicoianu, consilier. Discuțiile purtate în cadrul întâlnirilor au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu autoritatea judecătorească, Curtea Constituțională din România, Parlamentul și executivul.

CAPITOLUL XIV. PROCESE, PROBLEME JURIDICE ALE INSTITUȚIEI

Cauze în care instituția Avocatul Poporului a fost parte în anul judiciar 2009

În anul 2009, instituția Avocatul Poporului a avut calitatea de parte într-un număr de **32 de procese**. Dintre acestea 4 au fost litigii de muncă (acțiuni promovate de foști și actuali angajați), iar 28 de cauze au reprezentat acțiuni formulate la instanțele de contencios administrativ de o serie de petenți care s-au declarat nemulțumiți de răspunsurile transmise de către instituție.

Actul prin care Avocatul Poporului aduce la cunoștință persoanei modul de soluționare a cererii care i-a fost transmisă este adresa. Prin urmare, o adresă prin care o autoritate publică exprimă un punct de vedere cu privire la modul de interpretare a unui act normativ nu produce prin ea însăși efecte juridice, astfel că nu reprezintă un act administrativ.

În cauzele care au avut ca obiect nemulțumirea petenților față de demersurile instituției, punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului a fost acela că fiind instituție de tip ombudsman, Avocatul Poporului contribuie la soluționarea conflictelor dintre persoanele fizice și autoritățile administrației publice, pe cale amiabilă, prin mediere și dialog.

De asemenea, într-un număr mare de dosare, instituția a fost chemată în judecată fără a fi emitentul actelor contestate sau a avea legătură cu dreptul pretins încălcat. În aceste cauze, în exercitarea dreptului la apărare, s-a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive.

Persoanele care promovează cereri de chemare în judecată a instituției Avocatul Poporului nu au în vedere faptul că instituția Avocatul Poporului acționează ca o autoritate de supraveghere, fiind lipsită de mijloace legale de coercițiune, de a obliga sau sancționa o altă autoritate publică, fapt ce reiese cu claritate atât din prevederile art. 13 lit. c) din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră, (Avocatul Poporului) urmărește rezolvarea legală a cererilor primite și cere autorităților sau funcționarilor administrației publice în cauză încetarea încălcării drepturilor și

libertăților cetățenești, repunerea în drepturi a petiționarului și repararea pagubelor, cât și din art. 21 alin. (1) și (2) care statuează că „în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului emite recomandări care nu pot fi supuse controlului parlamentar și nici controlului judecătoresc. Prin recomandările emise, Avocatul Poporului sesizează autoritățile administrației publice asupra ilegalității actelor sau faptelor administrative.”

Din totalul de **32** cauze, în **18** dintre ele au fost pronunțate hotărâri judecătorești, iar restul de **14** dosare se află pe rolul instanțelor de judecată.

CAPITOLUL XV. MEDIATIZARE, BULETIN, RADIO, ACTUALITATEA ROMÂNEASCĂ

1. RELAȚIILE CU MASS – MEDIA

1.1 Televiziunea și radioul public

► Sediul central al instituției Avocatul Poporului

Posturile de televiziune Antena 3 și Antena 1 au difuzat interviul acordat de prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, privind excepția de neconstituționalitate ridicată în legătură cu O.U.G. nr. 230/2008, pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu.

Prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului a acordat interviuri postului de televiziune *TVR1* pentru emisiunea „Semne”, cu tema „Biblia și justiția” și „Procesul lui Iisus”.

Prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului a acordat un interviu postului de televiziune *OTV* cu tema - Recomandările Avocatului Poporului și modul cum sunt acestea respectate în România.

Prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului a avut o intervenție telefonică în cadrul emisiunii „Avocatul casei” la postul *Radio România Actualități*.

Prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului a acordat un interviu pentru postul *PRO TV* în urma difuzării de către instituția Avocatul Poporului a unui comunicat de presă referitor la măsurile preconizate de către factorii guvernamentali de decizie în vederea înlăturării efectelor crizei economico – financiare.

De asemenea, au fost acordate interviuri de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului, în cadrul cărora au fost prezentate atribuțiile, rolul instituției și raporturile acesteia cu autoritățile administrației publice, noul Cod civil, la postul de radio *Vocea speranței*, *TV Speranța*, *Radio România Actualități*. A fost acordat un interviu postului de radio *Europa FM* referitor la rolul instituției Avocatul Poporului, precum și poziția

instituției față de introducerea impozitului forfetar. *Postul de televiziune VER 2* a prezentat interviul cu tema raportul de activitate al instituției Avocatul Poporului pe anul 2008.

► Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului

Biroul Teritorial Bacău a acordat un interviu postului *Radio Radical FM Bacău*, cu tema – Dreptul de proprietate privată în contextul legilor fondului funciar. *Postul de televiziune CNS Roman* a difuzat interviul „Despre competența instituției Avocatul Poporului”. A fost acordat un interviu *postului TV Bacău* cu tema „Competența instituției Avocatul Poporului”. La postul *Realitatea TV* a fost difuzată emisiunea „Despre rolul și competența Avocatului Poporului” și a fost difuzată știrea „Moșul a venit mai devreme la copii din Săucești” – referitoare la acțiunea de acordare de ajutoare sociale la Școala din comuna Săucești, județul Bacău.

Postul local de televiziune RTT Brașov a transmis emisiunea privind atribuțiile și activitatea **Biroului Teritorial Brașov**. *Postul Nova TV* a transmis interviul cu tema principiul constituțional al egalității în drepturi și posibile cazuri de încălcare a acestuia de către autorități ale administrației publice; emisiuni ce au constat în prezentarea instituției Avocatul Poporului și a Biroului Teritorial Brașov. *Postul local Radio Nova Brașov* a difuzat emisiuni ce au constat în prezentarea instituției Avocatul Poporului, a atribuțiilor și a cazisticii în acest an.

Biroul Teritorial Constanța. *Posturile TV Neptun și Favorit* au prezentat acțiunea de acordare de ajutoare sociale organizată de Avocatul Poporului la Școala cu clasele I – VIII din comuna Cumpăna, județul Constanța. *Radio Constanța* a prezentat interviul „Avocatul Poporului ajută copiii din Cumpăna” și un interviu privind activitatea Biroului Teritorial Constanța în anul 2009. *Postul Radio Sky* a prezentat cazuri soluționate de Biroul Teritorial Constanța.

Postul local *Radio Oltenia Craiova* a prezentat instituția Avocatul Poporului și activitățile **Biroului Teritorial Craiova**.

Postul RTV Galați – Brăila a difuzat emisiunea „Prezentarea motivelor de neconstituționalitate ale OUG. Nr. 230/2008”, cu participarea reprezentanților **Biroului Teritorial Galați**. În cadrul emisiunii a fost prezentată și activitatea biroului teritorial.

Biroul Teritorial Iași a participat la emisiunile de televiziune ale postului *TV Life* pe teme: „Mansardele și dreptul de proprietate”; „Statutul populației rromice și drepturile rromilor”; „Infracționalitatea și infractori”; „Protecția persoanelor străzii”. Reprezentanții biroului teritorial au participat la emisiunea „Bună dimineața” de la *Postul TVR Iași*.

Activitatea **Biroului Teritorial Pitești** a fost prezentată de postul *local de televiziune VTV Curtea de Argeș*. *Posturile TV Antena 1 Pitești și Alpha TV* au relatat în emisiunile de știri despre întâlnirea reprezentantului biroului teritorial cu prefectul județului în scopul îmbunătățirii cooperării instituționale în sprijinul cetățenilor.

La posturile *Prahova TV, Alpha TV, Prahova TV* au fost prezentate atribuțiile **Biroului Teritorial Ploiești**, competențele și modul de lucru cu instituțiile administrației publice.

Biroul Teritorial Târgu-Mureș a fost prezent la emisiunea în direct cu ascultătorii „Părerea ta contează”, la *postul de Radio Târgu-Mureș*. A fost prezentată activitatea Biroului teritorial la *Radio Târgu-Mureș și TVR Regional*. La *Televiziunea maghiară* a fost difuzat interviul pe tema „Drepturile minorităților”, cu participarea reprezentanților Biroului Teritorial Târgu-Mureș. Participare în direct cu ascultătorii „Părerea ta contează” la *postul Radio Târgu – Mureș*.

Posturile TV Timișoara 89 și Analog TV au transmis reportajele despre colaborarea **Biroului Teritorial Timișoara** cu O.P.C. Timiș. *Posturile TV Timișoara 89 și Radio Reșița* au prezentat activitatea Biroului Teritorial Timișoara. Participare *Radio Timișoara*, cu tema Bilanț de activitate 2009 – apeluri în direct cu ascultătorii.

1.2 Presa scrisă

► Sediul central al instituției Avocatul Poporului

Domnul prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului, a acordat un interviu publicat în *Flacăra lui Adrian Păunescu*, referitor la excepția de neconstituționalitate ridicată în legătură cu O.U.G. nr. 230/2008.

Domnul prof. univ. dr. Ioan Muraru, Avocatul Poporului a acordat un interviu publicat în *Ziarul Unirea* „Instituția Avocatul Poporului, un prieten al cetățenilor cu probleme”.

Cotidienele *Gândul*, *Jurnalul Național*, *Cotidianul* au apărut articole referitoare la ridicarea de către Avocatul Poporului a excepției de neconstituționalitate în legătură cu O.U.G. nr. 230/2008.

Cotidianul *Ziua* a publicat articolul „Legea interceptărilor la Avocatul Poporului”.

În ceea ce privește presa scrisă se cuvine a menționa „*Actualitatea Românească – Ziarul românilor de pretutindeni*” care a publicat răspunsuri, redactate de către experții și consilierii instituției Avocatul Poporului, la întrebările românilor din străinătate. De asemenea, tot în ziarul „*Actualitatea Românească*” au fost publicate articole de interes general pentru cetățeni: „Nerespectarea dreptului de proprietate privată în contextul aplicării legilor proprietății”; „Dreptul la un nivel de trai decent al persoanei cu handicap”; „Intervenții ale instituției Avocatul Poporului în vederea aplicării concrete de către autoritățile publice a legilor cu caracter reparatoriu privind reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist”; „Intervenția instituției Avocatul Poporului în vederea respectării de către autoritățile publice a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile privind reconstituirea dreptului de proprietate privată”; „Respectarea dreptului tinerilor de a construi o locuință proprietate personală”; „Rolul Avocatului Poporului în înlăturarea unor prevederi legale discriminatorii”; „Intervenția Avocatului Poporului în ceea ce privește respectarea regulilor de publicitate imobiliară”; „Dimensiunea spirituală a drepturilor omului reflectată în petițiile adresate Ombudsmanului din România”; „Cazul Crulic în atenția Avocatului Poporului”; „Raport special privind respectarea drepturilor veteranilor de război, văduvelor

de război și văduvelor nrecăsătorite ale veteranilor de război”; „Dreptul de petiționare în România – Actualitate și perspective. Rolul instituției Avocatul Poporului”.

► Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului

Birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului din Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu-Mureș și Timișoara, au primit numeroase solicitări din partea presei locale.

În ziarul *Informația de Alba* au apărut articolele **Biroului Teritorial Alba-Iulia** „Acordarea despăgubirilor, un drum lung și anevoios”; „Demers cu final fericit”; „Două luni de așteptare pentru o simplă copie xerox”; „Acordarea drepturilor de pensie, un drum mult prea lung”; „Un demers reușit”; „O decizie mult întârziată”; „Avalanșă de decizii”; „Cadouri de la Avocatul Poporului pentru copilașii din Strungari”; „În așteptarea pensiei mărite”. În *Cronica Poliției* a apărut articolul „Avocatul Poporului la Strungari”. În *Revista Română de Executare Silită nr. 3/2009* a apărut articolul „Probleme incidente în procedura contestației formulate împotriva actelor administrativ – fiscale, cu referire și la procedura contestației împotriva sumelor încasate în titlul de taxă de primă înmatriculare și taxă de poluare”.

Ziarul de Roman a publicat articolele **Biroului Teritorial Bacău**, „Avocatul Poporului la raport”; „Avocatul Poporului a fost asaltat”; „Când și cum să ne adresăm Avocatului Poporului”. În ediția *on line* a *Adevărului pe Moldova* a apărut articolul „Mii de moldoveni abuzați de autorități”. În *Ziarul Deșteptarea* a apărut articolul „Avocatul Poporului duce ajutoare în Săucești”.

Biroul Teritorial Brașov. Cotidianele *Cuvântul Nou*, *Transilvania Expres* au publicat cazuri soluționate de biroul teritorial și articolele: „Petiții tergiversate, pensionari puși pe drumuri”; „Tracasări de ani de zile. Nemulțumirile cetățenilor legate de punerile în posesie nu se mai sfârșesc”; „Când ușile se închid, rând pe rând în fața petiționarilor, instituția Avocatul Poporului intră în acțiune – Probleme ale cetățenilor analizate și rezolvate punctual”; „Fiind ajutat de Avocatul Poporului un brașovean a câștigat lupta cu asociația de proprietari”.

Biroul Teritorial Constanța a publicat în *ziarul Replica de Constanța, Observator, Obiectiv de Tulcea* mai multe articole, dintre care amintim: „Avocatul Poporului asaltat de petiții”; „Instituția omului de rând, Avocatul Poporului”; „Pensia unei repatriate – redată de Avocatul Poporului”; „Deținut nedreptățit de Casa de Pensii Constanța”; „Avocatul Poporului își aniversează activitatea”; „Avocatul Poporului, o ultimă soluție”; „Reclamații buluc la Avocatul Poporului”; „Avocatul Poporului bombardat de petiții”; „170 de petiții adresate Avocatului Poporului”; „Caz soluționat favorabil de instituția Avocatul Poporului”.

Biroul Teritorial Craiova. Cotidienele *Panoramic Mehedințean, Gorjanul*, au publicat articolele: „Avocatul Poporului, o instituție în slujba cetățeanului”; „Avocatul Poporului, mediator între cetățean și instituțiile statului”. Lucrarea intitulată „Avocatul Poporului, garantul respectării drepturilor și libertăților cetățenești” a fost publicată în cartea *Drepturi și libertăți fundamentale. Garanții constituționale*.

Biroul Teritorial Galați. În ziarele *Monitorul de Galați, Realitatea* au apărut articolele: „Aflăm de la Avocatul Poporului – problematica anului 2008”; „Cum vă poate ajuta Avocatul Poporului”; „Noi forme de protecție persoanelor vârstnice”; „Aflăm de la Avocatul Poporului: Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică”; „Aflăm de la Avocatul Poporului: Despre dreptul de proprietate”; „Aflăm de la Avocatul Poporului: Ridicarea excepției de neconstituționalitate de către Avocatul Poporului”; „Aflăm de la Avocatul Poporului: Problema anului 2008”; „Aflăm de la Avocatul Poporului: Despre drepturile veteranilor de război”. Articolul „Avocatul Poporului vă apără împotriva abuzurilor funcționarilor publici” a apărut în *ziarul Impact*.

Biroul Teritorial Iași. *Ziarul de Iași* a publicat articolele, dintre care amintim: „A crescut numărul sesizărilor adresate Biroului Teritorial Iași al instituției Avocatul Poporului”; „Pensionarea, între neconstituționalitate și legitimitate”; „Când poate fi invocată neconstituționalitatea”; „Cât de important este să vă exercitați dreptul la informație”; „Cum se poate dobândi o proprietate prin uzucapiune”; „Dreptul la un nivel de trai decent”; „Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică”; „Cum afectează legile restituirii proprietății dreptul de moștenire”; „Dreptul de preemțiune reglementat de Legea nr. 10/2001”; „Termenul de contestare a unei decizii formulate în baza Legii nr.

10/2001”; „Cumularea pensiei anticipate cu alte venituri”; „Indemnizațiile pentru creșterea copilului”; „Obligația de a executa hotărârile CEDO”; „Dreptul persoanelor condamnate politic”; „Ce categorii de indemnizații pot fi cumulate cu salariile din sistemul public”; „Modificări importante cu privire la protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap”; „Dreptul de ședere temporară în România”.

Ziarul Crișana a publicat articolele „Ordonanța Boc contestată-n bloc” – un grup de 75 de cadre militare s-au adresat **Biroului Teritorial Oradea** și au solicitat sesizarea Curții Constituționale referitoare la O.U.G. nr. 239/2008; „Șase luni pline la Avocatul Poporului”. *Cotidianul Crișana* a publicat articolul ”Tot mai mulți bihoreni bat la ușa Avocatului Poporului”. *Cotidianul Informația Zilei* a publicat articolul „12 sătmăreni așteaptă dreptatea de la Avocatul Poporului”.

Biroul Teritorial Pitești a semnalat apariția în *Orizont Economic Argeșean*, 24 de minute, Argeșul, Ghidul locatarului a articolelor, dintre care amintim: „Bilanțul pe 2008 al Biroului Teritorial Pitești al Avocatului Poporului”; „Argeșenii și vâlcenii se plâng la Avocatul Poporului”; „Avocatul Poporului a fost lângă voi”; „Cazuri soluționate de Biroul Teritorial Pitești al instituției Avocatul Poporului”; „Competența Avocatului Poporului privind sesizări care au ca obiect tranzacții asupra proprietăților imobiliare”; „Încălcarea drepturilor constituționale în atenția Avocatului Poporului din Argeș”.

Activitatea **Biroului Teritorial Ploiești** a fost evocată prin articolele publicate în *Monitorul de Prahova*, *Adevărul de seară*, *Ziarul Ploiești*, *Ziarul Adevărul*.

Activitatea **Biroului Teritorial Suceava** fost evocată prin articolele publicate în cotidienele *Evenimentul de Botoșani*, *Monitorul de Botoșani*, *Evenimentul regional al Moldovei*. Pe portalul de știri *City News* a apărut articolul „Dreptul de proprietate la Avocatul Poporului”.

Biroul Teritorial din Târgu-Mureș a transmis spre publicare în cotidienele: *Punctul*, *City News Mureș* și *Metropol* articolele, dintre care amintim: „2008 a fost anul consolidării instituției Avocatul Poporului”; „Ne-a ajutat Avocatul Poporului”.

Ziarul Renașterea Bănățeană a difuzat articolele referitor la Colaborarea **Biroului Teritorial Timișoara** cu O.P.C. Timiș, „Primăriile în topul nemulțumirilor”. Articolul

„Activitatea Biroului Teritorial Timișoara în domeniul dreptului la muncă și protecției sociale a muncii” a apărut în Agenda Consiliului Județean Timiș.

2. COLABORĂRI CU ALTE AUTORITĂȚI ȘI O.N.G. – URI

2.1 Colaborări inițiate de birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului cu alte autorități

În baza Protocolului de colaborare al *Biroului Teritorial Brașov* încheiat cu Asociația Gil Corona, a avut loc un seminar cu tema „Ziua cărții și drepturile de autor”. Participarea la dezbaterile cu tema „Respectarea și garantarea drepturilor fundamentale ale copilului”, organizată de Asociația Catharsis din Brașov. La sediul Biroului Teritorial Brașov a fost prezentă o delegație a O.S.C.E.

S-a realizat o întrevedere a reprezentanților *Biroului Teritorial Craiova* cu subprefectul județului Gorj și cu directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj, cu directorul Direcției de Muncă și Incluziune Socială Dolj. S-a efectuat un stagiul de practică la Biroul Teritorial Craiova de către 5 studenți ai Facultății de Drept și Științe Administrative – Universitatea Craiova. S-a realizat o întrevedere cu Prefectul județului Dolj și cu directorul general al Casei județene de pensii Dolj, în vederea încheierii unor protocoale de colaborare. S-a realizat o întrevedere cu conducerea Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Dolj în vederea încheierii unui protocol de colaborare. S-a realizat o întrevedere a reprezentanților Biroului Teritorial Craiova cu prefectul județului Harghita. Întâlnire cu elevii clasei a XI-a Secția Științe Sociale din cadrul Colegiului „Al Papiu Ilarian” privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului.

S-a realizat o întâlnire cu reprezentanții Direcției de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj în vederea stabilirii bazelor unei colaborări cu *Biroul Teritorial Cluj – Napoca*, în scopul promovării și protecției drepturilor copilului.

Biroul Teritorial Constanța a încheiat Protocol de colaborare cu Instituția Prefectului din județul Tulcea. A avut loc întrevederea cu decanul Universității Ovidius din

Constanța privind organizarea unor stagii de practică ale studenților la sediul biroului teritorial. A avut loc întrevederea cu prefectul județului Constanța pe tema colaborării dintre cele două instituții.

Întâlnire cu subprefectul județului Bihor, în vederea încheierii unui protocol de colaborare între instituția Prefectului Județului Bihor și *Biroul Teritorial Oradea*.

Biroul Teritorial Pitești, la invitația Primăriei Pitești, a participat la Ședința Grupului de lucru în cadrul Proiectului Start al Rețelei româno-olandeze pentru implementarea politicilor privind alcoolul. S-a realizat o întâlnire cu prefectul județului Argeș. A fost încheiat Protocolul de colaborare cu Facultatea de Drept și Științe Administrative Pitești, privind organizarea unor stagii de practică ale studenților la sediul biroului teritorial. Participare la Proiectul „Copii fără identitate”, aflat în fază de organizare.

Biroul Teritorial Suceava a încheiat un acord de colaborare cu Liceul cu Program Sportiv Suceava, în vederea realizării Proiectului Școlar privind drepturile copiilor „Ce știm despre drepturile noastre”. A avut loc o întrevedere la Instituția Prefectului județului Botoșani ca urmare a încheierii protocolului de colaborare din 2008. S-a participat la dezbateri organizate de AANITP –CR Suceava și Salvați Copiii, în parteneriat cu Liceul cu program sportiv Suceava.

S-a efectuat un stagiu de practică la *Biroul Teritorial Târgu-Mureș* de studenți din cadrul Facultății de Științe Juridice și Administrative – Universitatea „Spiru Haret”, Facultății de Științe Economice, Juridice și Administrative - Universitatea Petru Maior Târgu – Mureș, Facultății de Drept – Universitatea București.

Biroul Teritorial Timișoara a încheiat Protocol de colaborare cu Instituția Prefectului din județul Caraș - Severin. Efectuarea unui stagiu de practică la sediul Biroului Teritorial Timișoara de către studenți din cadrul Universității de Vest din Timișoara – Facultatea de Drept și Științe Administrative.

2.2 Colaborarea dintre Avocatul Poporului și Ombudsmanul European

Problemele specifice cu care se confruntă Avocatul Poporului din România au fost tratate în materiale publicate în Buletinul de Informare a Ombudsmanilor Europeni și redactate de către experții și consilierii din cadrul instituției Avocatul Poporului. Dintre acestea amintim: Dimensiunea spirituală a drepturilor omului reflectată în petițiile adresate Avocatului Poporului, Dreptul tinerilor la construirea unei locuințe proprietate personală, Rolul Avocatului Poporului în înlăturarea unor prevederi legale discriminatorii, Implicarea instituției Avocatul Poporului în protecția drepturilor veteranilor de război: scutirea de la plata impozitelor corespunzătoare pentru terenurile arabile în suprafață de până la 5 ha, Intervenția instituției Avocatul Poporului în vederea respectării de către autoritățile publice a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile privind reconstituirea dreptului de proprietate privată, Intervenția instituției Avocatul Poporului în ceea ce privește respectarea regulilor de publicitate imobiliară, Dreptul la libera circulație, Biroul teritorial al Ombudsmanului la dispoziția cetățenilor.

3. PUBLICAȚII

3.1 Raportul anual al instituției Avocatul Poporului, broșura instituției, materiale informative

De asemenea, pentru a facilita publicului relația cu instituția, Avocatul Poporului a pus la dispoziția petiționarilor, raportul anual adresat Parlamentului, statistici privind activitatea instituției, broșura instituției. Materialele informative cu privire la instituția Avocatul Poporului sunt disponibile și în format electronic pe site-ul instituției Avocatul Poporului: www.avp.ro.

3.2 Buletinul informativ trimestrial al instituției Avocatul Poporului

Instituția Avocatul Poporului prin eforturi financiare proprii a editat Buletinul informativ trimestrial, ce cuprinde detaliat aspecte din activitatea desfășurată, aprecieri transmise de petiționari și de autoritățile publice la adresa instituției Avocatul Poporului, cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului.

3.3 Comunicate de presă

Instituția Avocatul Poporului, în ideea de a fi cât mai transparentă față de mass-media, a informat presa despre activitatea sa, atât prin cele **13 comunicate de presă** transmise, despre desfășurarea unor evenimente deosebite pe plan intern și extern.

3.4 Comunicări on - line

Pagina de internet a instituției Avocatul Poporului conține informații privind prezentarea și structura instituției, statistici, date de contact, legislație și o secțiune de linkuri utile ale Comisiei Europene, facilitând accesul la o mare varietate de consultări și dezbateri.

Pe site-ul instituției la rubrica „*Din cazuistica instituției Avocatul Poporului*” au fost date publicității cazuri clarificate de instituția Avocatul Poporului.

4. ACȚIUNI ÎNTREPRINSE DE INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI CU PRIVIRE LA ACORDAREA AJUTOARELOR SOCIALE

Un alt aspect al activității de mediatizare constituie deja o practică cunoscută a instituției Avocatul Poporului, de acordare de ajutoare sociale, acțiuni ce au fost organizate de domeniul drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap și prezentate în Capitolul VI al prezentului Raport.

VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

Nr. crt.	Indicatorul	Total lucrări efectuate
1.	Audiențe acordate cetățenilor la sediul instituției Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	16561
2.	Petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului și la birourile teritoriale, referitoare la încălcarea unor drepturi și libertăți cetățenești	8295
3.	Apeluri telefonice înregistrate prin dispecerat la Avocatul Poporului și la birourile teritoriale	5978
4.	Anchete efectuate de instituția Avocatul Poporului	30
5.	Recomandări emise de Avocatul Poporului	6
6.	Raport special	1
7.	Puncte de vedere cu privire la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor exprimate la solicitarea Curții Constituționale	1905
8.	Excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului	4

ANEXA NR. 2

**STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI
LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE**

Nr. crt.	Denumire drept (articol din Constituție)	Petiții înregistrate
1.	Egalitate în drepturi (art. 16)	126
2.	Străini și apatrizi (art. 18)	7
3.	Dreptul de azil, extrădare, expulzare (art. 19)	-
4.	Accesul liber la justiție (art. 21)	833
5.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art.22)	17
6.	Libertatea individuală (art. 23)	9
7.	Dreptul la apărare (art. 24)	37
8.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	5
9.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	16
10.	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	1
11.	Secretul corespondenței (art. 28)	4
12.	Libertatea conștiinței (art. 29)	6
13.	Libertatea de exprimare (art. 30)	10
14.	Dreptul la informație (art. 31)	1396
15.	Dreptul la învățătură (art. 32)	12
16.	Accesul la cultură (art. 33)	2
17.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	50

18.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	17
19.	Dreptul de vot (art. 36)	16
20.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	7
21.	Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	-
22.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	-
23.	Dreptul la asociere (art. 40)	3
24.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	358
25.	Dreptul la grevă (art. 43)	-
26.	Dreptul de proprietate privată (art. 44)	1568
27.	Libertatea economică (art. 45)	5
28.	Dreptul la moștenire (art. 46)	35
29.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	947
30.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	16
31.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	59
32.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	116
33.	Dreptul de petiționare (art. 51)	1282
34.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	767
35.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	15
36.	Dreptul la un proces echitabil (art.6 din CEDO)	63
37.	Alte drepturi	490
	TOTAL	8295

ANEXA NR. 3

STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE

NR. CRT.	JUDEȚ	NR. PETIȚII
1.	Alba	174
2.	Arad	81
3.	Argeș	447
4.	Bacău	228
5.	Bihor	171
6.	Bistrița-Năsăud	47
7.	Botoșani	131
8.	Brăila	81
9.	Brașov	208
10.	București	1532
11.	Buzău	59
12.	Caraș-Severin	71
13.	Călărași	59
14.	Cluj	206
15.	Constanța	289
16.	Covasna	26
17.	Dâmbovița	91
18.	Dolj	344
19.	Galați	159
20.	Giurgiu	59

21.	Gorj	105
22.	Harghita	39
23.	Hunedoara	121
24.	Ialomița	24
25.	Iași	349
26.	Ilfov	85
27.	Maramureș	87
28.	Mehedinți	51
29.	Mureș	239
30.	Neamț	103
31.	Olt	72
32.	Prahova	273
33.	Sălaj	37
34.	Satu Mare	41
35.	Sibiu	47
36.	Suceava	126
37.	Teleorman	30
38.	Timiș	288
39.	Tulcea	32
40.	Vaslui	73
41.	Vâlcea	44
42.	Vrancea	59
	TOTAL*	6788

****Observație:** La totalul de petiții adresate instituției Avocatul Poporului din țară pe suport de hârtie, se adaugă un număr de 1362 petiții comunicate prin poșta electronică.*

ANEXA NR. 4

STATISTICA PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂTATE

Nr. crt.	ȚARA	Nr. petiții
1.	Albania	1
2.	Austria	2
3.	Belgia	3
4.	Canada	6
5.	Cipru	1
6.	Elveția	2
7.	Finlanda	1
8.	Franța	4
9.	Germania	26
10.	Grecia	3
11.	Irlanda	3
12.	Israel	13
13.	Italia	10
14.	Lituania	1
15.	Marea Britanie	2
16.	Olanda	1
17.	Portugalia	1
18.	Republica Moldova	12
19.	Serbia	1
20.	Spania	2
21.	Statele Unite ale Americii	6
22.	Suedia	2
23.	Turcia	2
24.	Ungaria	40
	TOTAL	145

ANEXA NR. 5

**ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL
POPORULUI**

Nr. crt.	Biroul teritorial	Audiențe	Petiții înregistrate	Apeluri telefonice	Activități informative
1.	Alba-Iulia	567	191	144	- 15 articole publicate în presa locală; - 4 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
2.	Bacău	723	171	166	- 9 emisiuni radio-tv; - 5 articole publicate în presa locală; - 6 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
3.	Brașov	864	158	229	- 13 emisiuni radio-tv; - 11 articole publicate în presa locală; - 14 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
4.	Cluj Napoca	868	207	351	- 1 articol publicat în presa locală; - 11 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.

5.	Constanța	740	198	204	- 6 emisiuni radio-tv; - 23 articole publicate în presa locală; - 12 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
6.	Craiova	1531	346	817	- 3 emisiuni radio-tv; - 3 articole publicate în presa locală; - 21 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
7.	Galați	510	117	164	- 2 emisiuni radio-tv; - 15 articole publicate în presa locală; - 1 colaborare cu ONG-uri și alte autorități.
8.	Iași	852	321	279	- 6 emisiuni radio-tv; - 49 articole publicate în presa locală; - 2 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
9.	Oradea	725	185	204	- 3 articole publicate în presa locală; - 8 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.

10.	Pitești	1332	357	151	- 4 emisiuni radio-tv; - 7 articole publicate în presa locală; - 11 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
11.	Ploiești	880	194	163	- 3 emisiuni radio-tv; - 4 articole publicate în presa locală; - 1 colaborare cu ONG-uri și alte autorități.
12.	Suceava	1233	111	151	- 17 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
13.	Târgu Mureș	1536	244	426	- 12 emisiuni radio-tv; - 4 articole publicate în presa locală; - 7 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
14.	Timișoara	803	231	345	- 6 emisiuni radio-tv; - 3 articole publicate în presa locală; - 6 colaborări cu ONG-uri și alte autorități.
	TOTAL	13164	3031	3794	328

ANEXA NR. 6

**STATISTICA PUNCTELOR DE VEDERE EXPRIMATE DE AVOCATUL
POPORULUI CU PRIVIRE LA EXCEPȚIILE DE NECONSTITUȚIONALITATE**

Nr. Crt.	Domeniul punctului de vedere	Nr. puncte de vedere
1.	Statul de drept (art. 1)	19
2.	Universalitatea; Principiul neretroactivității legii; legea penală sau contravențională mai favorabilă (art. 15)	72
3.	Sindicatele, patronatele și asociațiile profesionale (art. 9)	2
4.	Principiul egalității în drepturi (art. 16, art. 4)	388
5	Cetățenii străini și apatrizii (art. 18)	1
6.	Prioritatea reglementărilor internaționale (art. 11, art. 20)	23
7.	Accesul liber la justiție; Proces echitabil (art. 21)	433
8.	Dreptul la viață, integritate fizică și psihică (art. 22)	16
9.	Libertatea individuală (art. 23)	47
10.	Dreptul la apărare (art. 24)	75
11.	Libera circulație (art. 25)	5
12.	Viața intimă, familială și privată (art. 26)	15
13.	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	2
14.	Secretul corespondenței (art. 28)	3
15.	Libertăți de opinie (art. 29, art. 30, art. 40)	10
16.	Dreptul la informație (art. 31)	3
17.	Dreptul la învățătură (art. 32)	3
18.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	1

19.	Dreptul la un mediu sănătos (art. 35)	1
20.	Dreptul de vot (art. 36); Dreptul de a fi ales (art. 37); Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	6
21.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii și interzicerea muncii forțate (art. 41, art. 42)	29
22.	Dreptul de proprietate (art. 44, art. 136)	206
23.	Libertatea economică (art. 45); Economia (art. 135)	20
24.	Dreptul la moștenire (art.46)	4
25.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	5
26.	Familia (art. 48)	1
27.	Protecția copiilor și a tinerilor (art. 49)	3
28.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	1
29.	Dreptul de petiționare (art. 51)	3
30.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	7
31.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți (art. 53)	71
32.	Exercitarea drepturilor și a libertăților (art. 57)	1
33.	Autoritățile publice (art. 61 - art. 72)	15
34.	Categorii de legi (art. 73); Inițiativa legislativă (art. 74); Adoptarea legilor și a hotărârilor (art. 76); Intrarea în vigoare a legii (art. 78)	202
35.	Consiliul Legislativ (art. 79)	3
36.	Alte atribuții ale Președintelui României (art. 94)	1
37.	Actele Guvernului (art. 108)	2

38.	Delegarea legislativă (art. 115)	104
39.	Administrația publică locală (art. 120 - art. 123)	5
40.	Înfăptuirea justiției (art. 124)	25
41.	Instanțele judecătorești (art. 126 - art. 127)	20
42.	Folosirea căilor de atac (art. 129)	16
43.	Statutul procurorului (art. 131- art. 132)	7
44.	Consiliul Superior al Magistraturii (art. 133, art. 134)	1
45.	Contribuții financiare (art. 56); Bugetul public național (art. 138); Impozite, taxe și alte contribuții (art. 139)	4
46.	Atribuțiile Curții Constituționale (art. 146); Deciziile Curții Constituționale (art. 147)	4
47.	Integrarea în Uniunea Europeană (art. 148)	5
48.	Dispoziții tranzitorii (art. 155)	1
49.	Excepții în care nu s-a precizat textul constituțional încălcat	14
	TOTAL	1905

**In cazul a 1505 de puncte de vedere se regăsesc mai multe domenii, iar pentru statistică a fost luat în considerare, domeniul semnificativ.*

ANEXA NR.7

ANCHETELE EFECTUATE

Nr. crt.	Obiectul anchetei efectuate	Nr. de anchete efectuate	Autoritatea administrației publice la care s-a efectuat ancheta	Rezultatele anchetelor efectuate
1.	Respectarea dreptului de proprietate privată	2	Primăria Municipiului Turda Primăria comunei Finta, județul Dâmbovița Primăria comunei Posești, județul Prahova	Nu s-au confirmat aspectele prezentate de petenți - Confirmarea aspectelor prezentate de către petent - Informarea petentului în privința faptului că nu se pot efectua puneri în posesie pe terenul solicitat - Confirmarea aspectelor prezentate de petentă - Convocarea petentei pentru întocmirea procesului-verbal de punere în posesie
2.	Respectarea dreptului de proprietate privată și a dreptului de petiționare	3	Primăria Municipiului București (2)	- Confirmarea aspectelor semnalate de către petenți în sensul tergiversării soluționării notificărilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001

			Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	- soluționarea cererii petentului în sensul emiterii în termen de o lună a titlului de despăgubire
3.	Respectarea dreptului de proprietate privată și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	11	Primăria comunei Mărgău, județul Cluj Primăria comunei Cotmeana, județul Argeș Primăria Municipiului București – Direcția juridic, contencios și legislație (2) Primăria comunei Roșia, județul Sibiu Primăria comunei Vedea, județul Argeș	Confirmarea aspectelor sesizate de petent și soluționarea favorabilă a cererii de atribuire a terenului Confirmarea aspectelor sesizate de petent și emiterea unei recomandări Confirmarea aspectelor semnalate de către petenți în sensul tergiversării soluționării notificărilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 - Confirmarea aspectelor sesizate de către petent - Emiterea unei recomandări Nu s-au confirmat aspectele semnalate de către petent

			Primăria Municipiului București (2)	Confirmarea aspectelor semnalate de către petenți, în sensul tergiversării soluționării notificărilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001
			Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	- Transmiterea răspunsului - Propunerea de emitere a unei recomandări
			Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	Nu s-au confirmat aspectele semnalate de către petent; dosarul acestuia era incomplet
			Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	- Identificarea stadiului de soluționare a dosarului petentei - Informarea acesteia cu privire la faptul că hotărârile de validare din partea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților se vor transmite la domiciliul beneficiarilor

4.	Respectarea dreptului de proprietate și a dreptului la informație	1	Instituția Prefectului Județul Ilfov	- Confirmarea aspectelor prezentate de către petent în sensul tergiversării soluționării cererii sale de punere în posesie - Emiterea unei recomandări către Primarul comunei Afumați, județul Ilfov
5.	Respectarea dreptului la nivel de trai, a dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	1	Casa Locală de Pensii Sector 1 București	Casa Locală de Pensii Sector 1 a dat curs sesizărilor făcute de Avocatul Poporului și a soluționat cazurile semnalate de petenți
6.	Respectarea dreptului la nivel de trai și a dreptului de petiționare	2	Casa Locală de Pensii Sector 6 București Casa de Pensii a Municipiului București	Nu s-au confirmat aspectele prezentate de către petentă - Constatarea tergiversării soluționării cererii petentului - Emiterea unei recomandări
7.	Respectarea dreptului la nivel de trai și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	1	Casa de Pensii a Municipiului București	Confirmarea susținerilor petentului Emiterea a două decizii de revizuire a drepturilor de pensie comunitară

8.	Respectarea dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului de petiționare	1	Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București	Confirmarea lipsei răspunsului către petentă, precum și a dificultăților existente în legătură cu funcționarea comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis
9.	Verificarea modului în care este respectat dreptul la ocrotirea sănătății și a protecției copiilor și a tinerilor	1	Centrul de plasament nr.8 „Speranța” – Huedin, județul Cluj	- Constatarea neglijenței în activitatea angajaților Centrului de plasament nr.8 - dispunerea de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a unor măsuri de sancționare a angajaților Centrului
10.	Respectarea dreptului la ocrotirea sănătății, a dreptului la informație, a dreptului de petiționare, secretului corespondenței și a nivelului de trai	1	Penitenciarul de maximă siguranță Craiova	- S-au confirmat aspectele referitoare la nerespectarea dreptului de petiționare întrucât autoritățile sesizate nu au răspuns la petițiile adresate - Nu s-au confirmat susținerile petentului referitoare la calitatea vieții carcerale - Includerea în „mapa

				documentară de cameră” a Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului
11.	Respectarea egalității în drepturi, a prevederilor tratatelor internaționale privind drepturile omului și accesul la justiție	1	Direcția Relații Consulare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe	Nu s-au confirmat aspectele sesizate de către petenți, aceștia neavând cereri de redobândire a cetățeniei înregistrate la Ministerul Afacerilor Externe
12.	Respectarea dreptului la informație și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică	1	Inspectoratul Teritorial de Muncă al Municipiului București	Nu s-au confirmat aspectele sesizate de petent
13.	Respectarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii	1	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Clarificarea aspectelor semnalate de petent, în sensul constatării imposibilității legale de afiliere retroactivă la sistemul asigurărilor de șomaj din România
15.	Respectarea dreptului de petiționare	2	Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești	Clarificarea stadiului de soluționare a cererii de redobândire a cetățeniei

			Casa Locală de Pensii Sector 6 București	române - Emiterea deciziei de debit - Formularea unui răspuns către instituția Avocatul Poporului, prin care a fost explicată situația concretă a dosarului de pensie al petentului
	TOTAL	30		

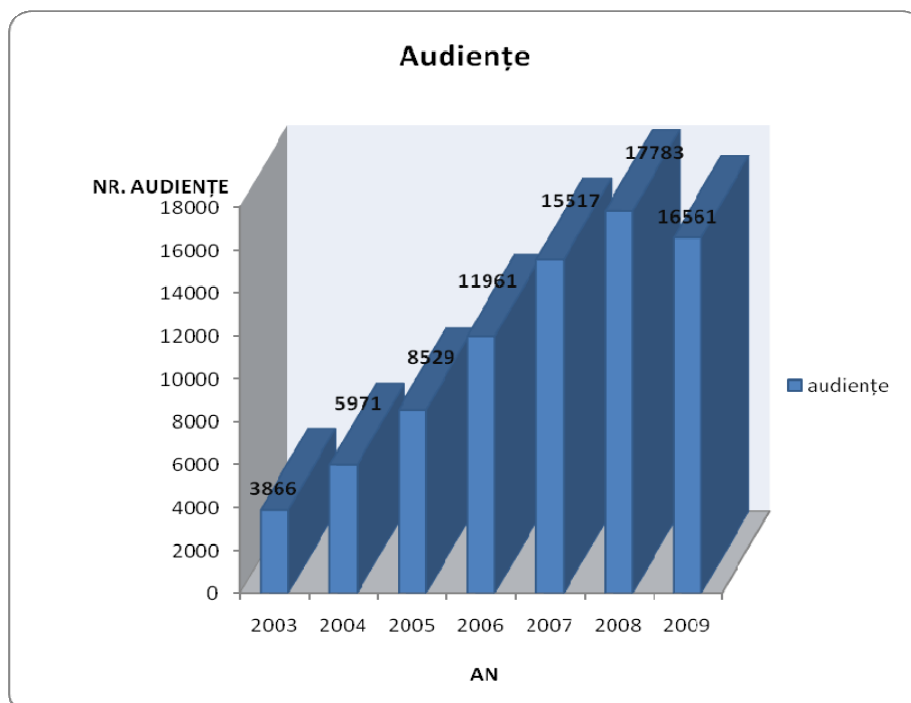
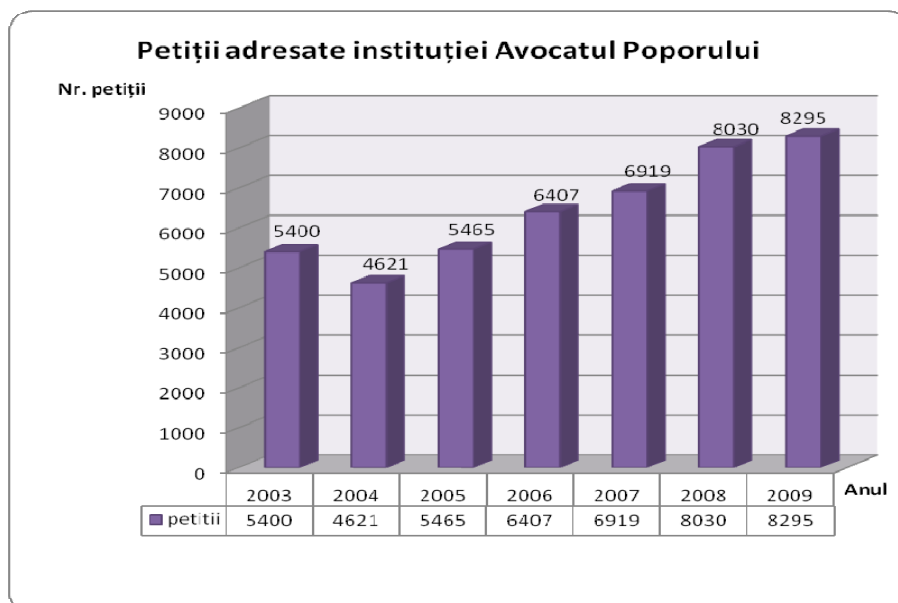
ANEXA NR. 8**RECOMANDĂRI EMISE DE AVOCATUL POPORULUI**

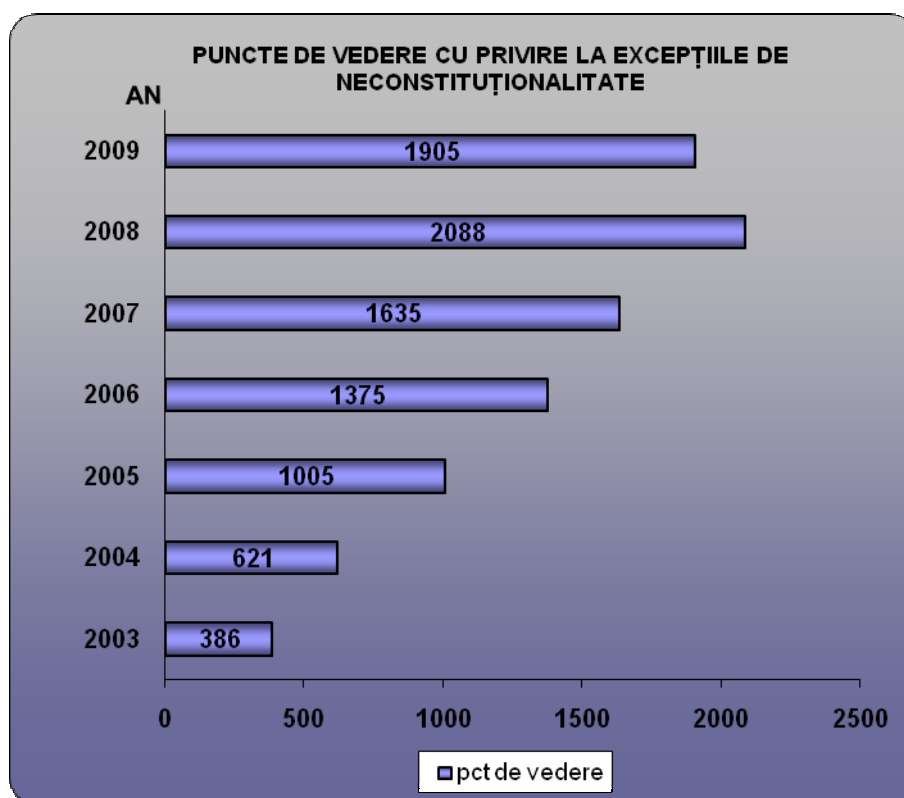
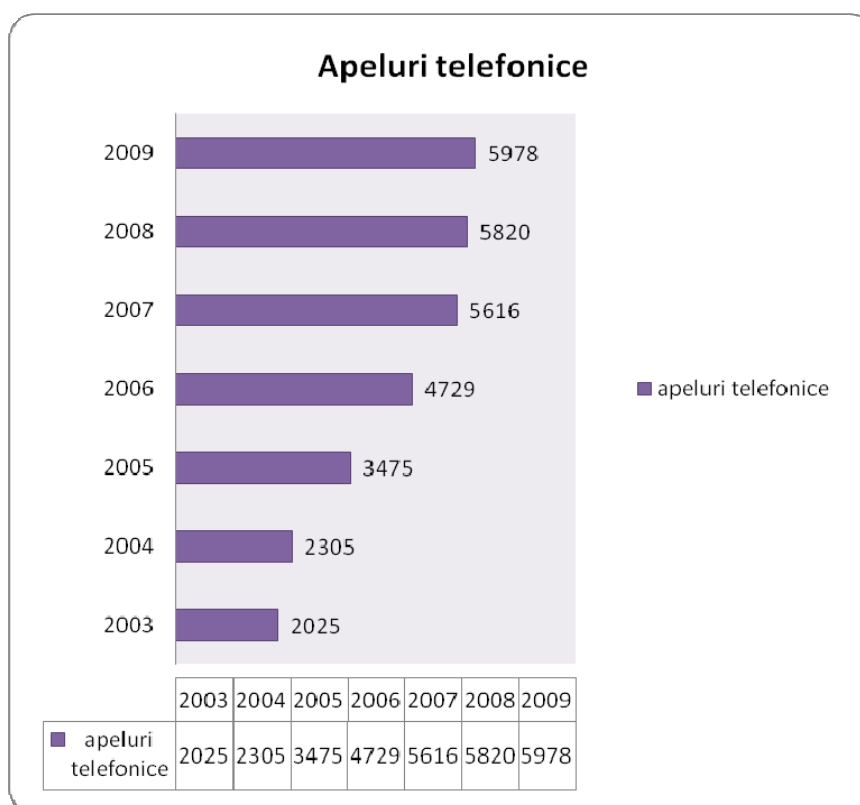
Nr. crt.	Nr. și data emiterii recomandării. Obiectul recomandării	Autoritatea publică căreia i-a fost adresată recomandarea	Conținutul pe scurt al recomandării
1.	1/ 2 februarie 2009 Încălcarea prevederilor art. 44 din Constituție, privind dreptul de proprietate privată.	Primarul comunei Afumați	- examinarea cu profesionalism a cererilor privind reconstituirea dreptului de proprietate și punerea în posesie, în vederea respectării dreptului de proprietate privată în materia dreptului funciar - luarea măsurilor legale care se impun pentru respectarea cadrului legal în materie și informarea Avocatului Poporului cu privire la măsurile întreprinse.
2.	2/13 februarie 2009 Încălcarea prevederilor art. 137 alin (2) din Constituție și a art. 1 alin. (3) din Legea nr. 348/2004, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la denumirea monedei naționale.	Ministrul Finanțelor Publice	- dispunerea măsurilor necesare pentru respectarea cadrului constituțional și legal instituit de art. 137 alin (2) DIN Constituție și art. 1 alin (3) din Legea nr. 348/2004, cu modificările și completările ulterioare; - informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor dispuse.

3.	3/ 10 iunie 2009 Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție	Primarul comunei Roșia, județul Sibiu	- luarea măsurilor legale care se impun pentru: *înregistrarea și soluționarea contestațiilor depuse împotriva Comisiei locale pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor comunei în raport cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 890/2005; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
4.	4/4 iunie 2009 Încălcarea dreptului de proprietate privată prevăzut de art. 44 din Constituție și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică prevăzute de art. 52 din Constituție.	Primarul comunei Cotmeana, județul Argeș	- în exercitarea atribuțiilor conferite de lege, să dispună examinarea documentațiilor urbanistice în vederea respectării dreptului de proprietate privată; - luarea măsurilor legale care se impun pentru: *emiterea documentelor urbanistice precum și a Planului de Urbanism General al Comunei Cotmeana; *supunerea spre aprobarea consiliului local al comunei propunerea de emitere a hotărârilor privind rețeaua de străzi principale și secundare, precum și a celor care vizează disciplina în construcții cu respectarea dreptului de proprietate privată; *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.

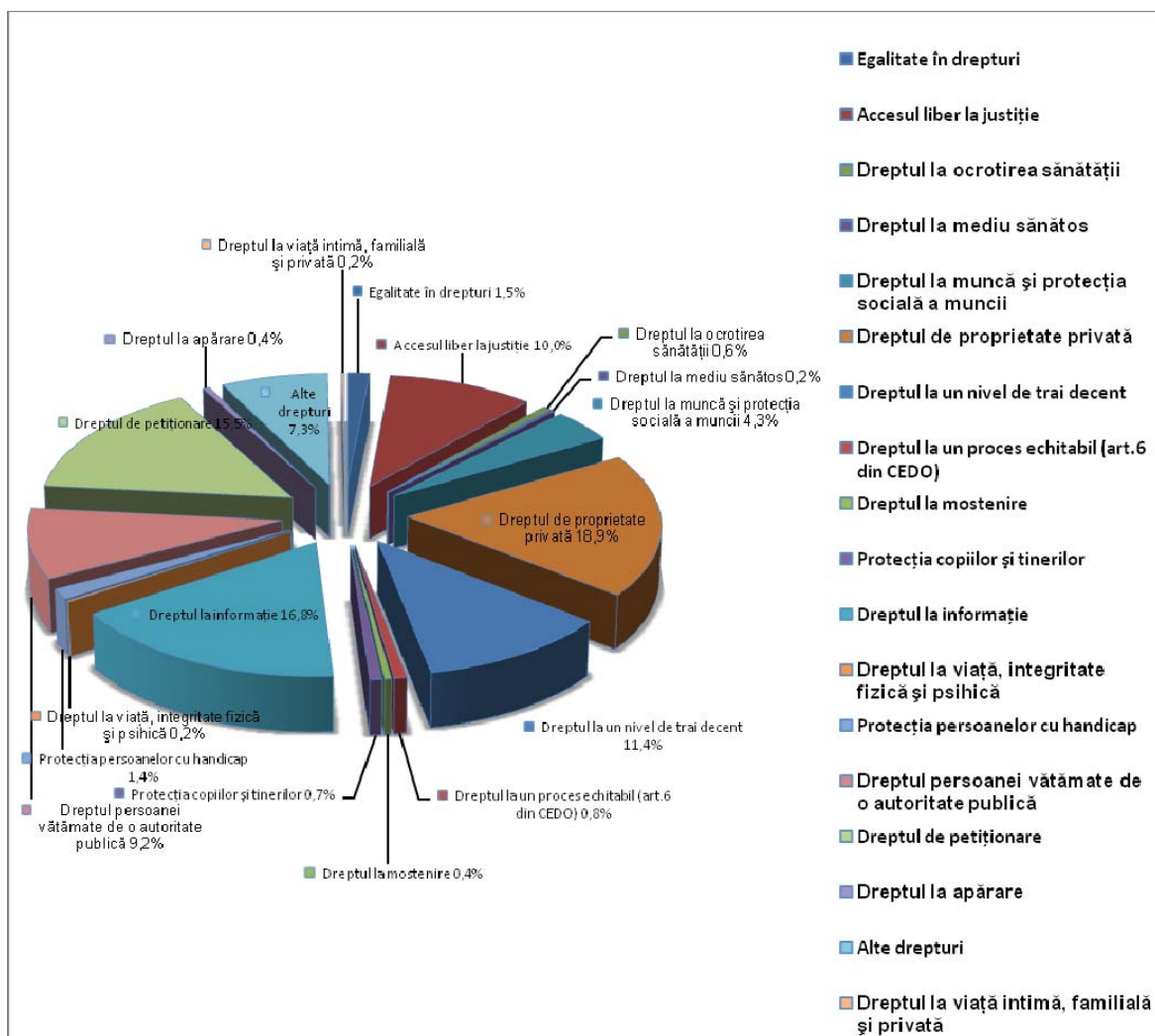
5.	5/10 august 2009 Încălcarea a dreptului de proprietate privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 44 și art. 52 din Constituție.	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	- luarea măsurilor legale care se impun pentru: *elaborarea unei metodologii referitoare la repartizarea sumelor alocate de la bugetul de stat cu titlu de despăgubiri, pe cele trei categorii de beneficiari prevăzuți de Legea nr. 247/2005, Legea nr. 9/1998, respectiv pe Legea nr. 290/2003; *elaborarea unei metodologii referitoare la criteriile și ordinea în baza cărora se acordă despăgubirile beneficiarilor Legii nr. 290/2003, în conformitate cu art. 13 din această lege. *informarea Avocatului Poporului asupra măsurilor luate.
6.	6/4 noiembrie 2009 Încălcarea nivelului de trai și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 47 art. 52 din Constituție.	Directorul coordonator al Casei de Pensii a Municipiului București	- în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună soluționarea cu celeritate și cu profesionalism a solicitării privind acordarea dreptului la pensie, în vederea respectării dreptului privind nivelul de trai, prevăzut de art. 47 din Constituția României.

GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

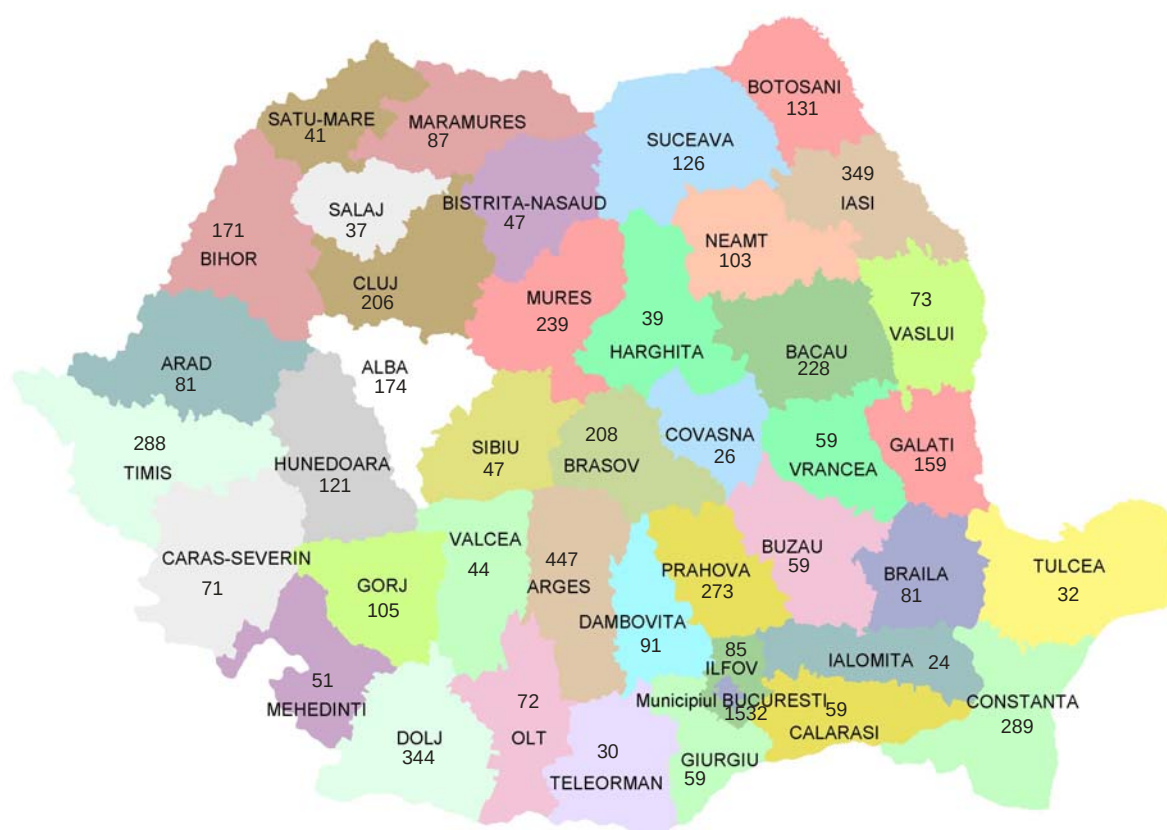




Statistica petițiilor înregistrate în raport cu dreptul pretins încălcat



STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE



Petiții primite din țară prin poștă (pe suport de hârtie): 6788

Petiții primite prin e-mail: 1362

Petiții primite din străinătate: 145

Total petiții primite: 8295

NOTĂ: La elaborarea prezentului raport au contribuit: Erzsebet Rucz, Alexandru Bălănescu, Mihai Gondoș, Ionel Oprea, Cristian Cristea, Simina Gagu, Claudia Sora, Ecaterina Mirea, Bianca Drăghici, Magda Ștefănescu, Luminița Avramescu, Anda Gheorghiu, care își asumă și răspunderea pentru exactitatea datelor și informațiilor.

CUPRINS

CUVÂNT INTRODUCATIV.....	4
SINTEZA RAPORTULUI INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI PE ANUL 2009	10
CAPITOLUL I. CADRUL JURIDIC DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI.....	26
CAPITOLUL II. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI SCHEMA DE PERSONAL	30
CAPITOLUL III. VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE.....	32
CAPITOLUL IV. ANCHETE ȘI RECOMANDĂRI, MIJLOACELE DE INTERVENȚIE SPECIFICE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI.....	36
CAPITOLUL V. DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE	39
CAPITOLUL VI. DOMENIUL DREPTURILE COPILULUI, ALE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP	60
CAPITOLUL VII. DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE	74
CAPITOLUL VIII. DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE	98
CAPITOLUL IX. ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI.....	114
CAPITOLUL X. ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN DOMENIUL CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR ȘI ORDONANȚELOR.....	124
CAPITOLUL XI. RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE CONSUMATE ÎN ANUL 2009.....	138
CAPITOLUL XII. AUDIT ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR.....	141
CAPITOLUL XIII. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE	144
CAPITOLUL XIV. PROCESE, PROBLEME JURIDICE ALE INSTITUȚIEI	160
CAPITOLUL XV. MEDIATIZARE, BULETIN, RADIO, ACTUALITATEA ROMÂNEASCĂ.....	162
ANEXA NR. 1	173
VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE	173

<i>ANEXA NR. 2</i>	174
STATISTICA PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE	174
<i>ANEXA NR. 3</i>	176
STATISTICA PETIȚIILOR PE JUDEȚE	176
<i>ANEXA NR. 4</i>	178
STATISTICA PETIȚIILOR PRIMITE DIN STRĂINĂTATE	178
<i>ANEXA NR. 5</i>	179
ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	179
<i>ANEXA NR. 6</i>	182
STATISTICA PUNCTELOR DE VEDERE EXPRIMATE DE AVOCATUL POPORULUI CU PRIVIRE LA EXCEPȚIILE DE NECONSTITUȚIONALITATE	182
<i>ANEXA NR. 7</i>	185
ANCHETELE EFECTUATE.....	185
<i>ANEXA NR. 8</i>	192
RECOMANDĂRI EMISE DE AVOCATUL POPORULUI.....	192
<i>ANEXA NR. 9</i>	195
GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI	195